

CODUL DE PROCEDURA CIVILĂ din 9 septembrie 1865

EMITENT • PARLAMENTUL

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 200 din 11 septembrie 1865

Data intrării în vigoare 01-12-1865

Abrogat de Articolul 83, Titlul V din LEGE nr. 76 din 24 mai 2012 la data 15-02-2013

ALECSANDRU IOAN I,

Cu mila lui Dumnezeu și voința națională,

Domnu Principatelor-Unite-Române.

La toți de față și viitori sanetate.

Vedenedu raportulu Ministrului Nostru Secretaru de Statu la Departamentului Justiției, Cultelor și Instrucțiunei publice, No. 29,879, pa lîngă care Ne supune spre întarire proiectului Codicelui de procedura civilă.

Considerându votulu Adunării generale, datu în ședința de 21 Iunie anul curentu.

Considerându aprecierea Senatului României, data în ședința de la 21 Iunie.

În virtutea Art. 14 din Convențiunea de la Parisu din 7/19 Augustu 1858, și a Art. 3 și 14 din Statutul de la 2/14 Iulie 1864.

Amu sanctionatu și sanctionamu, amu promulgatu și promulgamu ce urmeda:

CODICE DE PROCEDURA CIVILE.

Cartea ANTEIA Despre judecatoriile de plasi (ocole)

Titlul I Competința judecătorilor de plasi

Articolul 1

Judecătorii de plasi suntu competenți a judeca tote cererile în materii personale și mobiliare, în cea din urma instanța, pînă la valoarea de două sute lei capitalu și interese, era cu apelu, pînă la valoarea de 1500 lei capitalu și interese.

Articolul 2

Judecătorii de plasi voru judeca, fără apelu, pînă la valoarea de 200 lei și cu apelu pînă la valoarea de 1500 lei:

1. Contestațiunile dintre hotelari, ospatari, hangii, carciumari cu călătorii, ospetii sau musterii lor, pentru cheltuieli de ospatarie sau pretențiuni de pierdere totală ori parțială a obiectelor aduse în oțeluri, hanuri sau carciumi.
2. Contestațiunile dintre călători comisionari sau espeditori cu căraușii sau întreprindatorii de transport, pentru întariderea, stricăciunea și pierderea obiectelor transportate ori pentru plata prețului transportului.

Articolul 3

Judecătorii de plasi suntu competenți a judeca, în cea din urma instanța, pînă la valoarea de 200 lei, și cu apelu pînă la ori ce valoare:

1. Cererile pentru vătămarea adusă de către omeni sau dobitoce tarinilor, holdelor, fructelor și recoltelor.
2. Cererile pentru curățirea santurilor, canalurilor de irigație, iazurilor, girlelor, zagazurilor (iezeturelor) cînd drepturile de proprietate sau de servitute nu sunt contestate.
3. Cererile pentru usurpare sau stricăciuni de locuri, copaci, garduri, santuri, sau alte îngrădiri.
4. Cererile pentru reparațiunile locurilor sau cladirilor închiriate, impuse prin contractu sau de către lege în sarcina locatarului (chiriașului).
5. Contestațiunile dintre stăpâni și servitori patroni și lucrători cu diua, cu luna sau cu anul, pentru plata simbriei sau salariului lor, ori executarea contractului.
6. Cereri pentru despăgubiri civile provenite din difamațiuni, injurii, bătăi sau loviri, candu însă părțile n'au intrat pe calea criminală.

Articolul 4

Judecătorii de plasi suntu competenți a judeca, fără apelu, pînă la valoarea de 300 lei capitalu sau 30 lei venitu, și cu apelu pînă la valoarea de 1500 lei capitalu sau 150 lei venitu:

1. Despăgubirile cerute de arendasu sau locataru chriasu, din cauza că nu s'a datu loculu în stapanire prin faptulul proprietarului, cînd însă dreptulu nu e contestatu.
2. Despăgubirile reclamate de proprietaru pentru stricăciunile, pierderile sau incendiulu intemplatulu lucrului închiriatu sau arendatu, din faptulul locatarului sau arendașului, conformu Art. 1434 și 1435 din Codice civile.

3. Cererile pentru plata de chirii sau arendi pentru desființarea de contracte din cauza de neplata arendu sau chiriei, pentru gonirea chiriașului sau arendașului din loculu arendatu sau inchiriatu.

Articolul 5

Judecătorii de plasi voru judeca cu dreptu de apelu, ori-care aru fi valoarea lucrului:

1. Cererile pentru strămutarea otareloru.
2. Acțiunile posesorii.
3. Pretentiunile asupra lucratoriloru făcute pe ape curgatore pentru udare de tarini sau mișcare de fabrici, mori etc.
4. Reclamațiunile pentru esercitiulu servitutiloru, pentru zidurile și șanțurile comune, pentru distanțele de constructiuni și plantatiuni a se observa între vecini. În tote aceste casuri, judecătorului de plasa nu este competente a judeca, dacă se contesta însuși dreptulu proprietății sau titlulu constitutivu alu servituții.

Articolul 6

În casurile candu competența judecătorului se reguleza după valoarea obiectului în contestatiune, acesta valoare se va otari după suma coprinsa în cerere. Dacă cererea nu coprinde nici o sumă, sau dacă se aridica contestatiune asupra valorii, și părțile nu se înțelegu, judecătorului o va otari dupe actel ce va avea, sau prin esperti, su mergendu însuși la fața locului. Partea nemultumita pe otarirea asupra valorii obiectului, va avea dreptu, în ori ce casu sa atace acea otarire la tribunalul judeteanu în termenu de 10 dile și cu formele hotărâte pentru apelu.

Articolul 7

Părțile printr'o comuna înțelegere potu eroga la competența judecătorului, arătată prin articulele precedente; ele se potu presinta de sine, înaintea sa și a se judeca, ori care aru fi valoarea obiectului în procesu, și judecătorului va pronunța în prima sau ultima instanța despre competența sa; se voru observa însă pentru acestu casu cele prescise prin art. 10.

Articolul 8

Judecătorii de plasi suntu încă competinti a priimi denuntarile de crime și de delictes comise în ocolulu plășii loru, fiindu în același timpul ofițeri ai poliției judecatoresci, ausiliari ai procurorului, conformu art. 46-52 din procedura codicelui penalu.

Articolul 9

Judecatorieile de plasi suntu tribunale politienesce, și judeca contraventiunile de simpla poliție, conformu reluliloru prevedute în procedura codicelui penalu. Atribuțiunile date sub-prefectiloru și politailoru prin art. 141 și 142 din procedura codicelui penalu, se voru esercita numai de judecătorii de plasi.

Titlul II

Despre cereri înaintea judecatoriloru de plasi și chemări în judecata

Articolul 10

Cererea în judecata se va adresa la judecătorului domiciliului sau rezidentei piritulu. Dacă cererea este relativă la unu imobilu ea se va adresa la judecătorului locului unde este asedatu imobilului.

Articolul 11

Cererea sa va face în scrisu. Ea va coprinde numele profesiunea și domiciliul părților, obiectulu prigonirii și temeiriile pirisului, va fi sub-scrisă de densulu și datată.

Articolul 12

Judecătorul, îndată ce o va priimi, va insemna în josulu ei, termenul de înfățișare de la trei pînă la cinci-spre-dece dile, sau și chiaru în acea di în casuri urgente va sub-scrie, va pune data, va insemna termenulu în unu registru specialu al seu, și va înapoia petitiunea reclamantului, care o va da singuru pîrîtului, ori dacă acesta nu voesce a sub-scrie într'ensa de primire o va infatisa la primarul locului unde este domiciliatu piritulu sau la comisarulu ori sub comisarulu de poliție, dacă se afla asemenea funcționari.

Articolul 13

După cererea sa verbală sau în scris, primarul, comisarul ori sub-comisarul va comunică pîrîtului în originalu petitiunea și'lu va indatora sa declare în scrisu pe densa ca a vendut'o.

Articolul 14

În casu cînd piritulu nu va voi a sub-scrie, ori nu va fi acasă primarul, comisarul ori sub-comisarulu va face o cedula despre obiectulu din dioa înfățișării, și o va lasă la domiciliul ori reședința pîrîtului, în mana unui servitor, unei rude ori a unui vecin; era dacă aceștia nu vor voi a o priimi, o va lipi pe usa. Va sub-scrie apoi în petitiune despre acesta și o va da reclamantelui.

Articolul 15

Primarul, comisarul ori sub-comisarul, vor îndeplini îndatoririle impuse lor prin articolele precedente din dioa chiar cînd primesce petitiunea sau celu mult a dua di, și o va da înapoia îndată reclamantului. Acesta o va da judecătorului de plasa cel mai tardiu, în ajunulu dilei de judecată.

Articolul 16

Părțile se potu infatisa înaintea ori căruj judecător de plasa fără nici o chiamare și fără nici o cerere în scris, indestul ca procesul să fie de natura a se judeca de un judecător de plasa și indestul ca voința părților, obiectul și valoarea contestatiunei lor, să fie constatată în scrisu înaintea judecătorului printr'un act format de judecător sub-scris de elu și de părțile impricinate. Judecătorul va judeca cauza sau în acea di, sau în alta di, însemnată de elu. Părțile vor sub-scrie spre sciinta și la dioa însemnată cauza se va judeca ca și cele ce suntu cu chiamari.

Titlul III

Despre judecata, hotărîre și esecutiune

Articolul 17

Judecătorului de plasa va tine audienta în tote dilele sau numai de mai multe ori pe septamina, ori chiar și duminicile și serbatorile, înainte de amiadi di după amiadi, dupe trebuințele fie-carei localități.

Articolul 18

Părțile se vor infatisa în persona sau prin vechilu, și vor fi ascultate pe rînd. Ele voru vorbi cu cuviință și respect. La cas contrar judecarorul le va face observatiuni, și neindreptandu-se le va da afară sau va pronunța în contra lor amenda pînă la cinci lei, sau inchisorea pînă la doue-deci și patru ore.

Articolul 19

Judecătorul după ce va asculta pe părți, și va da citire actelor de densele înfățișate, va incerca a le împacă și dacă împacaciunea nu va fi posibila, el va pronunța hotărîrea, fără a se ridica după locu. Va putea cu tote astea de va avea trebuinta de o mai lungă cugetare, să se retragă luându și actele înfățișate spre a se chibsiu în nefiinta părților.

Articolul 20

Cînd una din părți va defaima un act de fals, judecătorul sub-scriind actulu defăimat și indatorand pe părți a'lu sub-scrie și ele, va declara procesul suspendat, și va trimite actul în esaminarea și judecata tribunalului de județu.

Articolul 21

În cinci dile celu mult dupe pronunțarea hotărîrei, judecătorul de plasa sau ocol va libera fie-carei părți o carte de judecată în care se va coprinde formula esecutorie, dacă judecata va fi fără apel, sau în casulu contraru mențiune de dreptul părților de a face apel la tribunalul județean în termen de o luna de la primirea sau lăsarea cărții de judecată la domiciliu.

Articolul 22

Cartea de judecată se va redacta pe scurt copriind obiectul cererii, mijlocul de apărare și articolulu de lege pe care se baseda. Notita de acesta carte se va trece într'un registru special.

Articolul 23

Se vor întrebuița pentru darea cartei de judecată în mana partei condamnate aceleași mijloace ca și pentru chemarea în judecata. Partea insarcinatu a face acesta dare va fi datore a aduce înapoi judecătorului cuitanta în scrisu de primire de la partea condamnata sau de la primarul comunei sale ori de la comisarul de poliție local. Judecătorului va opri originalulu acelei cuitante în cancelaria sa, era pe copia de hotărîre ce se afla, în mana părții va copia cuitanta și o va sub-scrie. Aceeași prevedere se va urma și candu osanditulu va lipsi de la domiciliulu seu. În casul acesta însă termenul de apel va fi de doue luni, și administrațiunea locală va îngriji a inmanui osanditulu cartea de judecată. Termenulu de apel însă va curge în tote casurile în contra pîrîtului după îndeplinirea celor prescise la art. 14.

Articolul 24

Esecutarea unei hotărîri data de judecătorul de plasa și ne supusă apelului, se va putea dobendi a doua di chiar după îndeplinirea formalitatii prescise prin art. precedent. Spre acest sfersit, partea interesată se va putea adresa d'a dreptul la prefectul, sub-prefectul, primarul, ori comisarul de poliție locală, sau la un agent de urmărire pe lîngă tribunalul local, pentru ca sa esecute cartea de judecată. Dacă hotărîrea a fost data în lipsa, ea nu se va putea esecuta, de cat cinci dile de la primirea cărții de judecată de către partea ce a lipsit, sau de la lăsarea ei la domiciliul seu.

Articolul 25

Esecutarea cărților de judecată, care sînt supuse apelului, nu se va putea dobendi de cat după espirarea termenulu de o luna, de la primirea hotărîrei de către partea adversa sau de la lăsarea ei la domiciliu. În acest

casu esecutarea nu se va face de autoritatea administrativă competența, de cat, dacă, celu ce o cere, va infatisa pe lîngă cartea sa de judecată, un certificat din partea grefierului tribunalului județean prin care să se constate ca apelul nu s'a făcut în termenul de o luna.

Articolul 26

Judecătorul de plasa va putea ordonă esecutarea provisorie a hotărîrilor sale date cu drept de apel, cînd este urgenta sau cînd este pericol de a se mai intardia esecutarea. Acesta esecutare se va face cu cauțiune, sau fără cauțiune, data de cel ce cere esecutarea, după împrejurări. Cînd însă valoarea obiectului trece peste trei sute lei cel ce cere esecutarea va fi dator a da cauțiune.

Articolul 27

Cărțile de judecată, date fără apel, nu se vor ataca cu recurs în Casatiune de cat pentru esces de putere și necompetenta.

Titlul IV

Despre judecata în lipsa și despre opozițiune

Articolul 28

Dacă în dioa însemnată pentru înfățișare, una dintre părți nu a venit, judecătorul de plasa sau ocol va da otarirea în lipsa.

Articolul 29

Partea judecata în lipsa va putea forma opozițiune în termen de cinci dile de la primirea sau lăsarea cărții de judecată la domiciliul seu. Fiind vorba de o carte de judecată fără drept de apel, atunci se vor observa formele prescrise de art. 23, aliniatul 2 pentru opozițiune, era termenul va fi de zece dile după îndeplinirea celor prescrise la art. 14.

Articolul 30

Partea care a format opozițiune va areta cuvintele pentru cari n'a putut veni la înfățișare. Dacă judecătorul incuviinteza cuvintele nevenirii, sau dacă se convinge ca partea care a lipsit n'a cunoscut sorocirea și procedura urmată, va primi opozițiunea și va judeca din nou pe părți, sau va insemna un alt soroc, conform art. 12 și următori.

Articolul 31

Oponentele care va lipsi și la înfățișarea urmată după opozițiunea sa, nu va mai fi admis a face o al douilea opozițiune.

Titlul V

Despre diferite proceduri preparatorii și despre exceptiuni înaintea judecătorilor de plasa

Articolul 32

Judecătorii de plasa sînt în drept după împrejurări, ca mai înainte de ași pronunța otarirea lor, să facă mai multe lucrări preparatorii pentru luminarea lor, prin cercetări la fața locului, ascultare de experti, de martori etc.

Articolul 33

Dacă judecătorul otaresce a merge la fața locului, și dacă acesta otarire s'a pronunțat în presenta ambelor părți, acestea vor subscrie spre sciinta, și la diua, locul și ora otarita ele se vor afla presinta. Dacă una din părți lipsea, judecătorul va da o cedula părții presinte, ca acesta sa'i o facă cunoscută, conform art. 12 pentru chemări în judecata.

Articolul 34

La fața locului judecătorul va putea examina prin sine însuși starea lucrurilor, va putea asculta martori, experti sau ori cari alte persoane competente care 'lu potu lumina.

Articolul 35

Expertii și martorii vor fi chemați prin mijlocirea părții interesate și după formele chemarilor în judecata. Cedula de citatiune va coprinde aretare de loc, di, ora. Citatiunea către experti va coprinde încă aretarea faptului asupra caruia are să se facă expertisa.

Articolul 36

Dacă la înfățișare înaintea judecătorului pîrîtul cere a se chema și garantul seu în judecata, judecătorul va acorda un termen potrivit cu depărtarea locului ca să se cheme și acel garant. Spre acest sfîrșit, el va da pîrîtului o cedula de chemare care se va comunica garantului, conform celor prescrise la art. 12.

Articolul 37

Dacă acesta cerere a pîrîtului nu s'a făcut încă de la anteie înfăţişare, sau dacă garantul nu vine la diua infatiserii judecătorul va orari asupra cererii principale, remanend de va fi trebuinta, a se pronunata mai tardiu şi asupra garanţiei.

Articolul 38

Dacă părţile nu se înţelegu asupra unor fapte cari, după natura lor trebuescu a fi constatate prin marturi, şi dacă judecătorul găseşte ca verificarea acelor fapte este folositoare şi admisibile, va ordonă dovedirea lor, şi va însemna diua şi ora cînd au să se asculte martorii ce se vor aduce de părţi.

Articolul 39

La diua otarita, martorii vor arata numele, profesiunea, etatea şi locuinta lor, vor jura înaintea judecătorului de a spune adevurul, vor declara dacă sînt rude sau afini (cuscri) cu părţile, şi în ce grad, dacă le sînt servitori sau omeni de serviciu, şi dacă nu sînt în prigonire cu una din părţi.

Articolul 40

Martorii vor fi ascultaţi câte unul în parte, faţa cu părţile, dacă acestea sînt la înfăţişare.

Articolul 41

Fie-care din părţi are drept a contesta pe martorii produşi de ceea-l-altă parte şi judecătorul va apretui. După depunerea mărturiei nici o imputare adusă martorului nu va fi ţinuta în sema, afară numai dacă va fi dovedită în scris.

Articolul 42

Părţile nu vor intrerumpe pe martori. Judecătorul va putea, ori după cererea părţilor sau de la sine, să facă martorilor ori-ce întrebări, va găsi cu cale pentru a sa lumina.

Articolul 43

În tote casurile în care vederea locului poate fi folositoare pentru înţelegerea mărturiei, şi mai ales în reclamările pentru strămutare de otare, usurpare sau stricăciune de locuri, copaci, garduri, santuri sau alte reclamari de asemenea natura, în faţa locului şi va ordonă ca martorii sa'şi arete acolo sciinta lor.

Articolul 44

În casurile supuse la apel, se va face proces-verbal coprindetor de declararile martorilor. Se va da citire fie-căruia martor de partea care'lu privesce din acest proces-verbal. Martorul va subscie, sau se va face menţiune de neputinţă sa de a subscie. Procesul-verbal va fi subscris de judecător.

Articolul 45

În cauzele cari nu sînt supuse la apel, nu se va face proces verbalu, şi declaratiunile martorilor vor fi în scurt coprinse în cartea de judecată.

Articolul 46

Dacă judecătorul va avea trebuinta de experti, sau omeni cu cunoscinte speciale, ori pentru ca sa apretuesca pretenţiuni de despăgubiri, ori pentru ca sa'şi dea sema de valoarea lucrului, sau pentru ori ce alta cauza, elu va numi pe acei experti sau omeni cu cunoscinte, şi va indatora pe partea interesată ca sa'i citeze ca şi pe martori, prin cedule date de dinsul.

Articolul 47

Pentru cercetările făcute prin experti se vor îndeplini formalităţile prescrise prin art. 44 şi 45, după deosebirile acolo făcute.

Articolul 48

Tote încheierile ce judecătorul de plasa sau ocol va face cu ocasiunea procedurilor preparatori, nu vor fi supuse apelului, de cat de o odată cu otarirea asupra fondului.

Titlul VI

Despre recusatiunea judecatoriloru de plasi

Articolul 49

Judecătorii de plasi pot fi recusati:

1. Cînd vor avea un interes personal în contestatiune.
2. Cînd vor fi rude sau afini cu una din părţi pînă la gradul de ver primar inclusiv.
3. Cînd în anul din naintea recusatiunii, a urmat proces criminal între dinsul şi una din părţi sau soţul ei, ori rudele sau afinii ei în linie dreapta.
4. Dacă esista proces civil între dinsul şi una din părţi sau soţul ei.
5. Dacă va fi dat o părere în scris asupra procesului.

Articolul 50

Recusatiunea se va propune judecătorului mai înainte de ori ce apărare asupra fondului.

Articolul 51

Dacă judecătorul va respinge recusarea, el va amana procesul în timp de 20 zile cel mult, și va încheia proces-verbal pentru motivul neprimirii recusării. Partea nemulțumită va lua copie după acest proces verbal și îl va comunica procurorului tribunalului județean. Tribunalul va hotărî asupra recusării, fără a mai chema pe părți, auzind numai concluziunile procurorului, în termen de trei zile de la depunerea procesului verbal la procuror.

Articolul 52

Dacă procesul verbal se va confirma sau dacă la termenul însemnat de judecătorul de plasa, partea ce a adus recusarea nu va aduce răspunsul tribunalului sau un act înscris de la procuror pentru cauza întârzierii, judecătorul va judeca cauza fără altă amânare.

Articolul 53

Dacă recusarea se admite de judecătorul de plasa, el trimite părților a se judeca la judecătorul de plasa cel mai apropiat, dacă ele nu se înțeleg a merge la un alt judecător. Dacă tribunalul de județ admite recusarea, el este care însemnează părțile judecătorul de plasa, la care ele au să se judece, dacă părțile nu se vor învoi astfel.

Cartea II

Despre tribunalele de județe

Titlul I

Despre competența

Articolul 54

Tribunalele de județe vor judeca toate afacerile civile, atât personale, cât și reale și mici.

Articolul 55

Ele vor judeca în apelul cauzele, venite de la judecătorii de plasa sau ocole. Celelalte cauze le vor judeca în prima sau ultima instanță.

Articolul 56

Tribunalele de județe vor judeca în ultima instanță toate afacerile care au o valoare de una mie cinci sute lei capital și interese sau una sută lei venit. Afacerile care au o mai mare valoare le vor judeca numai în prima instanță.

Articolul 57

Competența, în cea din urmă instanță se va regula nu după suma ce s'a adjudecat de tribunalul ci după suma cerută de părți.

Articolul 58

În materii personale și mobiliare, acțiunea se va adresa la tribunalul domiciliului pârītului, sau, dacă n'are domiciliu cunoscut la tribunalul reședinței sale. Dacă sînt mai mulți pârīti, acțiunea se va adresa la tribunalul domiciliului unui dintre ei, după alegerea reclamantului.

Articolul 59

Acțiunea pentru imobile se intenta la tribunalul în județul cărui se afla situat imobilul.

Articolul 60

Cînd imobilul este supus la mai multe jurisdicțiuni, reclamantul are dreptul a intenta acțiunea la tribunalul domiciliului sau reședinței pârītului, dacă domiciliul sau reședința acestuia se afla în unul din județele în care se găsește imobilul. Cînd pârītul n'are nici domiciliu nici reședința în unul din aceste județe, reclamantul poate intenta acțiunea, după alegerea sa, la unul din tribunalele județelor în care se găsește imobilul.

Articolul 61

Acțiunea accesorie trebuie să fie intentată înaintea judecătorilor competenți a judeca pe cea principală.

Articolul 62

În materie de societate comercială, pe cât societatea există, și pînă la sevirsirea partagiului acțiunea se intenta înaintea judecătorului locului, în care societatea este stabilă.

Articolul 63

În materie de moștenire, se adresa la tribunalul locului în care s'a deschis moștenirea:

- 1) Acțiunile relative la validitatea testamentului și la executarea dispozițiilor cuprinse într'însul;
- 2) Diferitele cereri și pretențiuni ce moștenitorii au unul în contra altuia, pînă în să se vor împărți între dînsii;
- 3) Cererile făcute de creditorii mortului înainte de împărțirea moștenirii.

Articolul 64

Acțiunile se mai îndreptă:

- a) În materii de faliment la judecătorul domiciliului falitului;
- b) În materii de garanție, la judecătoria unde se afla pendinte cererea originala în contra debitorului;
- c) În cazul, cându pentru executarea unui act, s'a ales un domiciliu, la tribunalul domiciliului ales, sau la tribunalul domiciliului pîrîtului.

Articolul 65

Cu toate acestea părțile învîindu-se, vor putea să se judece înaintea ori-cărui alt tribunal de cat cele însemnate prin articolii precedinti. Pentru acesta, ele vor trebui să depună, înaintea tribunalului unde vor să se judece, unu actu inscris cu coprinde de a lor voința. Va trebui însă, ca tribunalul să fie competente a judeca materii de natura acelora cari fac obiectul reclamațiunei părților.

Titlul II

Despre cereri și citatiuni

Articolul 66

Ori cine pretinde unu dreptu sau un lucru, spre al obține legal, în cas de refusu din partea debitorului sau detentorului, trebuie să formeze o cerere înaintea tribunalului competente.

Articolul 67

Spre a forma cine-va o cerere înaintea justiției, sau spre a se apara în contra unei cereri, trebuie să aibă liberul exercitiu al drepturilor sale. Persoanele și corpurile, cari n'au liberulu exercitiu al drepturilor lor, cîtă să fie reprezentate, asistate sau autorizate în modul prevedutu de legile cari reguleza starea sau organizarea lor.

Articolul 68

Ori ce cerere sau reclamare înaintea unui tribunal se va face printr'o petitiune adresată președintelui tribunalului.

Articolul 69

Petitiunea va coprinde:

- a) Dîia, luna și anul;
- b) Numele, pronumele, profesiunea, domiciliul sau reședința reclamantului și pîrîtului;
- c) Obiectulu cererii și espunerea pe scurtu a mijloacelor pe care se bazează cererea;
- d) Cînd este vorba de imobile, plasa sau plaiul, orașul sau comuna în care este situat imobilul. Lipsa numelui, a pronumelui și narațarea obiectului cererii atrage nulitatea petitiunei.

Articolul 70

Petitiunea se va face de reclamant în atâtea exemplare cîte sînt părțile citate, mai multu un exemplar pentru tribunal.

Articolul 71

Președintele, îndată ce primește petitiunea reclamantului, chîama pe părți la înfățișare prin o singura citatiune.

Articolul 72

Citatiunea va fi datată și va coprinde ora, diua, luna și anul în care sînt chîamate părțile spre înfățișare. Cu citațiunea se va comunica pîrîtului și unu exemplar de petitiune.

Articolul 73

Nici o citatiune nu se poate da părților în zile de serbatori legale, afară de cazuri urgente.

Articolul 74

Citatiunile se dau, sau persoanei, sau la domiciliulu persoanei. Dacă agentulu judecatorescu nu găsește la domiciliu nici pe parte, nici pe vre una din rudele sale, nici cel puțin pe vr'un servitoru, el va da îndată citațiunea unui vecinu, care va subscrie de primire. În cas d'a nu voi vecinulu s'o primească sau sa sub-scrie de primirea ei, atunci agentulu va lipi citațiunea pe usa sau pe porta părții citate și va încheia despre acesta un procesu-verbalu, față cu sub-comisarulu în orașele unde sînt comisari sau cu ajutorulu politaiului în cele alte orașe, era în comunele rurale față cu primarul.

Articolul 75

Vor fi citați:

- 1) Statului, cându sîntu în cestiune domenuri sau drepturi domeniiale, prin Ministeriulu însărcinatu cu administrarea acestor bunuri;
- 2) Administrațiunile sau stabilimentele publice, prin biourile lor la scaunulu administrațiunei.
- 3) Comunele prin persona sau la domiciliulu primarului. În cazurile de mai sus, persona care primește citațiunea va da chitanța de primirea ei.
- 4) Societățile comerciale, pe catu aceste societăți esista prin casa socială; și dacă nu este casa socială, prin persona sau la domiciliulu unuia din asociați.

- 5) Uniunile și direcțiunile de creditori, prin persona sau la domiciliu unuia din sindici sau prin directori.
- 6) Aceia cari n'au domiciliu cunoscutu în România, se voru cita la reședința lor actuală. Dacă la domiciliu, nici reședința nu le este cunoscută, citațiunea se afige pe usa tribunalului unde se face cererea și se publică în foia de anuniuri oficiale.
- 7) Aceia cari se voru afla în tera streina se voru cita prin procuratorul lor, de au unulu cunoscutu, și în casu contrariu, se voru cita la domiciliu, publicându-se citațiunea și în Monitorul.
- 8) Cetele mosnenilor (obstea rezesiloru), se voru chiea printr'o citatiune colectivă, însoțită de o singura copie după cererea reclamantului. Acesta citatiune va coprinde numele cetei de moșneni și se va adresa primarului respectiv care va da o în cunoscinta tuturor mosnenilor procedându conformu art. 74. Va încheia precesu verbalu despre acesta, sub-scrisu de consiliulu comunalu și'l va înainta în copie judecătoriei respective în termenu celu multu de septe zile de la primirea citatiunei în comuna.

Articolul 76

Prescripțiunile celor două articole precedente voru fi observate sub pedepsa de nulitate.

Articolul 77

Dacă o citatiune s'a declarat nulă pentru fapta aprodului sau agentului, acesta va fi osinditu la cheltuelile proceduri anulate, fără prejuditiu de daune interese cuvenite părții, după împrejurări.

Articolul 78

Termenulu obicinuitu alu citatiuniloru pentru cei domiciliați în România va fi de 40 zile de la data citatiunei. În casurile de urgenta, președintele va putea, după împrejurări, permite ca citațiunea să se facă în termenu mai scurtu. Pentru cei ce se afla din România, termenulu va fi de doua luni celu putinu.

Articolul 79

Candu citațiunea adresată unei părți domiciliata, afară din România, va fi data părții în România, citațiunea se va face cu termenile ordinare, avendu dreptu președintele a le prelungi, de va găsi de cuviință.

Titlul III

Despre comunicarea facuta Ministeriului publicu

Articolul 80

Voru fi comunicate Ministeriului publicu cauzele urmatoare:

1. Acelea cari privescu ordinea publică, Statului, domenurile, comunele, stabilimentele publice, darurile și legăturile în folosulu seraciloru.
2. Acelea cari privescu starea civilă a persoanelor și tutelele.
3. Propunerile de necompetenta.
4. Cestiunile de regularea competentei în casu de conflicte de juridictiune, recusatiunile și stramutarile de la un tribunalu la altulu pentru cauze de rudenie sau afinitate.
5. Acțiunile recursorii în contra judecatoriloru pentru desdaunari civile.
6. Cauzele minoriloru și în genere tote acelea în care una din părți este aপরata de un curatoru.
7. Cauzele femeiloru maritate, cînd este vorba de dota lor.
8. Cauzele cari privescu sau intereseza pe absinti. În aceste cauze Ministerulu publicu va fi datoru a lua conclusiuni.

Articolul 81

Ministerulu publicu mai poate să ia comunicatiune și de ori-ce alta cauze dacă crede acesta necesar; - tribunalulu poate chiar sa ordone comunicatiunea de oficiu. În aceste cauze conclusiunile Ministerului publicu voru fi facultative.

Articolul 82

În casu de absentia sau împiedicare a procuroriloru sau substitutiloru lor, ei voru fi înlocuiți spre a lua conclusiuni, prin unul din judecători sau supleanți; era în lipsa acestora, prin unulu din advocati înscriși după ordinea tabloului.

Articolul 83

Ministerulu publicu va lua conclusiunile îndată după pledari.

Articolul 84

În cauzele cari se voru judeca fără pledari, după comunicarea ce i se va face de actele necesare, procurorulu își va da conclusiunile sale inscrisu.

Articolul 85

Părțile nu mai pot lua cuventul după ce Ministerul publicu s'a pus conclusiunile sale.

Titlul IV

Despre audiente și poliția lor

Articolul 86

Ședințele vor fi publice afară de casurile când legea ordonă alt-fel, sau când discuțiunea publică poate cauza scandal.

Articolul 87

Poliția ședințelor este încredințată președintelui.

Articolul 88

Aceia cari asista la ședințe vor fi cu capul descoperit și vor sta cu respect. Procurorii și avocații vor fi liberi a-și conserva toca pe TITLUL când nu vor lua concluziuni sau când nu vor pleda.

Articolul 89

Tot ce va ordonă președintelui în privința ordinei va fi executată îndată și întocmai. Aceiași dispozițiuni se va observa în locurile unde sau judecătorul sau Ministerul publicu eseciteza funcțiunile ce le sînt atribuite.

Articolul 90

Dacă unul sau mai mulți indivizi, ori-care ar fi întrerupt tacerea dau semne de aprobatiune, sau cauzează în ori-ce alt chip, tulburare și dezordine în sala audientelor, vor fi invitați de președinte a se ține în respectul cuvenit; și dacă după acesta prevedere desordinea continuă, ei vor putea fi dați afară din sala ședințelor, era dacă se vor opune vor fi arestați și duși îndată la casa de poprelă pentru 24 ore. Ei vor fi priiți la casa de propela după arătarea ordinului președintelui, și acest ordin va fi menționat în procesul verbal al audientei.

Titlul V

Despre introduțiunea și instrucțiunea cauzelor

Articolul 91

Procese se vor infatiza înaintea judecății după ordinea intrării lor, afară de cele declarate prin lege ca urgente.

Articolul 92

La începutul fie-căreia septamani, se vor afige, în sala audientelor, cauzele puse în stare ce au să se judece după rîndul lor, în curentul acelei septemani.

Articolul 93

Dacă la chiamare cauzei, părțile lipsesc, cauza va remanea cea din urma la rînd în acea di. Era dacă părțile nu se vor areta de loc în acea di, judecata se va suspenda și nu se va redeschide de cat după cererea din nou a reclamantului. Când numai una din părți lipsește, cauza se va judeca în lipsa, afară dacă partea prezenta nu va voi însăși a o amana pentru alta di, sau a remanea cea din urma la rînd. Ambele părți pot cere amânarea sau schimbarea rîndului, fără însă a putea inlatura dreptul de înfățișare al imprecinatilor sosiți înainte.

Articolul 94

Părțile se vor infatiza sau insile, sau prin avocați declarați la audienta ori avend procuri legalisate, sau prin persoanele sub puterea sau autoritatea căroră se afla.

Articolul 95

Președintele va da cuventul mai anteu partei reclamante. Fie-care parte va avea dreptul a vorbi de două ori, pîrîtul avend cel din urma cuventul. Președintele, la cas de trebuinta, poate acorda cuventul și de mai multe ori.

Articolul 96

În pricini complicate președintele va putea insarcina pe unul din judecători să facă un raport asupra împrejurărilor procesului, fără vre o concluziune din parte'i. Acest raport se va citi în audienta publică înaintea începutului debaterilor.

Articolul 97

Fie-care parte va avea dreptul a cere comunicare, în extract sau copie, după actele produse de cea-l-altă parte. Președintele va ordonă comunicare, care se va face la grefa, și judecătorii apretuind faptele, vor putea insemna un alt termen când părțile să se infatiseze din nou.

Articolul 98

Părțile vor fi îndatorate, când li se va cere, a-și depune în scris mijlocele lor de aperare.

Articolul 99

În toate cauzele de divorț audienta va fi secreta. Asemenea în toate cele-l-alte cauze dintre soți, dintre ascendenți și descendenți, se va putea ordonă ședința secreta, după cererea uneia din părți. Ședința secreta se va putea ordonă și în cauzele dintre asociați, sau în ori-ce alte cauze în care ordinea sau moralitatea publică sînt interesate, după cererea uneia din părți, sau a procurorului, sau de oficiu de tribunale. Otarierea se va pronunța tot-d-auna în audienta publică.

Articolul 100

În audiențele secrete, fie-care parte va putea fi însoțită, pe lângă avocați, de trei rude sau amici.

Articolul 101

În toate cauzele, avocații sau părțile, dacă nu au fost îndatorați a depune în scris mijlocele de apărare, vor fi datori a da grefierului o scurtare, sub-scrisă de densii, de concluderile lor motivate. Grefierul va sub-scrie aceste prescurtări.

Articolul 102

Când o cauză se va socoti ca este destul de luminată, judecata va putea refuza părților replica și duplica.

Articolul 103

Instrucțiunea fiind determinată și cauza ascultată, judecătorii și vor pronunța otarirea lor sau îndată în audiență, sau după ce vor retrage în camera de consiliu. Dacă pronunțarea otaririi se va amana pentru o altă zi, se va specifica cauza acestei amânări.

Articolul 104

În cauzele simple, și când ambele părți vor cere, prin act scris și sub scris, ele se pot judeca și fără înfățișare sau pledari. Spre acestu sfirsitu fie-care parte și va depune în scris mijlocele sale de apărare sub forma de memoriu, împreună cu toate actele ce vor avea în termenul ce li se va însemna de președinte. Aceste acte și memorii se vor depune la grefa, și fie-care parte va putea lua cunoștința după dinsele, pînă în trei zile după depunerea lor. Asupra acestor acte și memorii, judecătorii, și vor pronunța otarirea, care se va citi în audiența publică. Judecătorii însă vedându ca este trebuința de mai multe explicațiuni, vor putea ordona înfățișarea părților.

Articolul 105

Ori cînd se va depune acte la grefa, grefa va da imediat dovada de primirea lor pe care o va lua înapoi d'odată cu întorcerea actelor.

Titlul VI

Despre excepțiunile ce se propun înaintea apărării fondului

Secțiunea I

Despre cauțiunea ce suntu datori a da străinii

Articolul 106

Ori-ce strainu reclamant principal sau intervenint, care nu va fi domiciliat în România, va fi dator dacă cel interesat a cerut înaintea ori alte apărări asupra fondului, de a da cauțiune pentru plata cheltuielilor și daunelor interese la care ar putea fi condamnat pentru ori-ce materii afară de cele comerciale.

Articolul 107

Sentința care va ordona darea cauțiunei, va otari suma pînă la concurența caria ea va trebui să fie dată. Reclamantul care va consemna acesta suma, sau care va justifica ca imobilele sale din România sînt indestulatoare pentru acoperirea sumei menționate va fi dispensat de a da cauțiune.

Secțiunea II

Despre stramutari sau excepțiuni declinatorie

Articolul 108

Partea care este chemat în judecată înaintea altui tribunal de cat acela care trebuie să ajudece contestatiunea, va putea cere trimeterea sa înaintea judecătorilor competenți. Acesta cerere o va face înaintea ori carei alte excepțiuni și apărări.

Articolul 109

Dacă însă este vorba de o incompetență din cauza materiei, părțile vor putea cere strămutarea și judecătorii o vor ordona chiar de oficiu, în ori-ce stare s'ar afla procesul.

Articolul 110

Cererea pentru strămutare se va judecata în mod sumariu și se va regula mai înainte de ori ce otarire asupra cesiunei principale.

Secțiunea III

Despre nulități

Articolul 111

Ori-ce cauză de nulitate în privința citatiunilor sau actelor de procedură este stinsă dacă nu se propune înaintea ori căreia apărări asupra fondului sau excepțiuni, afară de excepțiunile de incompetență.

Secțiunea IV

Despre chiamarea garantilor în cauza sau despre exceptiuni dilatorii

Articolul 112

Dacă o parte arata unu just motiv de a chiama în judecata pe un garant sau sub-garant, i se va acorda un termen îndestulător, privitu cu depărtarea locurilor sprea chiama și pe aceia la judecata. Dacă sunt mai mulți garanți interesați în aceeași garanta se va da pentru toți un singur termen, care se va regula după distanta locuinței garantului celui mai departat. În timpul acestui termen se va suspenda ori ce lucrare asupra cererii originale.

Articolul 113

Cererea originala și cererea asupra garanțiilor se vor otari printr'una și aceeași otarire.

Articolul 114

Cu tote acestea se va putea judeca mai anteu cererea originala, remaind a se judeca mai în urma cererea contra garantilor:

- a) Dacă cererea în garanta s'a făcut după apărare asupra fondului;
- b) Dacă cererea originala este în stare de a se judeca, și cererea de garanta este de natura a nu putea fi judecata în graba;
- c) Dacă acel cărui s'a acordat termenulu, nu a formulat în scris cererea sa în contra garantilor sau sub-garantilor, asa în cat aceștia să se pota cita la termenul însemnat.

Titlul VII Despre sentințe

Articolul 115

Președintele va aduna opiniunile fie-cărui judecător, începînd de la cel mai tânăr. În cauzele pentru care s'a făcut raport, raportul va opinia cel d'anteiu. Președintele va opinia cel din urma.

Articolul 116

Dacă opiniunile se împart, cauza se va amana a se reinfatasa în alta di, însă opiniunile împărțite se vor formula și motiva în scris printr'un proces verbal alu ședinței chiar în acea di.

Articolul 117

Dacă la noua înfățișare vor fi mai multu de cat doua opiniuni, judecătorii în numer mai mic, sînt datori să se unesca cu una din opiniunile priimate de judecători în numer mai mare. Dacă însă opiniunile vor fi împărțite pe jumătate, se chiama un alt judecător sau supleant, spre otarirea chestiunei; în lipsa de judecător sau supleant se chiama un avocat, după ordinea tabloului în care este înscris. În acestu casu părțile voru pleda din nou.

Articolul 118

Îndată ce majoritatea s'a formatu, se va resuma opiniunea sa într'unu procesu-verbal, sub-scrisu de judecători, pe care președintele îl va citi îndată partiloru în audienta publică. Dezvoltarea motivelor otaririi se va citi, sau în acea di, și atunci nu se va mai redacta resumatulu de conclusiuni susu mentionatu, sau va remanea a se face mai tardiu în redactiunea otaririi. Minoritatea va fi datore a'și da opiniunea în josulu otaririi totu în același timpul candu majoritatea își da otarirea sa.

Articolul 119

Odată ce otarirea s'a subscrisu și s'a pronuntatu în public, ea își are tota puterea legală, și nici unui judecatoru nu'i este ertatu a'și mai poate retrage sub-scrierea. Reformarea, revisuirea sau casarea ei nu se va putea face de catu în casurile și modurile prescise de legi.

Articolul 120

Opiniunea și conclusiunile procurorului, sau oral, sau inscrisu, de se voru fi facutu, se voru coprinde în testulu procesului-verbalu.

Articolul 121

Grefierulu va îngriji ca sentințele și decisiunile redactate și sub-scrise să se treca într'un registru specialu, unde iara'și se voru sub-scrie de judecători.

Articolul 122

Nimicu pe margini, printre linii, prin adaogiri, prin scurtari sau cifre nu se poate scri într'o otarire judecatoresca.

Articolul 123

Fie-care decisiune sau sentinta va coprinde:

- 1) Numele, pronumele, domiciliul ori reședința partiloru, calitatea în care procedu; numele, pronumele avocatilor;
- 2) Obiectulu cererii și conclusiunile părților;

- 3) Resumatul actelor ce părțile au infatisat spre a-și susține fie-care cererea sau propunerile;
- 4) Mențiunea ca Ministerul public și-a datu concluziunile dacă elu s'a pronuntatu;
- 5) Cestiunile de faptu și de dreptu;
- 6) Motivele;
- 7) Dispositivulu, adică acea ce judecata ordonă în virtutea legiloru.

Articolul 124

Aceasta redactare va mai coprinde după trebuinta marturisirile, declarațiunile, priimirile sau lepadarile ce au pututu face părțile la înfățișare verbulu sau în scrisu.

Articolul 125

Fie-care decisiune sau sentinta va mai arata termenulu apelului, al opozițiunei, al revisuiri sau al recursului în casatiune.

Articolul 126

În casurile în cari tribunalele pot acorda termene pentru esecutarea sentințelor lor, ele vor face acesta prin chiar sentinta care va otari contestatiunea și care va enuncia motivele pentru care s'a încuviințat termenul.

Articolul 127

Termenul va curge din dioa dării sentinței, când este contradictorie; și din dioa semnificării în persona sau la domiciliu, când este data în lipsa.

Articolul 128

Debitoru nu va putea obține termen, nici va putea să se bucure de termenul ce i s'ar fi acordat, dacă bunurile lui se vend după cererea altui creditor, dacă este în stare de faliment sau de insolvabilitate notora sau de contumacie, sau dacă este pus la inchisor, sau dacă prin fapta sa, a micșorat sigurantelu ce prin contract dedese creditorului seu, sau dacă nu a dat și garantele promise.

Articolul 129

Esecutiunea provisorie va putea fi ordonată cu sau fără cauțiune, după impregiurari, în casurile urmatoare:

- 1) Pentru punerea și ridicarea pecetiilor, sau facerea inventarului;
- 2) Pentru reparațiuni urgente;
- 3) Pentru depărtarea chiriașului, sau arendașului, când nu au termen, sau când termenul este espiat.
- 4) Pentru secuestrari și paza lucrurilor;
- 5) Pentru darea de cauțiuni;
- 6) Pentru numirea de tutori, curatori și alți administratori, și pentru darea socotelilor;
- 7) Pentru pensiunile sau ajutoarele alimentarii.

Articolul 130

Dacă esecutarea provisorie nu s'a admis prin sentinta judecătorilor de la prima instanța, ea nu se va putea pronunța de cat de către judecătorii în apel.

Articolul 131

Esecutiunea provisorie nu poate fi ordonată pentru cheltuieli de judecată.

Articolul 132

Procurorii vor cere a li se infatisa în tote lunile originalul hotărîrilor, și vor verifica de s'au îndeplinit dispozițiunile prescrite de legi. În cas de contraventiune, ei vor încheia proces-verbal, și vor raporta.

Articolul 133

Grefierii nu vor putea da părților copie după o hotărîre judecatoresca de cat după ce ea se va fi sub-scris de judecători, sub pedepsa de a fi urmăriți ca falsificatori.

Articolul 134

Ori cine va avea dreptul a scote prin grefier, cu a sa cheltueta, copie după hotărîri sub-scrise de judecători, afară numai de hotărîrile cari s'au dat în urma de desbateri în audienta secreta. Copie după aceste din urma nu se vor da de cat părților sau celor ce le represinta. Alții le pot capeta numai cu autorizarea specială a președintelui.

Articolul 135

Espedițiunile esecutorii ale hotărîrilor ce au a se aduce la îndeplinire vor purta formula esecutorie, în chipul următor: "Noi (numele și pronumele Domnitorului) cu mila lui Dumnezeu și voința naționala, Domn al Principatelor-Unite-Române la toți de față și viitori sanetate:" (Aci urmeda testul hotărîrei). "Dăm putere și ordonăm agenților administrativi sa esecute acesta (decisiune sau sentinta); procuroriloru, sa staruiasca pentru a ei aducere la îndeplinire. Spre credința, presinta sentinta sau decisiune s'a sub-semnat de..." (urmeza sub-scrierea judecătorilor).

Articolul 136

Aceste espedițiuni sau copii, cari vor purta formula esecutore, se vor da numai părților ce au câștigat, sau reprezentanților lor. Grefierul va însemna atît pe acesta espedițiune, cat și în originalul hotărîrei, persona căreia s'a dat espedițiunea esecutore.

Articolul 137

În timpul de opt zile cel mult de la pronunțarea unei hotărîri, ea se va trimite în copie fie carei părți. Aceasta copie se va lasă la persona sau la domiciliu, ori reședința și agentul judecătoresc va proceda conform art. 74 de la citatuni, cu deosebire ca în cas cînd partea nu va fi acasă, sau nu va voi a primi horarirea, ea se va lasă în mana funcționarilor administrativi arătați în art. 74, încheind proces-verbal despre cele urmate. Extract după acest proces-verbal se va lasă în mana unui servitor ori vecin, sau în cas de nefiinta sau nevointa din partea acestora, se va lipi pe usa sau la porta.

Titlul VIII

Despre desdaunari și cheltuieli

Articolul 138

Ori-ce hotărîre judecătorească, care va condamna la daune interese, va areta și tifra la care se urca aceste despăgubiri, sau după actele existente, sau după o prealabilă cercetare ce s'a făcut asupra acestor tife.

Articolul 139

Ori-ce hotărîre care va condamna la restituțiune de fructe, va dispune ca restituțiunea să se facă în natura pentru anul din urma, și în banii pentru anii precedenti, după o estimățiune facuta de experti. Dacă restituțiunea în natura pentru cel din urma an este cu neputință, ea se va face ca pentru anii precedenti.

Articolul 140

Partea care perde, se va condamna și la cheltuelile judecatei, dacă sînt, cheltuieli cuventi pertii ce a câștigat nu i se vor adjudica de cat după cererea ei.

Articolul 141

Dacă sînt mai multe părți condamnate, cheltuelile se vor împărți între ele după capete, sau după interesul ce fie-care din ele are în contestatiune.

Articolul 142

Dacă mai multe părți vor fi condamnate pentru cauza de violenta, de fraudă sau de obligațiune solidară, cheltuelile vor fi pronunțate asupra lor solidar.

Articolul 143

Condamnatul va putea fi dispensat de cheltuelile personale ale impricinatilor, în tot sau în parte, cînd procesul este între soți, între ascendenți, frați și surori sau aliați în același grad.

Articolul 144

Judecătorii pot compensa cheltuelile în tot sau în parte, dacă părțile sînt osindite asupra unor puncturi.

Articolul 145

Tutorii, curatorii, moștenitorii sub beneficiu de inventar, sau alți administratori, cari într'un proces au compromes din culpa lor, interesele administrațiunei lor, vor putea fi condamnați la cheltuieli în numele lor personal, și fără să aibă dreptul de repetitiune, și chiar la daune interese, de se cuvine.

Articolul 146

Cheltuelile de judecată se vor compune:

- 1) Din tacsele de judecati;
- 2) Din cheltuelile făcute cu marturi, experti, agenți sau cercetări la fața locului;
- 3) Din cheltuieli de drum și de locuinta, cînd partea ce a câștigat a calatorit numai în vederea procesului;
- 4) O plata a avocatilor, apretuita de judicatori, se va tine sema părții ce a câștigat, numai cînd i se vor da daune interese.

Articolul 147

O lista de tifra și specificarea cheltuielilor de judecati se va putea presenta judecații de fie-care parte cu alte acte probatore, îndată după pledarea asupra fondului. Fie-care parte va avea dreptul de a discuta lista prezentata de partea adversa. Judecătorii vor putea da un termen părții care va cere a duce dovedi spre a combate cheltuelile arătate de cea-l-altă parte. Copie după acesta lista se va anecea la finele hotărîrei.

Titlul IX

Despre hotărîrile date în lipsa și despre opozițiuni

Articolul 148

Se da hotărîre în lipsa:

În contra acelei părți care în dioa însemnată pentru înfățișare, nu s'a arătat. În contra acelei părți care, într'o cauza ce era a se judeca fără pledari, nu 'și-a adus actele sau memoriile la dioa însemnată de judicata.

Articolul 149

Dacă reclamantul nu se presinta la dioa infatiserei, hotărîrea data în lipsa sa, apera pe pîrît.

Articolul 150

Cînd pîrîtul nu vine la dioa infatiserei hotărîrea data în lipsa va admite conclusiunile reclamantului, dacă se vor părea juste și bine întemeiate.

Articolul 151

Dacă din doui sau mai mulți piriti lipsesce unul, era cel-l-alt se infatiseda, hotărîrea nu se pronunța, ci se citeda de al douilea piritu sau piritii care au lipsit. La dioa arătată în citațiunea de a dua, tribunalul sau curtea va da o singura hotărîre pentru toți, și acesta hotărîre nu va mai da drept de opositiune.

Articolul 152

Nu se va da otarire în lipsa, dacă citațiunea este nulă, sau dacă coprinde un termen mai scurt de cat cel însemnat de lege.

Articolul 153

Ori ce otarire data în lipsa se va comunică părții ce a lipsit în persona sau la domiciliu, conform art. 74.

Articolul 154

Partea condamnata în lipsa are dreptul a face opositiune în termen de opt dile libere de la priimirea otaririi în persona sau la domiciliu. Era cînd partea va lipsi de la domiciliu și sentinta va fi din acelea cari nu au drept de apel, atunci termenul pentru opositiune va fi 15 dile. Cererea de opositiune va coprinde midlocele pe care se baseza opositiunea. Ele se voru discuta de cea-l-altă parte, și aprețui de tribunalu sau curte, din diua ce se va însemna pentru înfățișare, candu se va înscri, în josulu otaririi, data în lipsa, priimirea sau respingerea opositiunei.

Articolul 155

În timpul termenului de opositiune, precum și în timpul termenului de apel se suspenda esecutarea unei hotărîri date în lipsa.

Articolul 156

Cu tote acestea, judecătorii, în otarirea data în lipsa vor putea ordonă esecutarea provisorie a otaririi, cu sau fără cauțiune. Acesta esecutare provisorie nu se va putea ordonă de catu în casu cînd ar fi titlu autentică, o promisiune recunoscută, sau un pericolu în intardiere.

Articolul 157

Dacă opositiunea se admită, procedura se va reîncepe din punctului în care se afla cînd a lipsit oponentulu. Judecătorii voru putea se mentie sau sa schimbe otarirea data în lipsa, în tot sau în parte.

Articolul 158

Nu se mai poate priimi opositiune formată de aceeași parte asupra unei hotărîri, care va fi respinsu prima opositiune facuta de dinsa.

Titlul X

Despre procedurile preparatore și probatore în generalu

Articolul 159

În tote cauzele în care fondulu procesului nu se poate judeca îndată, judecătorii potu sa ordone într'un mod preparator și probator, verificarea scripturilor, cercetări prin martori, mergeri la fața locului, raporturi de esperti, interogatorulu partiloru, și ori ce alte operațiuni preliminare, dacă tote acestea sînt folositoare pentru descoperirea adevărului, și permise de lege.

Articolul 160

Judecătorii nu suntu legați prin aste ordonanțe preparatore, sau prin consecințele lor, afară de ceea ce se dice pentru juramentulu judeciar deferit unei părți.

Articolul 161

Operațiunea preparatore se va otari prin încheieri luate de judecători după majoritatea voturilor, ca și otaririle judecatoresci.

Secțiunea I

Despre verificarea scripturilor

Articolul 162

Verificarea de scripturi are loc cînd un cas prezentatu și folositoru pentru otarirea causei se va afla în una din împrejurările urmatoare:

- 1) Dacă una din părți susține ca actulu este falsu;
- 2) Dacă fiind vorba de un actu privat, atribuit uneia din părți, acesta declara că nu cunosce scrierea sau subscrierea.
- 3) Dacă fiind vorba de un act privat, atribuit unui al treilea sau autorului uneia din părți, acesta declara că nu cunosce scrierea sau subscrierea.

Articolul 163

În casurile sus menționate, judecătorii vor ordonă părților ca să se infatiseze în persona chiar în acea di, sau într'o alta di ce se va insemna. Nu se vor dispensa de înfățișarea în persona, de cat părțile, cari, din cauza unei împiedicări grave, vor fi în neputință ca sa vina la audienta și cari se vor putea infatisa printr'un procurator, avend o procura specială pentru acesta.

Articolul 164

La audienta însemnată, președintele va soma pe partea care a produs actul, de a declara înțelegere a servi cu densul.

Articolul 165

Dacă acea parte lipsesce sau refusa de a răspunde, sau declara că nu voesce a se servi cu actul, acelu act se va scote din proces.

Articolul 166

Dacă partea declara ca voesce a se servi cu actul, președintele va soma pe cea-l-altă parte de a declara, dacă staruesce a susține ca actul este fals, că nu'l recunosce, sau ca 'i tagaduesce scrierea ori subscrierea.

Articolul 167

Dacă acesta parte lipsesce, refusa de a responde, sau nu staruesce în prima sa declarare, se va admite, și scrierea și subscrierea ce vor considera ca recunoscute.

Articolul 168

Dacă partea staruesce în declararea sa, președintele o va soma să se arete mijlocele și argumentele pe cari, își sprijină declararea sa. Dacă actul este defăimat ca fals, partea va fi interpelata de a se esplica:

- a) ca de ce specii de fals actul este defăimat;
- b) dacă persoanele cari tinu actul sînt autorii sau complicitii acelui fals.

Articolul 169

În casul articolelor precedente, actul produs se va depune îndată pe biurou. El se va incredinta grefierului, după ce i se va constata starea sa materială, stergerile, adaosele sau dresaturele ce va fi avend și după ce se va sub-scrie atît de președinte cat și de părți. Dacă părțile nu voru sau nu pot subscri, se va face mențiune despre acesta chiar pe act.

Articolul 170

Dacă partea care defaima actul ca fals, susține ca acela care l'a produs este chiar autorul sau complicele falsului, sau dacă ea arata unu altu individ în viața, ca fiind autorul sau complicele falsului, cestiunea se va putea suspende de la civilu spre a se judeca la criminalu. Spre acest sfîrșit se va transmite magistratului competente actulu defaimatu de fals, împreună cu procesul verbal și alte lucrări ce s'au făcut cu acesta ocasiune.

Articolul 171

Dacă nu este loc de a se trimite cestiunea la criminalu, judecătorii într'un mod preparatoru, vor îndatara pe părți:

- 1) A produce titlurile și mijlocele prin cari susțin veritatea sau falsul actului;
- 2) A areta actele cari pot servi pentru comparatiunea scripturilor. Dacă actulu contestatu este produs numai în copie, se va putea ordonă ca să se aducă și originalul.

Articolul 172

Tote aceste acte vor depune la grefa, în scris prin cari se susține veritatea sau falsul actului. Pînă la dioa ficsata a ședinței fie-care parte va fi în drept a lua cunoscinta de actele și mijlocele celei-alte.

Articolul 173

La dioa la audienta însemnată prin asta ordonanța preparatore, dacă titlurile și mijlocele produse pentru susținerea verității sau falsului actului sînt indestulatore și probatore, se va otari de îndată asupra priimirei sau respingerei actului.

Articolul 174

În casul contrar, prin o alta ordonanța preparatore, se va admite verificarea actului prin comparatia scripturilor. Se voru otari scripturile sau aducerea scripturilor destinate a servi la acesta comparatiune. Se va putea asemenea admite dovada cu martorii pentru faptele ce se invoca de părți.

Articolul 175

Cînd părțile se invoesc, judecătorii vor admite ca acte de comparațiune nu mai scripturile aretate de părți.

Articolul 176

Dacă părțile nu se invoesc, judecătorii vor primi ca acte de comparațiune numai pe cele urmatoare:

- a) Actele autentice;
- b) Scripturile private recunoscute de părți;
- c) Partea din act care nu este desfaimata sau tagaduita, cînd numai o parte s'a desfaimat sau s'a tagaduit.

Articolul 177

În cas de lipsa sau de neajungere a actelor de comparațiune, partea caria se atribue scrierea sau sub-scrierea va putea fi indatorata de către președinte ca sa scrie înaintea sa sau sub dictarea sa. Refusul de a scrie va putea, după casuri sa traga cu sine recunoscerea actului contestat.

Articolul 178

Tote actele de comparațiune se vor depune la grefa, după ce se vor subscrie de către președinte și de către părți.

Articolul 179

Verificarea prin comparațiunea scripturilor, se va face de chiar judecătorii, după ce vor asculta observațiunile părților și ale ministerului public.

Articolul 180

Cu tote acestea, dacă judecătorii afla de cuviință, se vor ajuta prin un avis de experti. Expertii se vor numi de oficiu de judecători; și 'și vor face raportul într'un termen mărginit. Ei vor pute fi ascultați și verbal în forma prescrisă pentru martori.

Articolul 181

Cînd din tota acesta instrucțiune se vor ivi indicii (semne asupra autorului sau compicelui falsului), și dacă aceștia sînt în viața, procedura în civil se va suspenda, și cestiunea se va înainta, împreună cu actele relative, la magistratul competente pentru criminal.

Articolul 182

După ce instructia civilă se va termina, și nu va fi trebuinta ca cestiunea să se trimeta la criminal, judecătorii vor otari asupra veritateri sau falsului actului, asupra primirei sau respingerei sale, asupra suprimareii sau reformareii actului contestat. Se va otari și înapoierea tuturilor actelor depuse la grefa.

Articolul 183

Otarirea însă asupra suprimareii sau reformareii actului contestat, nu se va esecuta de cat cînd a dobendit puterea lucrului judecat.

Articolul 184

Ministerul public 'și va da conclusiunile în tote casurile cînd actul produs va fi defăimat de fals.

Secțiunea II Despre cercetarea prin martori

Articolul 185

Încheierea care reguleza a face cercetare prin martori, în casurile cînd legea nu se opune la asemenea cercetare, va specifică și enumera faptele cari trebuiesc astfel probate.

Articolul 186

Lista coprintatoare de numele, pronumele, profesiunea și locuinta marturilor ce fie-care parte va voi a se asculta, se va depune la grefa cu trei zile cel puțin înaintea zilei însemnate pentru cercetarea cu martori. Fie-care parte va putea să se opună la ascultarea unui martor, care nu e înscris în acea lista, sau nu e arătat lămurit.

Articolul 187

Martorii după cererea partei care 'i-a produs, se pot presinta de buna voe la judecata, sau se vor cita într'o di ficsa, fără a li se comunică copie despre ceea ce au a mărturisi.

Articolul 188

Martorul citat, care nu vine înaintea judecatei, se va condamna la o amenda care nu va fi mai mare de una suta lei, și se va cita din nou.

Articolul 189

Dacă nici după acesta citare totu nu vine, se va condamna la o amenda care nu va putea trece peste trei sute lei; și se va putea da în contra lui un mandat de aducere.

Articolul 190

Dacă martorul se justifica pentru ca n'a putut veni, se va putea scuti de amenda pronunțată în contra'i.

Articolul 191

Nu vor putea fi ascultați ca martori: Rudele în linie dreaptă ale uneia din părți; Frații și surorile; Unchii și nepoții; Afinii (cuscii) în același grad; Sotulu chiar divortiatu; Persoanele declarate de lege incapabile de a mărturisi.

Articolul 192

Cu toate acestea, părțile vor putea face ca să se asculte părinții și afinii menționați în art. precedente afară de descendenți, în cestiuni de stat civil și de divortiu.

Articolul 193

Ori-ce alte persoane sînt priimate ca martori, remanend numai ca părțile sa arate, și judecătorii sa apretuiasca, deosebitele împrejurări cari pot face ca mărturia lor să fie lepadata sau priimita.

Articolul 194

În diua însemnată pentru înfățișarea martorilor, ei vor fi introdusi în sala audientelor, pe randu și deosebiți; incepend de la martorii propuși de reclamant, dacă vor fi asemenea martori.

Articolul 195

Fie-care martor va fi mai anteiu intrebatu de președinte a'și declara: Numele și pronumele, profesiunea și domiciliul; Dacă este ruda sau afîn cu una din părți și în ce grad; Dacă se afla în serviciului seu; Dacă se afla în ori-ce alte relatiuni cu una din părți.

Articolul 196

Mai 'nainte de a depune mărturia, va face un jurament precum urmeza: Va pune mana pe cruce, președintele va pronunța și martorul va repeta urmatoarele: "Me leg pe onore și pe consciinta; jur înaintea lui D-deu ca voiu mărturisi adevărul, nimic de cat adevarul, fără ura sau favore pentru ver una din părți". După ce martorul va jura, președintele îi va adresa aceste cuvinte: "Dumnezeu, martor de juramintulu ce ai facutu, sa te pedepseasca dacă vei fi sperjur". Dacă martorul este de o alta religiune, acesta formula se va modifica după cum prescrie religiunea sa.

Articolul 197

Copii mai mici de 16 ani împliniți vor putea fi ascultați fără a jura.

Articolul 198

Martorul va depune fără sa'i fie permis de a ceti inscrisu depunerea sa. Disele sale se vor trece de grefier în proces-verbal; 'i se vor citi, se va intrea dacă staruiesce într'ensele, acestea sub pedepsa de nulitate. Acest proces verbal se va sub-semna, totu sub pedepsa de nulitate, de martori, de președinte și de grefier. Dacă martorul nu va putea sau nu va voi a subscrie se va face mențiune despre acesta.

Articolul 199

Părțile, judecătorul precum și procurorulu voru putea adresa martorului ori-ce cestiuni, prin mijlocirea președintelui.

Articolul 200

În cursul depunerii nimeni nu va putea întrerupe pe martor.

Articolul 201

Fie-care martor, după depunerea sa, va remanea în sala audientelor pînă la terminarea cercetarei, afară numai dacă judecata va otari alt-felu.

Articolul 202

Martorii vor putea din nouu fi întrebați ori de câte ori acesta se va părea necesaru în urma ascultării altoru martori. Martorii ce se vor contradice vor putea fi confruntati.

Articolul 203

Dacă unu martor cere despăgubire pentru venirea sa, judecata va otari cifra acelei despăgubiri după starea și profesiunea martorului, după depărtarea domiciliului seu, și timpul ce a pus în asta cercetare. Acesta indemnizare se va plati îndată de partea care a citatu pe martor.

Articolul 204

Dacă din instrucțiune esu banueli grave de mărturie mincinosă sau de corumpere de martori, judecătoria civilă va înaintea cestiunea în cercetarea judecătorilor crimilali competinti.

Articolul 205

Dacă toți martorii citați nu pot sa fia ascultați în aceeași audienta, cercetarea se va urma la o alta audienta fără alte citatiuni.

Articolul 206

Dacă una sau alta din părți va cere a se aduce și alți martori, judecătoria va putea să acorde prelungirea cercetării. Nu se va putea însă acorda decât o singură prelungire pentru fiecare parte.

Articolul 207

Dacă martorul prezent refuză fără un just motiv de a jura sau mărturisi, se va condamna la cheltuieli de despăgubire către părți, și la o amendă care nu va putea trece peste trei sute lei.

Articolul 208

Nulitatea uneia sau mai multor mărturii nu va atrage nulitatea întregii cercetări prin martori.

Articolul 209

Dacă un martor, din cauza de boală, sau alta infirmitate gravă, nu va putea veni la audiență, președintele va trimite pe unul din judecători la locuința sa, ca, împreună cu grefierul și fața cu părțile, sau după ce s'a chemat formal, să priimescă depunerea sa.

Articolul 210

Dacă un martor se afla cu șederea în prea mare depărtare, judecătoria după ce va asculta pe părți, va putea trimite la tribunalul local o comisiune rogatorie, ca acel tribunal să priimescă depunerea martorului asupra faptelor ce i se vor specifica.

Secțiunea III Despre experți

Articolul 211

Când judecătorii, spre a se lumina, vor găsi de cuviință a avea părerea unor experți, vor însemna expertii și obiectele asupra cărora au să-și dea opiniunea.

Articolul 212

Expertii se vor numi d'a dreptului de către judecata, afară numai dacă părțile nu se vor învoi, chiar la audiență, asupra numirii lor.

Articolul 213

Expertii vor fi în număr de trei. Cu toate acestea dacă părțile consimt, sau dacă este vorba de obiecte ce au o mică valoare, un singur expert va fi destul.

Articolul 214

Expertii se pot recusa pentru acele-și cauze ca și judecătorii. Ei se pot recusa pentru o cauză posterioară sau anterioară numirii lor. În cazul acesta din urmă, recusarea nu e valabilă dacă nu s'a făcut în cele trei zile de la numirea expertilor.

Articolul 215

Recusările se vor propune și se vor judeca la audiență față cu părțile sau după ce s'au citat.

Articolul 216

Expertii vor fi citați să veni la judecata ca și martorii. Nevenirea lor sau refuzul de a-și da părerea vor atrage aceleași pedepse ca și pentru martori. Ei vor avea același drept de indemnizare.

Articolul 217

Dacă obiectul cercetării este de natură în care expertii să-și poată da îndată opiniunea, ei se vor asculta chiar la audiență, separat, în ordinea și după modul cum s'a asedat pentru martori prin art. 195, 196, 197, 200, 201 și 202.

Articolul 218

Dacă însă expertii, mai înainte de a se pronunța au trebuința de un examen prealabil, sau să meargă la fața locului, atunci ei, vor jura mai întâi înaintea judecății, conform art. 196, ca 'și vor împlini misiunea cu credință.

Articolul 219

Expertii, în acestu caz, își vor face un raport scris care va cuprinde părerea lor motivată, după majoritatea voturilor. Dacă sînt mai multe opinii, raportul va arăta opiniunea fiecărui expert. Acest raport va fi subscris de experți, și deus la grefa.

Articolul 220

La audiență însemnată pentru a asculta raportul expertilor, grefierul va da citire acestui raport. Judecătorii vor putea să ordone și înfățișarea expertilor la judecata, pentru ca să dea și explicațiuni verbale care ar lămurii mai bine raportul lor scris.

Articolul 221

Dacă judecătorii nu sînt destul de luminați printr'un anterior raport de experți, ei pot ordona ca să se facă un al doilea raport de către aceiași experți, sau de către alții.

Secțiunea IV

Despre cercetări în fața locului

Articolul 222

În cas cînd va socoti de trebuinta, judecata va putea ordonă ca unulu din judecătorii tribunalului ori ai curții, sau chiar completul unui tribunal, sa merge la fața locului, spre a se lumina asupra unoru cestiuni cari se voru specifică prin încheierea care va hotărî cercetarea la fața locului.

Articolul 223

Judecătorul sau judecătorii care vor merge la fața locului vor fi în drept a asculta, în modul prescris de secțiunile precedenti martorii sau expertii. Martorii și expertii se vor cita de judecător sau judecătorii aflați la fața locului, în presenta cărora ei voru face juramentul prescris, și către cari și vor adresa raporturile sau depunerile lor.

Articolul 224

Cercetarea la fața locului se va face fața cu părțile, sau după ce se vor chema formal.

Articolul 225

Judecătorul sau judecătorii carii vor merge la fața locului, vor face proces verbal despre tote cele urmate, pe care-l vor pune pune în vederea completului judecătorii.

Articolul 226

Cînd tot completul unui tribunal merge la fața locului, el va fi însoțit și de procuror care și va face conclusiunile sale asupra celor urmate.

Secțiunea V

Despre interogatorul părților

Articolul 227

Judecătorii sînt în drept ca sa intrebe pe părți asupra tutulor cestiunilor ce sînt contestatiune. Fiecare din părți va avea asemenea dreptul ca sa cera a se intreba atît dinsa cat și ceea-l-altă parte asupra faptelor procesului.

Articolul 228

Părțile vor fi intrebate personalu, prin președinte, asupra fiecărui fapt în parte, precum și asupra ori carei alte împrejurări care poate lumina judecata. Ele vor responde fără sa pota citi un proiect de respons scris.

Articolul 229

Părțile se vor intreba fața una cu alta, sau și în lipsa una de alta; în ast din urma cas, ele vor putea fi confruntate.

Articolul 230

Fie-care din judecători, cerend cuventul de la președinte, va putea face părților ori ce fel de întrebări va găsi de cuviință. Ministeriul public va avea același drept.

Articolul 231

Părțile își vor putea face una alteia întrebări și observatiuni prin organul președintelui și fără a se întrerupe.

Articolul 232

Grefierulu va ceti fie căreia părți declarațiunea sa, și președintele o va intreba dacă staruesce iutr'însă, sau dacă are a mai adaoga ori a mai schimba ceva. Adaosele sau schimbările se vor trece asemenea în josul sau în marginea procesului-verbal. Totul va fi sub-scris de președinte, grefier, și partea care s'a întreat. Dacă partea nu voesce sau nu poate subscrie, se va face mențiune despre aceasta.

Articolul 233

Administrațiunile și stabilimentele publice vor fi îndatorate a numi un agent sau administrator care să aibă procura specială spre a responde la cestiunile cari i se vor fi comunicat.

Articolul 234

Dacă partea refusa de a responde la cestiunile ce i se vor pune de judecată, sau dacă, fără a justifica pedica legitima, nu vine la interogatoru, judecătorii vor putea considera faptul ca marturisit în contra sa.

Articolul 235

Dacă o parte areta ca suferă de o bola sau de o infirmitate grava, care o opresce de a veni în persona la judecata, spre a responde la întrebările ce i se vor face, judecata va putea trimite la domiciliul seu pe unul din judecători, ca împreună cu grefierul, și fața cu cea-altă parte sau în lipsa, dacă s'a chemat formal, sa 'i ia interogatorul cuvenit.

Articolul 236

Dacă acea parte se afla cu reședința în alt județ, judecata va putea tramite o comisiune rogatore tribunalului local, ca unul din membrii acestuia, fața cu grefierul, sa ia interogatorul cuvenit.

Secțiunea VI

Despre juramentul judiciar deferit unei părți

Articolul 237

Judecătorii vor putea, sau de la sine sau după cererea celei-l-alte părți, sa defere uneia din părți juramentul asupra unor fapte, ce se vor precisa prin încheierea care hotarâșce juramentul.

Articolul 238

Mai înainte de a se severi juramentul, președintele în audienta publică, va espune partei faptele asupra cărora are sa jure; și'i va aduce aminte pedepsele în contra sperjurului.

Articolul 239

Juramentul se va face în audienta urmatore, afară numai dacă împrejurările ceru ca să se severesca în data.

Articolul 240

Juramentul se va severi în modul următor: Cel ce are sa jure, va pune mana pe cruce, președintele va pronunța și el va repeti urmatorele cuvinte: "Jur pe sânta cruce și înaintea lui Dumnezeu de a spune adeverul și nimic de cat adevărul, asupra faptelor audite, și asupra cărora partea adversa (dacă este vorba de jurament deferit de dinsa) sau judecata (dacă este vorba de jurament de oficiu) imi cere mărturisirea conștiintei". După ce partea va fi pronunțat acest jurământ, președintele va adauga: "Dumnezeu martor de juramentul ce ai făcut, sa te pedepsesca dacă vei fi sperjur".

Articolul 241

Acesta forma a juramentului se va putea modifica de judecată dacă partea are o religiune care o opresce de a face asemenea jurament.

Articolul 242

Juramentul se va severi tot 'auna față cu partea adversa, sau și în lipsa ei, dacă s'a chemat formal.

Articolul 243

Dispositiunile art. 235 și 236 se aplică și la jurământ.

Articolul 244

După ce s'a severit juramentul, judecata va priimi declarațiunea partei ce a jurat asupra cestiunelor ce i s'au pus. Aceste declarațiuni, făcute sub puterea juramentului, se vor trece în procesu-verbal, subscris de președinte, de grefier și de partea ce a jurat. Dacă partea nu va putea sau nu va voi a sub-scrie, se va menționa despre acesta.

Articolul 245

Dacă partea căreia s'a deferit juramentul, nu va veni la dioa și locul însemnat spre a severi juramentul, acesta se va putea considera un refus din parte-i de a priimi sa jure.

Articolul 246

Se vor observa tote cele-l-alte dispositiuni coprinse în Codicele civil asupra juramentului.

Titlul XI

Despre interventiuine

Articolul 247

Acela care are interese într'o contestatiune ce se urmeza între alte persoane, va putea cere sa intervină și elu în proces.

Articolul 248

Aceasta interventiuine se va forma prin petitiune care va coprinde mijlocele și conclusiunile. Petitiunea se va putea da sau înaintea dilei de înfățișare a procesului principalu, sau chiar în acea di.

Articolul 249

Judecătorii vor prețui dacă asta cerere incidența va trebui sau nu sa amâne procesul principal care va fi pus în stare.

Articolul 250

În ori-ce cas, judecata va indatora pe interveniente ca sa producă tote actele și mijlocele ce va fi avend spre a'și susține cererea sa. Părțile vor putea lua incunoscintare despre tote aceste acte și mijloace.

Articolul 251

Dacă interventiuinea este admisă, intervenientele va avea dreptul sa ia cunoscinta despre actele și mijlocele părților principale. Chestiunea principala și cererea intervenientului vor face obiectul unei singure judecati.

Articolul 252

Dacă judecătorii vor aprețui ca intervențiunea este fără interes și nefondată, ei o vor respinge și vor urma judecarea cauzei.

Titlul XII

Despre suspensiunea, peremțiune (închiderea) și începerea judecăților

Articolul 253

O judecată, care se afla în cursul ei se va suspenda, dacă toate părțile vor cere.

Articolul 254

Judecata se va suspenda încă:

- a) Prin lipsa părților din dioa ficsată pentru înfățișare.
- b) Prin moartea uneia din părți.
- c) Prin interdicțiunea ei.
- d) Prin moartea, suspensiunea și eclusiunea procuratorului uneia din părți.
- e) Prin încetarea funcțiunilor în virtutea cărora o parte se infatise.

Articolul 255

Împrejurările însă arătate în art. precedente nu vor opri nici conclusiunile ministerului public, nici pronunțarea judecății, dacă ele s'au ivit după terminarea pledarilor, sau după terminarea instrucțiunii scrise, când cauza era a se judeca fără pledare.

Articolul 256

Judecata va reîncepe: Pentru cazul când părțile au cerut suspendarea sau au lipsit, după o nouă cerere și după noi citatțiuni. Pentru casurile însemnate la lit. b, c, d și e, de la art. 254, după noi citatțiuni ce se vor face moștenitorilor, curatorilor, tutorilor, părților sau noilor reprezentanți.

Articolul 257

Judecata va fi perimată, după cererea părții interesate, chiar în privința minorilor și interdisilor, dacă partea va lasă să treacă doi ani de la acel din urma act de procedură fără să reîncepe judecata. Peremțiunea se va declara prin o otarire dată fără vre o chemare a partilor.

Articolul 258

Efectul peremțiunei unei judecati este ca toate actele de procedură și ordonanțele preparatorii se afla stinse. Dreptul însă de a intenta o nouă acțiune nu este stins.

Articolul 259

Chiar după peremțiunea judecății, când acțiunea se intentează din nou, părțile se vor putea folosi și voru putea invoca:

- 1) Marturisirile, declarațiunile și juramentul făcute de una din părți în timpul judecății perimate;
- 2) Depunerile martorilor morți deja și cari se afla constatate prin proces verbal.

Articolul 260

Un proces se închide când ambele părți, prin act scris comunicat judecății ceru închiderea.

- 1) Reclamantele singur se poate desista, fără prejudiciu de daune interese pentru pagubile ce va fi pututu cauza pîrîtului.
- 2) Numai părțile capabile de a contracta prin ele însăși sa pot desista.
- 3) Același tribunal sau curte va statua asupra daunelor interese ce va putea pretinde pîrîtului.

Articolul 261

După ce una din părți s'a desistat, și cea-l-alta a acceptat desistarea, acțiunea este stinsă definitiv.

Titlul XIII

Despre regulare de competență

Articolul 262

Dacă o cauză se afla înaintea a doi sau mai mulți judecători de plasa cari țin de același tribunal, competența lor se va regula de către acestu tribunal. Dacă judecătorii de plasa depind de mai multe tribunale, regularea competenței se va face de către Curtea de respectiva. Dacă judecătorii de plasa nu depind de aceeași curte, regularea competenței se va face de către Curtea de Casatiune.

Articolul 263

Dacă aceeași cerere este adresată la două sau mai multe tribunale județene, cari țin de aceeași curte, regularea competenței lor se va judeca de acesta curte. Ea se va judeca de către Curtea de Casatiune, dacă tribunalele nu țin toate de aceeași curte, sau dacă conflictul esista între una sau mai multe curți.

Articolul 264

Îndată ce se ivesce cazul de regularea competenței, se va suspenda veri-ce alta procedura, pînă la regularea conflictului.

Articolul 265

Tribunalului sau curtea care va judeca conflictul, va regula competența, fața cu părțile, sau, în lipsa lor, dacă ele n'au venit după citațiunea ce li s'a făcut.

Titlul XIV

Despre trimiterea la un alt tribunal pentru cauza de rudenie sau de afinitate

Articolul 266

Cînd una din părți va avea două rude sau afini pînă la gradul de ver al doilea inclusiv, între judecătorii tribunalului de județ, ori trei rude sau afini de același grad, la o curte de apel sau cînd va avea o ruda în gradul arătat, între judecătorii tribunalului ori două rude la curte și însăși partea aceea va fi membru la acel tribunal sau curte, cea-l-altă parte va putea cere strămutarea la un alt tribunal sau o alta curte.

Articolul 267

Strămutarea se va cere înainte de a se începe pledarea partilor.

Articolul 268

Cererea de strămutare se va desbata și se va pleda, fața cu cea-l-altă parte, sau și în lipsa, dacă s'a chemat formal. Se va încheia proces-verbal despre disele, dovedile și mijloacele fia-carii părți. Încheierea curții sau tribunalului, prin care se va priimi sau se va respinge strămutarea va fi motivată.

Articolul 269

Dacă cererea de strămutare se pune înaintea unui tribunal, și dacă ea se priimesce, strămutarea se va face la unul din tribunalele cele mai apropiate care tine de aceeași curte; era dacă ea se priimesce de o curte, strămutarea se va face la una din curțile cele mai apropiate.

Articolul 270

Cererea de strămutare se va judeca cu apel și recurs. Apelul și recursul vor suspenda judecarea fondului.

Articolul 271

Acela care, în definitiv, va cădea asupra cererii sale de strămutare, se va condamna la o amenda de la una sută lei pînă la cinci sute lei, și la alte daune interese în favoarea celei alte părți.

Articolul 272

Apelul și recursul se va forma fără tacsă în termen de trei zile de la citirea încheierii în sala audientelor. Odată ce acest termen a trecut, încheierea asupra strămutării va remanea definitivă. Apelul sau recursul se va face printr'o declarațiune scrisă, chiar înaintea judecătoriei carea a facut încheierea; judecătoria va înainta d'a dreptul cererea autorității competente.

Articolul 273

Cînd strămutarea nu s'a priimit procedura se va continua înaintea tribunalului sau curtei ce începuse judecata procesului.

Titlul XV

Despre recusatiune

Articolul 274

Ori-ce judecător va fi recusat:

- 1) Cînd judecătorul sau femeia sa este, unul sau altul interesat personal în proces;
- 2) Cînd judecătorul va fi ruda ori afin al părților, sau alu uneia dintr'însele pînă la al patrulea grad inclusiv;
- 3) Dacă femeia judecătorului este ruda ori afini a uneia din părți pînă la gradul mai sus arătat, în cas cînd femeia va fi în viața și nedivortată sau dacă fiind mortă ori nedivortată se afla copii dintr'însă. Dacă este mortă sau divortată și nu sînt copii dintr'însă, nu se vor recusa de cat soțul, ginerele și cumnatul.

Articolul 275

Ori ce judecător va mai fi recusat:

- 1) Dacă judecătorul, femeia sa, descendenții sau ascendenții sei ori afinii sei, de aceeași linie, au un proces asupra unei cestiuni asemanată întocmai cu cea care se judeca între părți;
- 2) Dacă aceste persoane au o judecata la tribunal sau curtea unde una din părți este judecător;
- 3) Dacă între aceleași persoane și una din părți, ori sotia și rudele sale în linie dreaptă, a fost o judecata criminală în decurs de 5 ani înaintea recusării.

Articolul 276

Ori-ce judecatoru va fi încă recusabil:

- 1) Dacă el, femeia sa sau copii sei minori sînt creditori, debitori ori garanți ai uneia din părți;
- 2) Dacă este moscenitor presuntiv sau donatar al unei din părți, sau dacă una din părți este moscenitorul seu presuntiv;
- 3) Dacă el este stăpîn sau asociatu alu unei părți;
- 4) Dacă judecătorul este tutor, curator sau consiliu judiciar alu uneia din părți;
- 5) Dacă elu este administrator al unui stabiliment sau societăți care se afla interesate în proces;
- 6) Dacă a pledat sau 'și a dat opiniunea în scris în ast proces;
- 7) Dacă a mai luat parte la acest proces ca judecător, arbitru sau expert;
- 8) Dacă a depus ca martor în asta cestiune;
- 9) Dacă 'și-a manifestat opiniunea sa mai nainte de a se pronunța otarirea;
- 10) Dacă a priimit de la una din părți daruri sau promisiuni de daruri ori de serviciu;
- 11) Dacă este inimicia capitala între judecatoru și una din părți; dacă din partea judecătorului a urmat în contra uneia din părți, în cele sese luni din naintea recusatiunii, agresiuni, injurii sau amenințări verbale sau in scrisu.
- 12) Dacă este frate, ruda de sus ori de jos cu avocatulu uneia din părți.

Articolul 277

Nu vor fi recusabili rudele sau afinii acelora cari figureda în proces de calitate de tutori, curatori, directori ori administratori ai unui stabiliment public sau de comerciu, cînd acești tutori, curatori ori administratori nu vor avea un interes personal în proces.

Articolul 278

Tot judecătorul care va sci ca ecsista în persona sa o cauza de recusatiune o va declara însuși tribunalului sau curții, care va decide dacă trebuie să ia parte la judecata.

Articolul 279

Judecătorul însă recusabil va putea lua parte la proces, dacă tote părțile cari figureda în proces, și cari vor fi capabile a contracta prin ele însăși, voru declara direct sau prin un împuternicit special pentru acesta, ca primesc a'l avea de judecător. Sentinta sau otarirea va face mențiune despre acesta.

Articolul 280

Cel ce va voi sa recuse va trebui să facă propunerea sa de recusare mai înainte de începerea desbaterilor. Dacă cauzele de recusare, s'au ivit după inceperea procesului, partea interesată le va propune îndată ce le va cunosce.

Articolul 281

Recusatiunea va fi propusă printr'un act scris, dat președintelui, sau dacă recusatiunea este contra președintelui, dat judecătorului care 'i va tinea locul. Acest act va fi subscris de partea care propune recusarea sau de împuternicitul seu.

Articolul 282

Președintele va comunică actul judecătorului recusat. Acesta va răspunde, înscris sau verbal în camera de consiliu. Nu sa va face nici un altu actu de procedura.

Articolul 283

Tribunalulu sau curtea înaintea caria s'a propus recusarea, va delibera asupra-i după ce va asculta și conclusiunile ministerului public. Judecătorul recusat nu va putea lua parte la asta deliberare. Încheierea asupra recusatiunei se va putea ceti în ședința publică, și dreptul de apelu sau recurs nu va împiedica pe tribunalu sau curte de a intra în esaminarea fondului.

Articolul 284

Dacă recusarea s'a priimit, judecătorului recusatu se va retrage, și nu va putea, sub nici un fel de cuvent, asista în camerea de consiliu la deliberările judecătorilor asupra procesului.

Articolul 285

Numai respingerea recusarii contra unuia din membrii curților apelative, poate provoca casarea ședinței Curtei. Recursurile contra hotărîriloru tribunaleloru pentru acest motiv, se va putea lua numai atunci cînd sentinta pronunțată de tribunal este din acelea cari reman definitive.

Articolul 286

Dispositiunile de mai sus asupra cauzelor de recusare și modul de a le propune și judeca se vor aplica: Procurorilor și substitutilor lor, precum și grefierilor. Procurorii și substitutii nu se potu recusa cînd joca rol de părți principali.

Articolul 287

Dispositiunile de mai sus, fiind aplicabile la materie penală ca și la cele civile, art. 550 pînă la art. 572 din procedura Codului pinal reman abrogate.

Titlul XVI

Despre revisuirea judecatiloror

Secțiunea I

Casurile în cari se poate cere revisuirea

Articolul 288

Se va putea cere revisuirea unei sentințe sau decisiuni remase definitive.

- 1) Dacă coprinde dispozițiuni contrarii unei alteia, sau atât de obscure în cat nu li se poate înțelege sensul și se pot aplica.
- 2) Dacă sa pronunța asupra unoru lucrări cari nu s'au cerut;
- 3) Dacă judecata a dat mai mult de cat s'a cerutu;
- 4) Dacă s'a uitat a se pronunța asupra unui punct cerut;
- 5) Dacă obiectulu procesului nu se afla în fiinta sau nu se poate prețui.
- 6) Dacă condamnatul va dovedi ca a îndeplinit deja parte din dispozițiunile hotărîrei cu care cere a se scădea.
- 7) Dacă sentinta, fiind pentru imobile, puncturile de hotare, fie și streine pe care s'a întemeiat hotărîrea, sînt contestate în fiinta lor.
- 8) Dacă asupra unei pretuiri ordonate prin definitivă sentinta, se vor ivi contestatiuni bine cuventate.

Articolul 289

Revisuirea se poate cere dacă este contrariatate pe sentinta sau decisiune definitivă, date între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și cu acelesi mijloace, de către acelesi tribunale sau curți.

Articolul 290

Revisuirea se va mai cere:

- 1) Dacă de la pronunțarea otararii, s'a descoperit acte probatorii, carii s'au reținut pînă atunci sau de către chiar partea în favoarea caria s'a pronunțat judecata, sau prin o forta majoră.
- 2) Dacă judecata s'a pronuntatu întemeindu-se pe nisce acte, cari erau deja declarate false, pe candu avea locu înfățișarea; sau cari s'au recunoscut și declarat false în urma judecații;
- 3) Dacă martorii cari au depus în aceea judecata, sau partea care a jurat, s'au descoperit mai în urma ca acei martori au fost mincinosi, sau ca acea parte a comis un sperjur.

Articolul 291

Statul, comunele, stabilimentele publice și minorii pot fi încă admiși a cere revisuirea, dacă cei însărcinați a'i apara nu'i au aparat, sau dacă, într'un mod fraudulos, au omis a arata justiției acte importante, sau a lăsat a se calca forma esențială prescrisă în favore-le de procedura și legi.

Articolul 292

Revisuirea nu se poate cere pentru o eroare materială de redactiune asupra numelor, cualitatii și conclusiunilor părților, nici pentru o eroare de calcul în dispozitiv. Asemenea erori se potu indrepta, în urma unei simple cereri, în marginea sau în josul copiei și originalului hotărîrei.

Secțiunea II

Formele și termenii cererilor de revisiune

Articolul 293

Ori-ce cerere spre a revisui o ședința sau o decisiune, se va adresa de către partea interesată, la tribunalul sau curtea care au pronunțat, în ultima instanța acea ședința sau decisiune.

Articolul 294

Cererea de revisiune se va instrui și judeca ca și ori-ce alta cerere principala. Ministerul public va fi tot d'auna ascultat.

Articolul 295

Cererea de revisiune nu va opri esecutarea sentinței sau decisiunei atacate. Cu tote acestea, tribunalul sau curtea va putea, după împrejurări, sau sa opresca esecutarea indatorind pe partea care cere revisuirea a da cauțiune, sau sa supună la cauțiune pe partea care voesce a urma esecutare.

Articolul 296

Cererea de revisiune se va face:

- a) În termen de o luna de la priimirea copiei de sentinta sau decisiune pentru casurile coprinse în art. 288, alin. 1, 2, 3, 4, și 8 și art. 289. Termenulu de o luna va curge de la cel din urma act de esecutare pentru casurile prevedute la art. 288, alin. 5, 6 și 7.
- b) În termen de doue luni din diua de cînd s'a descoperit actele cele noi sau falsitea actelor prezentate, sperjurulu ori neadeverul aratarii martorilor, după cum se prevede prin art. 290.

Articolul 297

În cazul prevăzut la art. 291, statul, comunele și stabilimentele publice vor avea un termen de două luni, de la primirea otaririi spre a cere revizuirea ei. Pentru minori, termenul va fi de patru luni de la majoritate.

Articolul 298

Dacă tribunalul sau curtea, care judeca cererea de revizuire, o va admite, va schimba hotărîrea dată, în tot sau asupra totalității sau în parte, după cum revizuirea s'a cerut asupra unor puncte numai, sau asupra totalității hotărîri.

Articolul 299

Dacă cererea de revizuire a avut de obiect numai interpretarea unei dispozițiuni obscure, se va lămurii numai aceea dispoziție fără a se atinge fondul.

Articolul 300

Dacă s'a cerut revizuirea pentru ori-care din cele alte cazuri prevădute de asta lege, tribunalul sau curtea va statua asupra fondului chiar, coprins în puncturile contestațiunei.

Articolul 301

Dacă se admite cererea de revizuire formată pentru contrarietate între otariri definitive, date de același tribunal sau curte, se va retracta cea din urma otarire și se va ordona executarea otaririi celei d'anteiu.

Articolul 302

Se va face mențiune de judecată dată în reviziune în josul originalului primitiv al sentinței ori decisiunei.

Articolul 303

Nu se va primi cererea de revizuire:

- a) În contra otaririi contra care a fost deja atacată în revizuire.
- b) În contra otaririi prin care s'a judecat cererea de revizuire.
- c) În contra otaririi care, după ce s'a admis cererea de revizuire, a statuat din nou asupra fondului contestațiunei.

Articolul 304

Cereri asupra otaririlor definitive contrarii date de două diferite curți, sau de unu tribunal și curte, ori de două diferite tribunale, în una și aceeași cauză, între aceleași persoane, între aceleși calități și cu aceleași mijloace, se vor judeca de curtea de Casatiune, conform legii acestei curți.

Titlul XVII

Despre acțiunea recursoria civilă în contra judecătorilor

Articolul 305

Judecătorii se pot urmări în următoarele cazuri:

- 1) Dacă a fost dol sau mituire, ce se pretinde ca s'a comis, sau în cursul instrucțiunei sau în timpul judecății.
- 2) Dacă urmărirea este anume pronunțată de lege.
- 3) Dacă legea declară pe judecători responsabili sub pedepsa de daune interese.
- 4) Dacă este denegrare de dreptate.

Articolul 306

Este denegrare de dreptate, cînd judecătorii nu voesc a se pronunța asupra unei cereri, sau neglige de a judeca cauzele cari sînt în stare sau la rînd a se judeca.

Articolul 307

Denegrarea de dreptate se constată cînd, după două cereri, făcute de partea interesată în interval de cîte trei zile cel puțin, judecătorii staruesc în refuzul lor de a răspunde sau judeca. În urma cererii a doua, judecătorul se poate urmări.

Articolul 308

Urmărirea în contra judecătorilor de plasi și în contra judecătorilor tribunalelor de județe, se va face la curtea de apel de care ei țîn.

Articolul 309

Urmărirea în contra, judecătorilor de Curți se va face direct la curtea de Casatiune.

Articolul 310

Cu toate acestea urmărirea în contra judecătorilor nu se va începe de cat după ce mai anteiu partea va fi autorizată de către curtea respectiva, sau curtea de Casatiune, care se vor pronunța definitiv, după memoriul dat de parte, în camera consiliului, și fără nici o alta formă de procedură.

Articolul 311

În cererea ce partea vatemata va face, sau în memoriul ce va da, nu va întrebuința nici o expresiune injuriosă în contra judecătorului ce voiesce a urmări; sub pedeapsa de a i se înapoia cererea și memoriul.

Articolul 312

Dacă cererea de urmărire este respinsă, partea ce a urmărit va fi condamnată la o amendă de la două sute la cinci sute lei și la alte daune interese către partea urmărită.

Articolul 313

Dacă cererea este admisă, se va cita judecătorul sau judecătorii urmăriți spre a veni înaintea judecății.

Articolul 314

Până ce va da o hotărîre definitivă asupra urmăririi, judecătorul urmărit nu se va abține de a lua parte la vre-o judecată ce partea urmatore, soțul seu, sau rudele sale în linie dreaptă va avea la tribunalul sau curtea din care urmăritul face parte.

Articolul 315

Dacă după înfățișare, urmărirea nu se găsește fundată, partea ce a urmărit se va condamna la o amendă de la 300 la 600 lei, și alte daune către urmărit.

Cartea III

Despre curțile de apel

Titlul I

Despre dreptul de apel

Articolul 316

Partea nemulțumită pe sentința unui tribunal, într-o cauză pe care acel tribunal nu o putea judeca în ultima instanță, se va putea porni cu apel la curtea de apel respectivă.

Articolul 317

Partea care a dat mulțumire înscrisă pe o sentință, nu mai are dreptul de a apela.

Articolul 318

Termenul de apel va fi de două luni. Acest termen nu va începe: Pentru hotărîrile date contradictorii, din ziua primirii hotărîre în personă sau la domiciliu; Pentru hotărîrile date în lipsă, din ziua expirării termenului de opozițiune.

Articolul 319

Dacă cererea de opozițiune s'a respins, termenul de apel va începe din ziua hotărîrei, prin care s'a respins opozițiunea.

Articolul 320

Acela care va lăsa să treacă acest termen, fără a apela va pierde dreptul de apel.

Articolul 321

Termenul de apel se va suspenda prin moartea părții condamnate. Se va face o nouă trimitere a sentinței la domiciliu mortului, sau dacă moștenitorii cunoscuți, în personă sau la domiciliu acestor moștenitori. Termenul de apel va reîncepe din ziua acestei noi trimiteri la domiciliul mortului sau în personă, ori la domiciliul moștenitorilor. Dacă moștenitorii sînt încă în termenul de a face inventariu și a delibera, reînceperea termenului de apel va fi din ziua expirării termenului pentru inventariu și deliberare.

Articolul 322

În contra minorilor și interdisilor, termenul de apel va începe de cîtu din ziua semnificării hotărîrii către tutore sau curatore.

Articolul 323

În contra hotărîrilor preparatorii nu se va putea face apel, de cît de o dată cu hotărîrea asupra fondului.

Articolul 324

Vor fi supuse apelului și hotărîrile cari se dicu ca sînt date în acea din urma instanța, cînd ele s'au dat de judecătorii cari nu putea să pronunțe de cît în prima instanța. Din contra, nu vor fi primite apelurile în contra hotărîrilor cari sînt în cea din urma instanța, de și judecătorii n'au dis acesta, sau au dis ca sînt în prima instanța.

Articolul 325

Cînd va fi vorba de incompetența apelul se va primi chiar de va fi hotărîrea în ultima instanța.

Titlul II

Formele și efectele apelului

Articolul 326

Apelul se va face prin petitiunea adresată către curte, pe lângă aceasta cerere se va alătură și copie de hotărîrea apelata. Petitiunea va cuprinde în scurt mijlocele de apel. Președintele va primi și va face a se înregistra aceasta petitiune, dînd apelantului chitanța de formarea apelului. Acesta chitanța va constata ziua primirii apelului.

Articolul 327

În apel nu se va face nici o noua cerere, care nu s'a făcut la prima instanța, afară numai de cereri cari servesc ca mijloc de apărare la acțiunea principală. Se va putea însă cere în apel dobîndi, venituri de ori-ce alte despăgubiri sau daune interese intemperate după judecata de la prima instanța sau din cauza judecatei în apel.

Articolul 328

Nici o intervențiune nu se va primi la judecata în apel.

Articolul 329

Peremțiunea judecații, ce se afla în apel, are de efect a da hotărîrei care s'a apelat puterea lucrului judecat.

Articolul 330

Cînd într-o curte de apel se vor împărți opiniunile, se va chema un alt judecător sau suplininte, și se va pleda cauza din nou. În cas de lipsa de judecători, se va chema unul din avocații cu titluri, înscriși în tablou după ordinea tabloului. Dacă se vor forma mai multe de cat două opiniuni, cei mai puțin la numer se vor urma opiniunile celor mai mulți.

Articolul 331

La carte nu se vor putea produce excepțiunile existente la prima instanța, și care nu s'a invocat în acea instanța, afară de excepțiunile peremptorii.

Articolul 332

Tote procedurile probatorii făcute la prima instanța, se vor repeta în apel, dacă judecătorii le afla defectuose sau incomplete. Curtea va putea asemenea, ordonă ori-ce alte instrucțiuni, sau admite proceduri de probe noi, cari vor putea lumina pe judecători.

Articolul 333

Tote cele-alte reguli prescise pentru tribunalele de prima instanța se vor aplica și la curți.

Articolul 334

Curtea va putea confirma sau reforma, în tot sau în parte, sentințele ce s'au atacat în apel.

Articolul 335

Cînd apelul a fost asupra cestiunei de incompetența, curtea se va pronunța numai asupra acestei cestiuni, și fondul se va tramite a se judeca de tribunalul competent.

Articolul 336

Cînd în apel se ataca o hotărîre preparatorie curtea va decide și asupra fondului prin una și aceeași hotărîre.

Articolul 337

Apelul, dat în formele și termenile prescise mai sus, suspenda executarea hotărîrilor de la prima instanța, afară numai dacă tribunalul n'a ordonat în ședința executarea provisorie, conform cu cele dispoziții la Art. 128.

Articolul 338

Apelantul va putea, înainte ori-carii aperi asupra fondului, sa cere în apel, suspendarea în tot sau în parte, după împrejurări a executării provisorie, sau supunerea părții adverse la dare de cauțiune, cînd ea fusese dispensată de asemenea cauțiune. Judecătorii, apertuind casul vor decide.

Cartea IV Despre Arbitri

Titlul I

Despre numirea de arbitri

Articolul 339

Persoanele cari au liberul exercitiu al drepturilor lor, vor putea sa reguleze prin arbitri judecata contestatiunilor lor.

Articolul 340

Nu vor putea fi supuse la arbitri cestiunile de stare civilă, cererile de divortiu și toate drepturile asupra cărora legea nu permite a se face transacțiune.

Articolul 341

Arbitri se vor numi de către părți prin act înscris, legalizat de tribunal.

Articolul 342

Compromesul, sau actul prin care se numesce arbitru, va cuprinde arătarea obiectului contestatiunii și numele arbitrilor sub pedepsa de nulitate.

Articolul 343

Judecata arbitrilor se va termina la epoca arătată în compromes; era dacă acesta nu cuprinde nici un termen, sau dacă termenul nu s'a prelungit printr'un act subscris de părți și incunosciintat tribunalului, misiunea arbitrilor nu va tine mai mult de trei luni de la data compromesului.

Articolul 344

Părțile vor putea sa renunțe la apel prin actul de compromes. Dacă însă arbitrii sînt chemati a se pronunța asupra unei contestatiuni, care se afla pendinte înaintea unei curți, judecata lor va fi tot-d'auna definitivă.

Articolul 345

Arbitri se pot recusa prin cause ivite în urma numirii lor și atunci ei se pot recusa pentru aceleași cauze ca și judecătorii. Recusarea se va judeca, în cas de neînțelegere, de tribunalul care a legalizat compromesul.

Articolul 346

În timpul functionarii lor, arbitri nu se pot revoca de cat prin consimțimentul tuturilor părților.

Articolul 347

Dacă numărul arbitrilor este cu soț și voturile se împart pentru pronunțarea otaririi, ei vor numi un super-arbitru, dacă sînt special autorisati pentru acesta. Dacă nu au asta autorizare, sau chiar avînd-o dacă nu se înțeleg asupra numirii super-arbitrului, acesta se va numi de președintele tribunalului care a legalizat compromesul, sau de președintele curții de apel, dacă arbitri judeca o contestatiune ce era pendinta la acea curte.

Titlul II

Despre instrucțiune înaintea arbitrilor

Articolul 348

Fie-care din părți va da arbitrilor actele, documentele și memoriile ce va fi avend, în termenul prescrist în compromes, sau în lipsa unei asemenea clausa, în termenul însemnat de arbitri. Odată ce acest termen a expirat, arbitrii, vor judeca după actele și memoriile ce vor fi avend.

Articolul 349

Părțile voru avea dreptul a se apara verbal înaintea arbitrilor, prin ele insile sau prin procuratori, în termenul însemnat de arbitri.

Articolul 350

Arbitrii vor putea ordonă interogatoriul părților și ori-ce alte mesuri de instrucțiune preparatorie, cari se pot face și de judecători.

Articolul 351

Juramentul înaintea arbitrilor se va sevirsi față cu un membru al tribunalului local, după formula ordinară.

Titlul III

Otarirea arbitrilor

Articolul 352

Arbitri își vor da otarirea după majoritatea voturilor.

Articolul 353

În cas de împărțirea opiniunilor, super-arbitrul numit, spre a decide majoritatea va fi dator, după ce a ascultat pe părți, sau a citit numai actele lor, a se uni cu opiniunea celor mai mulți la numer. Dacă fie-care opiniune are un egal numer de voturi, super-arbitrul se va uni cu una din opiniuni. El va putea însă, în ori-ce casu, face a se modifica, în tot sau în parte, opiniunea cu care se unesce.

Articolul 354

Super-arbitrul va avea tot-d'auna opt zile de la numirea sa spre a se pronunța, chiar dacă termenul compromesului a expirat.

Articolul 355

Arbitri își vor pronunța otarirea lor basandu-se pe legi. Acesta otarire va fi redactată ca și cea a judecătorilor ordinari.

Articolul 356

Otarirea arbitrilor, împreună cu actul de compromes și actele de instrucțiune, se vor depune în trei zile de la data otaririi la grefa tribunalului care a legalizat actul de compromes.

Articolul 357

Tribunalul va înainta părților copii după otarirea arbitrilor, în formele ordinarii ale sentințelor și conform art. 137.

Articolul 358

Otarirea arbitrilor va deveni esecutorie, în virtutea unei ordonanțe esecutorie date de președintele tribunalului la care s'a depus otarirea, și scrisă în josul originalului și copii otaririi arbitrilor.

Articolul 359

Depunerea otaririi arbitrilor (art. 356) înaintea copiilor către părți (art. 357), înscrierea formulei esecutorie (art. 358), se vor face de curtea de apel și de către președintele acestei curți, când contestatiunea ce s'a judecat de arbitrii fusese pendinte la curte.

Articolul 360

Otarirea arbitrilor, având formula de executare, se asemana în efectele sale, cu cele-alte otariri judecatorești, și se va executa în aceeași cale.

Titlul IV

Despre mijlocele de a ataca hotărîrea arbitrilor

Articolul 361

Otarirea arbitrilor nu este supusă la opozițiune, din cauza de lipsa.

Articolul 362

Es nu este supusă la apel, dacă contestatiunea, este de natura a fi judecata în cea din urma instanța de către tribunalul.

Articolul 363

În cele alte cazuri, otarirea arbitrilor este supusă la apel, dacă părțile n'au renunțat la acest drept, prin compromis, sau prin act formal posterior.

Articolul 364

Apelul în contra otaririlor arbitrilor se va da în forma și termenii otariti pentru sentințele tribunalelor.

Articolul 365

Otarirea arbitrilor va fi supusă la revizuire în cazurile și modulu prevădut la art. 289 pînă la art. 304.

Articolul 366

Actul calificat de "otarire arbitrală", se va putea ataca cu nul:

- 1) Dacă aceia ce au pronunțat n'au priimit asemenea misiune de la părți;
- 2) Dacă arbitrii s'au pronunțat după ce a expirat termenul arbitragiului;
- 3) Dacă otarirea s'a dat asupra unor cestiuni cari nu fusese supuse arbitrilor;
- 4) Dacă pretinsa otarire s'a dat de nisce arbitrii neautorisati sa judece în lipsa celor-alți;
- 5) Dacă e vorba de cazuri pe cari legea opresce a se judeca cu arbitrii.

Articolul 367

Cererea de revizuire, precum și în nulitate se vor adresa și judeca de tribunalul care a legalizat compromisul, sau de curtea la care fusese pendinte cestiunea ce s'a judecatu cu arbitrii.

Titlul V

Terminarea arbitragiului

Articolul 368

Misiunea arbitrilor inceteda prin pronunțarea otaririi lor.

Articolul 369

Arbitragiul mai inceteza încă, afară cînd va fi învoire contrarie:

- 1) Prin săvîrșirea termenului însemnat în compromis, sau prelungit de părți, ori prin expirarea celoru trei luni de la data compromisului, sau cînd nu a fost alt termen învoit;
- 2) Prin revocarea arbitrilor cu consimțimentul tuturilor părților;
- 3) Prin moartea, recusarea ori demisiunea unuia din arbitri;
- 4) Prin moartea uneia din părți, cînd moștenitorii sei majori și capabili nu voesc a se mai judeca cu arbitri.

Articolul 370

Arbitrii cari, după ce au acceptat, se lasă fără vre un motiv valabil, sau nu voesc sa judece, pot fi condamnați la daune interese către părți.

Cartea V

Despre executiunea silită

Titlul I

Dispozițiuni generale

Secțiunea I

Titlurile cerute pentru executarea silită

Articolul 371

Execuțiunea silită se va urmări:

- a) În virtutea unei hotărâri judecătorești;
- b) În virtutea unui titlu executoriu.

Articolul 372

Otaririle definitive pronunțate de tribunalele, se vor executa prin mijlocirea lor. Prin otarirea definitivă a unei curți, cererea de executare se va adresa la acea curte care o va executa prin tribunalul care a judecat în prima instanță. Executarea atât la tribunal cât și la curți, se va face de către agenții de executare, alături de lângă tribunale și curți, conform regulamentului lor și cu plata însemnată prin tarife.

Articolul 373

Nici o otarire a tribunalelor sau a curților nu se va putea executa de nu va fi investită cu formula executorie, prevădută la art. 135, afară de otaririle preparatorii și de otaririle executorii provisorii, care se execută și fără formula executoria.

Articolul 374

Otaririle judecătorești, date în țară străină nu se vor putea executa în România, de cât în modul și limitele, cummisi otaririle judecătorilor din România se execută în țara și după ce vor fi declarate executorii de către judecătorii competenți români.

Articolul 375

Formula executorie nu se pune de cât asupra otaririlor care au puterea lucrului judecat.

Articolul 376

Are puterea lucrului judecatu ori-ce otarire contra dictore care s'a dat:

- 1) De o curte de apel;
- 2) De un tribunal când el judecă în cea din urma instanță;
- 3) De un tribunal care a judecat în prima instanță, dacă părțile au lăsat să treacă termenul de apel, sau a lăsat să se prime judecata la curte.

Articolul 377

Pe când o otarire definitivă se afla în curs de a se judeca în opozițiune, sau în urma cererii de revizuire, ea are încă caracteru de lucru judecat pînă ce se va revoca prin o alta otarire.

Articolul 378

Nici o urmărire asupra bunurilor mobili sau imobili, nu poate avea loc de cât în virtutea unui titlu executor, și pentru o datorie certă și licuidă. Dacă datoria consista în suma nelicuidată, urmăririle se vor amina pînă la inteu se va face licuidarea datoriei.

Secțiunea II

Persoanele și bunurile supuse executării silite

Articolul 379

Execuțiunea silită se întinde asupra tuturor bunurilor mobile și imobile ale debitorului, afară de excepțiunile admise de lege.

Articolul 380

Execuțiunea silită nu se va exercita asupra persoanei debitorului de cât în cazurile și modul prevădut de legea constringerii corporale. Ea nu se va putea nici odată exercita asupra persoanei moștenitorului.

Secțiunea III

Cînd se poate exercita executiunea silită

Articolul 381

Cînd într'o otarire se afla un termen pentru plata, executarea nu se poate face pînă la ajungerea celui termen.

Articolul 382

Cu toate acestea, partea care a câștigat va putea, și înainte ajungerei termenului, să ceră executarea otaririi:

- a) Dacă debitorul e banuit ca are sa fuga;
- b) Dacă sînt fapte de respingerea averii sale miscatoare;
- c) Dacă alți creditori esecuta alte otariri asupra averii sau persoanei sale;
- d) Dacă, prin fapta sa, el a micșorat asigurările date creditorului seu, sau n'a dat asigurările promise ori ordonate.

Articolul 383

În cazul art. precedent, tribunalul sau curtea care a dat otarirea esecutorie va otari de urgenta, după ce va cita pe părți în termen scurt.

Articolul 384

Otaririle ce au a se esecuta provisoriu sub dare de cauțiune; nu se vor esecuta mai înainte de a se da cauțiunea.

Articolul 385

Nici o esecutare, nu se va putea face înainte de raseritul și după apusul soarelui.

Articolul 386

Esecutiunea silită nu se va face duminicile și în sărbătorile legale sau naționale, afară numai în cas de urgenta, și cu ordinea espressa a președintelui tribunalului sau curtei care a pronunțat otarirea.

Articolul 387

Nici o otarire sau titlu esecutor nu se va putea esecuta, de cat numai după ce se va fi incunoscintat debitorului, conform art. 136.

Articolul 388

Esecutiunea câtă sa fia precedată de o somațiune de esecutare, facuta prin agentul ce are sa esecute, și cu o di cel puțin mai nainte de esecutare.

Articolul 389

Dacă creditorul a lăsat sa treacă un an de la somațiune, fără a esecuta, el nu mai poate esecuta de cat după o noua somațiune de esecutare.

Articolul 390

Cele doue articole precedente nu se aplică în casurile cînd legea ordonă esecuterea fără somațiune.

Articolul 391

Violarea art. 384, 385 și 387 aduce anularea esecutiunii.

Secțiunea IV Pentru priimirea cauțiunei

Articolul 392

Cînd prin o otarirea se va indoatora o parte ca sa dea o cauțiune, se va insemna și termenul cînd sa aducă acea cauțiune.

Articolul 393

Cauțiunea se va presenta înaintea judecatei, în audienta publică, fața cu tote părțile, sau în lipsa lor, dacă au fost chemate formal. Judecata va admite cauțiunea dacă solvabilitatea sa va fi de notorietate sau dacă se va justifica prin titlu.

Articolul 394

Partea adversa va avea dreptul sa conteste solvabilitatea cauțiunii și judecata va aprețui de urgenta.

Articolul 395

Dacă se admite cauțiunea, actul care o admite va fi esecutoriu, cu tot dreptul de apel sau opositiune.

Articolul 396

Garantul fiind admis va face înaintea judecatei, declararea ca primesce a garanta. Acesta declarare se va trece în procesul-verbal al ședinței. Din momentul acestei declarari cauțiunea va fi supusă la tote consecințele ce aduce garanta sa.

Secțiunea V Esecutiunea în contra moscenitorilor

Articolul 397

Cînd datornicul a murit, lăsând numai moștenitori verșnici, executia începută asupra bunurilor sale se va continua în contra lor opt zile după ce printr-o notificare au fost înștiințați în mod colectiv la ultimul domiciliu al defunctului. Cînd între moștenitori sînt neverșnici, executia începută se va suspenda pînă la alcătuirea reprezentanței lor legale, care va face prin mijlocirea tribunalului cît se poate de grabnic.

Articolul 398

Dacă executia nu începuse încă la moartea datornicului, hotărîrile și titlurile executorii nu se vor putea executa în contra moștenitorilor sub pedepsa de nulitate, de cît opt zile după ce li s'a făcut o înștiințare colectivă a acelor titluri sau hotărîri la domiciliul deschiderii succesiunii, pe numele moștenirii, fără a se arata numele și calitatea fiecărui moștenitor.

Secțiunea VI

Contestații asupra executiunii silite

Articolul 399

O executare se poate contesta sau de către partea condamnată, sau de către cei de al treilea interesați.

Articolul 400

Cererile incidente, opozițiunile și toate celelalte contestațiuni cari s'ar ridica asupra executiunii silite, sau între părți sau de către cei de al treilea intervenienți, ori oponenți, se vor adresa la tribunalul sau curtea care a pronunțat otarirea executorie. Părțile se vor chema în termen scurt și judecata asupra contestațiunii se va urma de urgență cu precădere asupra tuturilor celorlalte.

Articolul 401

Tribunalul sau curtea va putea după înfățișare, să suspende sau să mențină, executarea cu sau fără cauțiune. Executarea se va putea suspenda în cazuri urgente chiar și înainte de ori ce înfățișare.

Articolul 402

Apelul în contra hotărîrilor date în asemenea cazuri de asemenea contestațiuni sau opozițiuni se va putea face în termen de o lună de la data pronunțării otaririi.

Articolul 403

Contestațiunile asupra otaririlor executorii se vor putea face în tot timpul cît va ține executarea. Odată ce cel din urma al executării s'a terminat, nu se va mai primi nici o opozițiune sau contestațiune asupra executiunii.

Articolul 404

O otarire judecătorească, care nu s'a executat în timp de treizeci ani de la data sa, nu se va mai putea executa și va pierde puterea lucrului judecat.

Articolul 405

Partea care va cădea în contestațiunea sau opozițiunea sa asupra executării, va fi supusă la daune interese ce va fi cauzat prin împiedicarea executării.

Titlul II

Despre executiunea silită asupra bunurilor mobile

Secțiunea I

Bunurile mobile care nu se pot urmări

Articolul 406

Nu se vor putea urmări și vinde pentru ori ce fel de datorie:

- 1) Lucrurile trebuincioase pentru culcatul debitorului și familiei sale care trăiesc cu densul în casă;
- 2) Vestmintele cu cari sînt acoperiți sau cari le servesc pentru trebuința de fie-care zi;
- 3) Armele, echipamentul și îmbrăcămintea indivizilor din armată, dorobanți sau militii.

Articolul 407

Nu se vor putea urmări și vinde de cît numai în lipsa de alte bunuri și numai pentru datorii de alimente, de chirii, arende sau alte creanțe privilegiate asupra mobilelor, următoarele obiecte:

- 1) Instrumentele de arat;
- 2) Animalele, semințele și ingrasamentul destinat pentru cultura pământului;
- 3) Făina, malaiul și alte mici produse trebuitoare pentru hrana debitorului și a familiei sale în timp de o lună;
- 4) O vacă, sau doi boi, sau cinci capre, sau patru rimatori, sau dece oi, după cum va alege debitorul;
- 5) Tot nutrețul trebuitor în timp de o lună pentru hrana animalelor ce nu s'au urmărit;
- 6) Uneltele lucrătorilor și meșterilor;
- 7) Masinile în lucrare și instrumentele trebuincioase pentru esplotarea unei fabrici sau manufacturi;
- 8) Carul sau căruța, casa și alte asemenea unelte de muncă;

9) Stupii cu miere, gândacii de mătase, frunzele de dudui, pe timpul creșterii lor;

10) Instrumentele sau cărțile trebuincioase pentru știința, arta sau profesiunea ce practica sau exercita debitorul pînă la valoarea de cinci-deci galbeni, după alegerea sa.

Articolul 408

Nu se vor putea urmări și sechestra, de cît numai pentru datorii de alimente, de chirii sau alte creanțe privilegiate asupra generalității mobilelor, următoarele:

1) Sumele sau pensiunile cari s'au judecat de justiție, sau care s'au dăruit, ori s'au legat debitorului sub titlu de pensie alimentară;

2) Rentele viagere cari s'au dăruit debitorului sub condițiune de a nu se putea urmări. Cînd acestea se vor urmări și sechestra, în cazurile excepționale, menționate mai sus, judecătorii pot să ficsedă ce parte dintr'însele cîtă să se urmarească sau să se sechestreze.

Articolul 409

Pensiunile de retragere și lefii tuturilor impiegateilor plătiți din tezaurul public sau din casele altor stabilimente publice sau persoane juridice, nu se vor putea urmări și popri de cît pentru o a treia parte din datorii către Stat sau particulari, ori în cas de penalitate prevădut de legi; iar pentru întreținerea legiuitei sotii și pentru creșterea copiilor pînă la jumătate.

Articolul 410

Va fi nulă ori ce urmărire făcută în contra dispozițiilor acestei secțiuni.

Secțiunea II

Despre urmărirea bunurilor mobile ce se afla în posesiunea debitorului

Articolul 411

Urmărirea obiectelor mobile, corporale sau incorporeale, care se afla la posesiunea debitorului, se va face prin agenții ce sînt alipiți pe lîngă tribunale și curți, fie care în circumscripțiunea sa și după dispozițiunile luate pentru aceasta de către președinte.

Articolul 412

Prezenta unui comisar de poliție sau ajutor a seu, sau în lipsa lor, a judecătorului de plasa, ori, și în lipsa acestora, a primarului sau a ajutorului seu va fi necesară, sub pedepsa de nulitate:

1) Dacă ușile debitorului sînt închise și nu voesce a deschide;

2) Dacă nu voesce a deschide camerele sau mobilele;

3) Dacă debitorul lipsesce și nu este spre a-l reprezenta, nici o rudă locuind cu dînsul.

Articolul 413

În aceste cazuri, odată ce casele sau mobilele s'au deschis de către debitor, sau nevoindu el, ori în lipsa lui, de către agent, prezenta comisarului, a judecătorului de plasa sau a primarului, se va putea suplini prin doi martori majori.

Articolul 414

Camerele și mobilele se vor deschide treptat, pre cît se va face și înscrierea lor în procesul-verbal.

Articolul 415

Creditorul va putea să nu fie față la lucrarea urmăririi.

Articolul 416

Agentul judecătoresc singur, sau față cu persoanele însemnate în art. 410 și 411, va forma îndată un proces-verbal care va cuprinde:

1) Enunțarea titlului esecutor în virtutea căruia se face esecutiunea;

2) Aretarea creditorului pentru lucrurile ce a cerut a se urmări, dacă asemenea cerere s'a făcut;

3) Numele, pronumele și domiciliul părților, al agentului, precum și al altor persoane cari vor fi fost față la urmărire;

4) Somatiunea formula făcută debitorului ca să plătească precum și răspunsul lui dacă a fost față;

5) Descrierea obiectelor urmărite și aretarea numărului și calității lor, pre cît se va putea;

6) Arătarea locului, zilei și orei cînd s'a făcut urmărirea.

Articolul 417

Acest proces-verbal se va sub-scrie de agent, și de toate persoanele ce au fost față la urmărire.

Articolul 418

În data ce procesul-verbal se va termina, obiectele descrise într'ensul se vor pecetlui, sau se va pune în custode pentru paza lor, și se va face mențiune despre acesta în procesele verbale.

Articolul 419

Custodele asedatu pentru paza câtă să fie major; el nu va putea fi însuși debitorul, ori vre un servitor al seu, sau ruda, sau cuscru al seu pînă la al patrulea grad inclusiv, de cat atunci cînd însuși creditorul va consimți la acesta.

Articolul 420

Nu se vor putea aseda custodi de cat persoane solvabile, care se vor putea supune și la dare de cauțiune, preferîndu-se tot d'auna acelea cari se vor presenta de creditor.

Articolul 421

Custodele va avea drept la o plata ce se va ficsa de tribunal. Acesta plata se va lua cu preferinta din prețul lucrurilor urmărite.

Articolul 422

Custodole va fi raspundetor de ori-ce paguba se va aduce creditorului din cauza neglijentei sale, putend fi după împrejurări, supus la pedepsa penală pentru abus de încredere.

Articolul 423

Cînd lucrurile urmărite au fostu puse sub pecetți, aceste pecetți se vor pune de agentul judecătoresc, și de comisarul local, sau în lipsa acestuia, de judecătorul de plasa, ori de primarul sau ajutorul sau.

Articolul 424

Acela care, fără drept, va rupe sau va strica aceste pecetți, se va pedepsi conform legii penale, afară de alte daune interese la cari se poate condamna.

Articolul 425

Îndată după punerea pecetților sau asedarea custodelui, agentul judecatorescu va lasă o copie de pe procesul seu verbal, în mana debitorului sau la duminiciliu seu, precum și o lista de obiectele urmărite în mana custodelui, dacă asemenea custode esista. Custodele va sub-scrie de priimirea listei. Originalul se va depune la grefa tribunalului sau curtei a căreia otarire se esecuta.

Articolul 426

Agentul care, presentandu-se la locuinta debitorului, va găsi o alta urmărire efectuată, și averea miscatore sub pecetți sau sub pada de custode, va lua copia după procesul verbal aflat în mana custodelui sau în mana debitorului, ori la domiciliul sau. Va face un proces verbal aretand tote aceste împrejurări, precum și numele agentului care a urmărit, și va putea urmări și elu numai lucrurile cari nu vor fi fost deja urmărite.

Articolul 427

Ori-ce agent judecătoresc va fi dator, sub pedepsa de destituire și de daune interese, ca la doue deci și patru ore după intorcerea sa, să depună la grefa procesul-verbal încheiat de dinsul la fața locului.

Articolul 428

Debitorul nu va putea să se opuie la o urmărire ce i se face, de cat depunind valoarea ce i se cere în mana judecătorului, comisarului sau primarului localității. Tot de o dată el va fi dator a da în mana agentului judecătoresc, pe lîngă cuitanta de depuneri și petiția către tribunal sau curtea respectiva, în care arata cuvintele pentru cari el cere încetarea sau suspendarea esecutiunei. Curtea sau tribunalul va judeca de urgenta, conform cu cele dise la art. 400.

Articolul 429

În ori ce alt cas, urmărirea se va termina, remaind ca acela în contra căruia ea s'a făcut, sa reclame la tribunal sau curtea competența, conform celor dise la art. 399 pînă la 405.

Articolul 430

Creditorii debitorului urmărit nu vor putea să se opună la esecutarea urmăririi, nici la vinderea obiectelor. Ei vor fi numai în drept a popri, pînă la regularea pretentiunei lor sumele provenite din vendarea obiectelor. Acesta opositiune a creditorilor se va face către tribunalul sau curtea prin care s'a operat vendarea.

Secțiunea III

Despre vendarea sau licitațiunea obiectelor mobili urmărite

Articolul 431

În trei-deci și sese ore cel mult după depunerea procesului-verbal al agentului la curtea sau tribunalul respectiv, președintele, în camera de consiliu va insemna diua și locul unde are să se facă vendarea obiectelor urmărite.

Articolul 432

Acesta vendare se va face, înaintea tribunalului de prima instanța, sau la fața locului, sau în otelul special pentru vendari, după împrejurări.

Articolul 433

Epoca vendarei se va incunosciinta formal debitorului, în persona sau la domiciliu.

Articolul 434

Epoca vendarea nu se va putea face în mai puțin de două săptămâni, nici în mai mult de o luna de la data procesului verbal.

Articolul 435

Cînd însă aîft creditorul cat și debitorul o vor cere, epoca acestei vendari se va putea scurta sau prelungi peste acest termen.

Articolul 436

Asemenea, cînd obiectele vor ameninta stricacini sau perire, judecătoria însărcinată cu venderea va putea chiar de oficiu sa scurtede termenul vendarei.

Articolul 437

Vendarea se va vesti cu trei zile cel puțin mai înainte, prin afișe lipite pe strade, la usa judecătoriei, la porta primăriei și la porta localității unde se face vendarea, precum și la alte locuri publice. În orașele unde sînt jurnale, acesta vestire se va face și prin jurnale. Aceste anunțuri se vor esecuta prin grija agentului ce a făcut urmărirea, sub pedepsa în cas de neurmare, de o amenda de la lei cinci-deci la două mii lei și alte daune interese către părțile interesate.

Articolul 438

Dacă din cauza unei opositiuni sau unei învoiri între părți, ziua venderei s'a amânat de către tribunalul ce are a o efectua, se vor face alte anunțuri noi conform art. precedent, cu trei zile cel puțin înaintea vendarei.

Articolul 439

Anunțurile vor coprinde ziua, locul și ora vendarei, precum și natura obiectelor, fără alte amănunte. Costul acestor anunțuri se vor inainta de creditor, în socotela lucrurilor urmărite.

Articolul 440

În ziua publicată pentru vendare, agentul însărcinat cu urmărirea, va merge la locul unde se afla obiectele, împreună cu grefierul tribunalului, sau ajutorul seu; ori împreună cu membrii tribunalului, dacă obiectele se afla în orașul reședinței tribunalului; era dacă aceste obiecte sînt în alta localitate, fața cu comisarul sau cu primarul local sau cu ajutorul lor, ori cu judecătorul de plasa.

Articolul 441

Agentul va deschide pecețile, sau va primi obiectele din mana custodelui, dacă a fost asemenea custode. Va verifica starea și numărul obiectelor după procesul-verbal de urmărirea și va da chitanța de liberare custodelui; era acesta va prezinta toate obiectele ce 'i s'a încredințat și așa cum i s'a încredințat. Se va procede la transportarea obiectelor în locul vendarei, dacă acesta transportare este să se facă, sau se va procede îndată la vinderea dacă obiectele au să se venda chiar în locul unde se afla.

Articolul 442

Vendarea se va face publică, cu ușile deschise și în sunetul unei tobe, sau unei trambite, sau în gura mare.

Articolul 443

Agentul judecătoresc, sau un telal, în localitățile unde se afla telali, vor propune fie-care obiect, vor formula prețul, și'l vor adjudeca, în aceeași zi, aceluia care, la a treia strigare, va oferi cel mai mare preț, chiar cînd, în lipsa de alți concurenți, acesta a fost singurul doritor.

Articolul 444

Licitățiunea se va face pe bani gata, și obiectul se va preda aceluia care va și numera prețul cu care 'i s'a adjudecat. Dacă acela cărui s'a adjudecat obiectul nu va numera prețul, el va vinde din nou și adjudecatorul d'anteiu va raspunde scăderea ce va esi la a doua vendare. Numerarea prețului se va face în fața locului, sau cînd obiectul se va transporta la casa adjudecatorului.

Articolul 445

Agentul de urmărirea va insemna pe o lista obiectele vendute și prețul cu care s'a vendut.

Articolul 446

Îndată ce din valoarea efectelor vendute se vor acoperi creanțele reclamate și cele-l-alte cheltuieli ale agentului, ale custodelui, ale publicatiunilor și altele, se va curma licitațiunea, și debitorul 'și va primi înapoi lucrurile remase sau prisosul prețului de va fi asemenea prisos.

Articolul 447

Agentul de urmărirea va redacta, în fie-care zi de licitațiune, un proces-verbal din cele urmate, și'l va sub-scrie aîft el, cat și cei-lalti reprezentanti ai autorității publice de care au fost însoțit.

Articolul 448

Prețul esit din adjudecatiunea de fie-care di, se va depune îndată la tribunalul local, sau cînd vinderea se va face în localitate unde nu e tribunal, la casa primăriei, judecătorului de plasa ori la comisiunea de poliție.

Articolul 449

Nici o cerere de nulitate sau de rezoluțiune a vendarei nu se va priimi în contra celui asupra căruia s'a adjudecat lucrul, și care a plătit prețul, afară numai de nu a fost fraudă din parte'i. Cererea partei vătămate va fi numai în contra celui ce a urmărit, sau a agentului de urmărire, ori acelor-l-alți ofițeri publici ce au esecutat, după împrejurări.

Secțiunea IV **Despre distribuțiunea prețului**

Articolul 450

Din sumele esite din vendare se vor scădea mai antaiu cheltuelile de urmărire și de vendare. Restul se va da creditorului ce a urmărit. Dacă însă a fost și alți creditori ce au făcut opozițiune asupra prețului vendarei, și titlul lor a recunoscut, prețul se va împărți între creditorul ce a urmărit și creditorii oponenți.

Articolul 451

Dacă este contestatiune sau din partea debitorului, sau din partea unuia din creditori, sumele adunate se vor depune la tribunal, care asupra titlurilor înfățișate va face tabloul de distribuțiunea prețului.

Articolul 452

Acest tablou se va comunica, în persona sau la domiciliul debitorului urmărit și creditorilor oponenți. Dacă în timp de 8 zile de la primirea acestei comunicări nu s'a făcut nici o opunere, tribunalul va precede la distribuțiune. Dacă s'a format opuneri, tribunalul va judeca în termen scurt asupra opunerilor.

Articolul 453

Termenul pentru apel, în contra otaririi de opunere la distribuțiunea prețului va fi de cinci-spre dece zile de la data primirii ei sau lasarei la domiciliu.

Articolul 454

Cînd între lucrurile urmărite ale debitorului, se vor fi găsit sume de bani se va urma asupra acestor sume întocmai ca asupra acelor provenite din vendare; era din cele-l-alte obiecte se va urmări numai câte trebuiesc spre acoperirea creanțelor reclamate și cheltuielilor urmate.

Secțiunea V **Despre urmărirea și poprirea obiectelor mobili ale debitorului, care sînt în mana celor de al treilea**

Articolul 455

Ori ce creditor va putea în virtute de titluri esecutorii sa urmaresca și sa popresca pentru sumele coprinse în titlul seu, sumele sau efectele datorite debitorului seu de către un al treilea. Același drept vor avea și cei cu titluri private sau cu titluri autentice neesecutorii, dând sau nu cauțiune pentru daune interese, după împrejurări.

Articolul 456

Acesta poprire se va face după o cerere ce creditorul va ardesa la tribunalul domiciliului celui de al treilea sau la al debitorului.

Articolul 457

În acesta cerere se va areta titlul în virtutea căruia se face urmărirea și suma creanței.

Articolul 458

Președintele, pe de o parte, va face oprirea prin agentul judecătoresc, era pe de alta va cita atît pe cel d'al treilea spre a-și face declarațiunea sa cat și pe debitor spre a raspunde la urmărire. Copie după cererea de poprire se va trimite celui d'alu treilea și debitorului.

Articolul 459

La dioa însemnată, celu d'al treilea urmărit va veni înaintea judecații în persona sau prin procurator. El va declara dacă este debitor de suma ce se popresce, cat este acea suma, în virtute de ce titlu, dacă mai este poprită și de alții, și dacă acea datorie este exigibile. Era dacă valorile poprite consta și în alte efecte mobili, el va arata starea lor, calitatea lor și cu ce titlu le tine. În fine el va raspunde la ori ce alte esplanțiuni îi va cere președintele.

Articolul 460

Dacă celu d'al treilea nu voesce a declara nimic judecata 'lu va condamna ca un debitor pur și simplu, pentru valoarea creanței poprită, dacă acea valoare s'a declarat de creditorul ce urmaresce.

Articolul 461

Dacă sînt mai multe popri din partea mai multor creditori ai aceluiași debitor, și pe aceeași valoare a celui d'al treilea, toate se vor judeca prin o singură otarire.

Articolul 462

Ori ce creditor al debitorului urmărit, a cărui creanță este licită și exigibilă, va putea interveni la judecata de poprire, prin o simplă cerere în cursul instanței conform regulilor de la art. 299, și urmăritori.

Articolul 463

În caz de contestare asupra declarațiilor făcute de către cel d'al treilea pentru cererea de urmărire, precum și între creditorii ce urmează sau între ei și debitor se va proceda conform regulilor ordinare. Judecătorii vor putea ordona, după impregiurări, ca valorile poprite să se depună la casa de consemnare.

Articolul 464

Suma poprită, datorită de cel d'al treilea, se va distribui, după scăderea cheltuielilor, de către tribunal, între creditorii ce au urmărit, în proporție și după natura creanțelor lor. Acea sumă li se va plăti în modul și la termenii cuprinși în titlul constitutiv al datoriei celui d'al treilea.

Articolul 465

Dacă valorile poprite sînt efecte mobile, tribunalul va ordona vânzarea lor și distribuția prețului lor, conform cu cele prevăzute la secțiunea III și IV ale acestui titlu. Cel d'al treilea ce le ține va fi custodele lor dacă judecata nu ordonă alt-fel.

Articolul 466

Poprirea în mână a celui d'al treilea va înceta, dacă creditorul ce a provocat-o după citațiunea făcută în persoană sau la domiciliu, nu va veni la înfățișare nici în persoană, nici prin procurator.

Titlul III

Despre executiunea silită asupra veniturilor imobilelor

Secțiunea I

Urmărirea fructelor prinse de rădăcini

Articolul 467

Fructele și recoltele neculese și încă prinse de rădăcini, ce sînt ale debitorului, se pot urmări.

Articolul 468

Urmărirea acestor fructe nu se va putea face de cît în șase săptămîni înainte de cucerirea lor, și va fi precedată de o somațiune de plată cu două zile înainte de urmărirea. Secuestrarea însă se va putea face la orice epocă.

Articolul 469

Urmărirea acestor fructe se va face prin mijlocirea unui agent judecătoresc, față cu primarul sau unul din ajutorii săi.

Articolul 470

Agentul va proceda conform cu cele prevăzute la art. 411, 415, 416 și 417.

Articolul 471

El va aseda la custode al fructelor pe un pindar (jitar) de câmpuri ale comunei, sau pe o altă persoană din comuna unde se află cele mai multe din fructele urmărite.

Articolul 472

O copie a procesului verbal al agentului se va lăsa la primarul comunei, sau la judecătorul de plasa acolo unde sînt. Originalul se va depune la tribunal.

Articolul 473

Tribunalul va cita pe părți înainte să și va otări sau respingerea urmăririi, sau vânzarea fructelor, așa cum sînt pe picior sau după ce se vor culege.

Articolul 474

Vânzarea se va anunța înainte cu trei zile cel puțin la comuna, la domiciliul debitorului și la poarta tribunalului. Ea se va face în zilele și orele însemnate de tribunal, preferîndu-se zilele de duminică și bilciu (iarmaroc), la fața locului și localul tribunalului, sau la bilciu ori terț.

Articolul 475

Vânzarea se va face pe bani gata de către agentul judecătoresc, față cu primarul comunei ori ajutorul său, și cu debitorul, sau și în lipsa lui dacă se va fi chemat formal.

Articolul 476

Debitorul urmărit, dacă nu va avea alte mijloace de viață, va putea capata de la tribunal a se scote din vândare:

- a) Câtă vreme fructelor câte trebuiesc pentru hrana lui și a familiei lui în timp de o luna;
- b) Câtă vreme nutrețului trebuincios pentru hrana vitelor ce nu se pot urmări, însemnate la art. 407, pentru o luna;
- c) Semințele trebuincioase pentru semanatura.

Secțiunea II

Despre urmărirea veniturilor unui imobil

Articolul 477

Acela care va voi să urmărească veniturile generale, prem chiria, arenda sau alte venituri ale unui imobil al cărui proprietar sau uzufructuar este debitorul său, se va conforma regulilor prescrise la vale.

Articolul 478

Veniturile ce un debitor, arendaș sau chirieș, are din moșia sau casa arendată ori închiriată lui, se vor putea asemenea urmări, respectându-se privilegiul ce legea acordă proprietarului.

Articolul 479

Creditorul se va adresa cu cerere la tribunalul local, spre a obține sequestrarea imobilului și a cita pe datornic în judecată.

Articolul 480

Dacă el are titlul autentic, neexecutori, sau și un act privat recunoscut al debitorului, tribunalul pe de o parte, va înființa sequestru pentru suma cuprinsă în titlu sub darea de garanță pentru daune interese din partea creditorului, și pe d'alta se va cita pe debitor în judecată. Pentru titlurile executorii nu se va cere garanță. În cele l-alte cazuri sequestrul se va putea înființa tot sub dare de garanță prin o otarire dată în urma înfatisării.

Articolul 481

Îndată ce tribunalul ordonă sequestrul, el va publica acesta prin afișe la poartă și prin organul jurnalelor localității, de vor exista.

Articolul 482

Un agent al tribunalului va merge la fața locului și va forma proces-verbal, conform art. 416, de diferitele venituri ce au să se aduna pe seama creditorului. Chirieșii sau arendași, vor fi preveniți și îndatorați a depune chiriile sau arende datorite sau ce vor datori, la tribunalul local, conform otaririi de sequestru a tribunalului.

Articolul 483

Tribunalul va putea regula după impregiurari, ca tot venitul să se adune direct la casa de consemnațiuni, sau va putea numi un gerant special, care să administreze imobilul și să primească veniturile sau chiriile, ori arende pe care le va înainta casei de consemnațiuni, prin mijlocirea tribunalului.

Articolul 484

Îndată ce ordinea de sequestre s'au afișat, s'a publicat sau s'a făcut cunoscută la fața locului, prin agentul judecătoresc, vor fi nule de drept, ori-ce închirieri sau arendări se vor face de debitor, și ori ce plăți de chirie sau de arendă se va primi de densul în urma acelor publicari. Vor fi asemenea nule ori ce plăți prin anticipațiune, făcute în contra clauselor contractului de închiriere sau arendă.

Articolul 485

Dacă debitorul ocupa el însuși, în total sau în parte imobilul al cărui venit e sequestrat, tribunalul va putea, după impregiurari, să ordone ca el să desarte, în total sau în parte, îndată sau la un termen fixat, imobilul sequestrat.

Articolul 486

Dacă debitorul nu are alte mijloace de viață de cât veniturile sequestrate, tribunalul va putea însemna o parte din aceste venituri, ca să servească pentru întreținerea lui și a familiei lui, în tot timpul cât va ține sequestrarea.

Articolul 487

Dacă tribunalul va numi un girant de administrarea imobilului sequestrat, îl va supune la dare de cautiune solvabilă, și va regula tot prin acea otarire, salariul acestui girant precum și modul și limitele dreptului său de administrare. Tribunalul va fixa salariul girantului, care nu va trece peste maximum de 10%, după impregiurari, din veniturile ce va face a se încasa.

Articolul 488

La finele fie-cărui an, semestru sau trimestru, după cum judecata va otari, girantul va da socotela tribunalului de veniturile și cheltuielile urmate.

Articolul 489

Dacă girantul administrează reu sau nu da socotelile la epocile fixate, sau trece peste atribuțiunile însemnate de tribunal se va destitui și se va condamna la daune interese.

Articolul 490

Distribuțiunea veniturilor între creditorii secuestranți sau intervenienți se va face de către tribunal în proporțiune cu creanta fie-căruia. Creditorii cu dreptul de preferința se vor plăti conform dreptului și rangului lor.

Articolul 491

Secuestrarea veniturilor va înceta:

- a) Prin consimțimentul creditorului și creditorilor secuestranți și intervenienți;
- b) Prin plata creanțelor lor, capitalul și interesele, și a cheltuielilor;
- c) Prin adjudecarea silită a imobilului.

Titlul IV

Despre esecutarea silită asupra mobilelor

Secțiunea I

Imobilele cari pot fi urmărite

Articolul 492

Numai bunurile imobile prin natura lor pot fi obiectul unei urmăriri imobiliare.

Articolul 493

Urmărirea unui imobil prin natura sa va cuprinde însă ca accesorii, și toate obiectele ce servesc la exploatarea imobilului, sau cari sînt asedate în imobil pentru pepetuitate.

Articolul 494

Creditorii personali ai unui comoscenitor sau ai unui asociat nu vor putea să urmărescă și să pună în vânzare partea indivisă a debitorului lor, în imobilele moscenirei sau societății, ei vor trebui mai înainte să provoace împartela sau licitațiunea imobilelor în comun.

Articolul 495

Vendarea silită a imobilelor se va urmări la tribunal unde se afla asedatu imobilul, sau la alt tribunal aretat de debitor în intervale de 15 zile de la darea comandamentului, conform art. 495.

Secțiunea II

Comandamentul prealabilu

Articolul 496

Ori ce urmărire asupra unui imobil va fi procedată de unu comandament făcut de către creditor, debitorului prin mijlocirea unui agent judecătoresc.

Articolul 497

Acest comandament se va face în persona sau la domiciliul debitorului prin act scris și subscris de creditor și agent, în care se va cuprinde copie după titlul esecutoriu, somatiunea de a plăti și afișul ca se va urmări vendarea cutărilor sau cutărilor imobile.

Articolul 498

Agentul va proceda pentru încunoscintarea acestui comandament precum se procedează pentru citatiuni, după art. 74.

Articolul 499

Dacă urmărirea se face în contra unui minor sau interdis, afară de copia de comandament lăsată la tutor ori curator, și se va mai încunoscintă și procurorul tribunalului local, care va subscrie originalul comandamentului.

Articolul 500

Urmărirea asupra imobilului nu se va putea face înainte de trei-deci zile după comandament. Dacă însă a trecut trei luni de la ziua comandamentului, urmărirea nu se va putea face decât după un nou comandament.

Articolul 501

Dispozițiunile celor două art. precedenți sînt prescrise sub pedeapsa de nulitate.

Articolul 502

Dacă, după primirea comandamentului debitorul probează înaintea tribunalului prin contract autentice că venitul curat și liber al imobilelor sale, în timp de unu an este de ajuns spre a plăti tota datoria, capete interese și cheltuieli și dacă elu oferă sau delega aceste venituri creditorului, judecătoria va putea suspenda urmărirea, reamînd a o reîncepe dacă alte pedici sau opozițiuni s'ar ivi.

Secțiunea III

Urmărirea imobiliară

Articolul 503

Se va procedea la urmărire asupra imobilelor prin afişte şi publicaţiuni făcute în modul următor.

Articolul 504

Afiştele şi publicaţiile vor cuprinde:

- 1) Numele, pronumele, profesiunea şi domiciliul, ori reşedinţa creditorului ce urmăresce şi ale debitorului urmărit;
- 2) Titlul executor în virtutea căruia se face urmărirea;
- 3) Arătarea imobilelor care se urmăresc adică: Dacă este o casa: comuna, strada, numărul sau localitatea unde se afla acea casa; Dacă este o moşie, un pământ, sau ori-ce avere rurală: aretarea judeţului, plăşii sau plaiului, a comunei şi a unor din vecinii acelui imobil.

Articolul 505

Aceste afişte şi publicaţiuni se vor redacta conform procesului verbal care se va încheia la faţa locului de către agentul tribunalului locului unde se afla imobilul.

Articolul 506

Afiştele şi publicaţiunile vor mai cuprinde:

- 1) Locul, ziua şi ora când are să se facă vinderea şi adjudecarea imobilului.
- 2) Condiţiunile ce va fi având vendarea, şi diferitele sarcini sau alte împrejurări ale imobilului până atunci cunoscute;
- 3) Somatiunea către toţi acei cari ar pretinde vre un drept de proprietate, uzufruct, servitute, chirie, privilegiu, ipoteca sau ori ce alt drept asupra bunurilor urmărite, ca înaintea adjudecării să se arate la tribunal spre a'şi areta pretenţiunile lor sub pedepsa de a nu li se mai tine în seama.

Articolul 507

Afiştele se vor lipi:

- 1) La usa tribunalului;
- 2) La localitate unde are să se facă adjudecarea;
- 3) La porta sau pe pereţii casei ce are să se adjudece.
- 4) În comuna unde este esedat bunul rural ce are să se vanda.

Articolul 508

Aceeaşi publicaţiune se va face neapărat în Monitorul Oficial sau în alt jurnal de publicaţiuni oficiale.

Articolul 509

Un exemplar după acesta publicaţiune se va încunoscînta în persona sau la domiciliul debitorului urmărit.

Articolul 510

Vendarea se va face după trei luni din ziua publicării în jurnale.

Articolul 511

O copie după acesta publicaţiune se va depune la procurorul tribunalului, şi la impiegatul însărcinat cu ţinerea registrelor de ipotecă. Acest impiegat va trece în marginea ori în josul registrului urmărirea şi vinderea imobilelor ipotecate.

Articolul 512

Tote aceste formalităţi vor fi observate sub pedepsa de nulitate a urmăririi, afară numai de greşelile parţiale în descrierea obiectelor urmărite.

Articolul 513

Se va tine la grefa un dosar special pentru fie ce urmărire imobiliară în care se vor trece toate actele şi incidentele privitoare la urmărire şi adjudecare.

Secţiunea IV

Despre efectele urmăririi imobiliare

Articolul 514

Va fi nulă de drept ori-ce înstreinare a imobilului urmărit, făcută, de debitor de la cea d'anteu afişare de urmărire.

Articolul 515

Cu toate acestea, acesta înstrăinare 'şi va avea efectul seu, dacă, înainte de adjudecare, cumpărătorul a dobîndit ratificarea creditorului sau creditorilor ce urmăresc vinderea, sau dacă a consemnat sumele necesare spre a plăti integral toate creanţele lor, capital, dobînda şi cheltuieli.

Articolul 516

Închirierile sau arendările făcute de debitor, după publicațiuni, vor fi anulate dacă creditorul sau creditorii ce urmăresc vor cere acesta. Închirierile sau arendările din nainte, nu vor putea fi anulate, în tot sau în parte, decât cînd vor fi fost făcute în fraudă creditorilor. Nu se vor tine în seama plățile prin anticipațiune făcute în contra clauselor coprinse în contractul de închiriere sau de arendare.

Secțiunea V

Conservarea imobilelor urmărite.

Articolul 517

De la cea d'anteiu afișare pînă la adjudecare, conservarea bunurilor urmărite va fi încredințată debitorului urmărit. Prin urmare el nu va putea face nici o taere de lemne și nu va putea aduce nici o stricăciune imobilului, sub pedepsa de daune interese și chiar de urmărire criminală, de va fi cazul.

Articolul 518

Tribunalul însă va putea, după cererea unuia sau mai multor din creditorii, ca să încredințeze conservarea imobilului unui alt conservator, și după impregiurari, el va putea îndatora pe debitor să se strămute din imobilul în care va fi locuind.

Articolul 519

Conservatorul va fi, pînă la adjudecare, însărcinat: Cu paza imobilului urmărit; Cu adunarea chiriilor, arendelor și altor venituri; Cu recolta și cu vendarea fructelor, care se va face conform art. 474.

Articolul 520

Conservatorul va fi dator să dea socotela tribunalului, despre venituri și cheltuieli în decele după adjudecăriune, sau la alta epocă ficsată, dacă adjudecarea se va prelungi, sub pedepsa, în caz de neurmărire, de a fi destituit, lipsit de salariul său, și condamnat la daune interese.

Articolul 521

Productul gestiunii conservatorului îndată după percepere, se va depune prin tribunal, la casa de depuneri și consemnațiuni, spre a fi distribuit creditorului împreună cu prețul imobilului.

Articolul 522

Dacă debitorul nu are alt mijloc de viață de cât fructele sau veniturile imobilelor urmărite, tribunalul va putea, pentru timpul urmăririi, să-i acorde un ajutor din aceste venituri pentru viața lui și a familiei lui.

Secțiunea VI

Concursul mai multor urmăriri imobiliare

Articolul 523

Dacă mai mulți creditorii urmăresc același imobil, toate cererile lor se vor întruni ca să se facă o singură urmărire, pentru toți. Toți creditorii ce se vor întruni la o urmărire au un drept egal, afară numai dacă titlul sau calitatea lor le acorda un alt drept de prioritate sau preferință.

Articolul 524

Cînd se făcut mai multe cereri de urmărire asupra diferitelor imobile ale aceluiași debitor, tribunalul va putea, după cererea debitorului, să amâne cererile posterioare de urmărire dacă se va crede că din vendarea imobilului sau imobilelor urmărite de mai înainte se vor putea despăgubi și creditorii ce au urmărit mai în urmă.

Secțiunea VII

Despre opozițiuni și cereri incidente la o urmărire imobiliară

Articolul 525

Opozițiunile ce se fac în contra unei urmăriri imobiliare, sau din partea debitorului, ori a creditorilor săi, sau din partea altor, al treilea, cari intervin, sau pentru a se anula urmărirea sau pentru revendicarea ori conservarea unui drept de proprietate, sau a ori care alt drept asupra imobilelor urmărite, vor adresa prin cerere în scris, către tribunalul prin care s'a făcut urmărirea.

Articolul 526

Aceste cereri de opozițiuni vor fi motivate, vor menționa actele și titlurile pe cari se bazează, și vor și subscrise de partea reclamanta sau de un împuternicit al său special.

Articolul 527

Tribunalul, în termen de trei decele de la primirea opozițiunii o va comunica atît creditorului sau creditorilor ce urmăresc, cât și debitorului urmărit dacă nu este el care se opune.

Articolul 528

Aceste formalități se vor observa pentru ori ce alte cereri incidente, cari se ivesc în cursul urmăririi.

Articolul 529

Tribunalul va cita pe părți în persona sau la domiciliu, și se va pronunța asupra tuturilor opozițiilor și cererilor indecente, înaintea dilei pentru adjudecare.

Secțiunea VIII

Despre amânarea adjudecării

Articolul 530

Dacă prin opozițiuni și cereri incidente, însăși proprietatea imobilului urmărit este revendicată, adjudecarea lui se va amana până când, hotărâre definitivă, se va hotărî asupra revendicării.

Articolul 531

Dacă însă se revendică numai o parte din imobilele urmărite, se va procedea la adjudecarea restului, sau se va amana adjudecarea pentru tot, după cum tribunalul va afla mai avantajos pentru creditori.

Articolul 532

Se va putea amana asemenea adjudecare, până se va da o hotărâre definitivă asupra ori carei opozițiuni și contestațiuni, care ar fi de natura a putea să influențeze asupra prețului imobilelor urmărite.

Articolul 533

Oponentul va da o cauciune echivalentă cu o a treia parte a valorii presumate a imobilului pentru daunele-interese la cari poate fi condamnat în cas când cererea sa s'ar găsi nedreaptă. Oponentul va putea fi condamnat și la o amendă de la 100 până la 10000 lei cînd cererea sa va fi fost făcută cu rea credință.

Articolul 534

Adjudecarea se va mai amana:

- 1) Cînd acesta se va cere de creditorul ce urmărește și de debitor, și fără opunere din partea creditorilor ce au intervenit.
- 2) Cînd executarea hotărîrii sau a actului în virtutea căruia se face urmărirea, s'a suspendat.

Articolul 535

În ori-ce cas amânarea adjudecării nu poate fi mai scurtă de patru săptămîni. Alte publicațiuni și afișe noi se vor face în două săptămîni cel puțin înaintea dilei din nouă hotărîrea pentru adjudecare. Aceste noi publicațiuni se vor da în consecința debitorului urmărit conform art. 509.

Secțiunea IX

Licitarea și adjudecarea imobilelor urmărite

Articolul 536

Vendarea imobilelor urmărite se va face în ziua anunțată pentru licitație, și care va urma îndată după expirarea celor trei luni ale publicării.

Articolul 537

Licitarea se va începe prin citirea, de către agentul ce a urmărit, a înștiințării și publicațiilor, a condițiilor vendării, a sarcinilor ce poate avea imobilul, a opozițiilor și a hotărîrilor cari le-au reglat.

Articolul 538

Ușile vor fi deschise și telalii, acolo unde sînt vor putea să se ajute și cu sunetul de toba sau trîmbiță, spre a anunța începutul licitației.

Articolul 539

Strigările se vor începe numai după ce creditorul ce a urmărit, ori unul din creditorii ce au intervenit, va declara că voiesc să se facă adjudecarea. Dacă această declarație nu se va face, sau dacă nici debitorul urmărit nu stăruiește să facă vendarea, licitația se închide, și nu se va putea deschide de cît după o nouă cerere a unuia din creditorii ce au urmărit, sau cari au intervenit, și după noi publicațiuni și noi termeni. Termenul cel nou al adjudecării nu va putea fi mai scurt de 20 zile de la ziua publicării, nici mai lung de 60 zile. Cheltuielile făcute cu prima urmărire închisă vor fi în sarcina creditorului ce a urmărit.

Articolul 540

Din ziua adjudecării creditorul care a urmărit sau unul sau mai mulți din creditorii ce au urmărit ori au intervenit, vor declara cel d'antepreț al imobilului. Strigările se vor începe de la acest preț pus pe creditor.

Articolul 541

Dacă nici unul din creditori nu va pune prețul, tribunalul va însemna un preț de la sine după valoarea presumată a lucrului pus în vânzare.

Articolul 542

Ori ce persoană capabilă de a contracta și a dobîndi bunurile ce se vînd, va putea concura la licitație și da un preț mai mare. Vor fi admisi între concurenți:

a. Toți aceia cari sînt solvabili.

b. Toți aceia cari vor depune o garanție personală sau reală de o a 20 parte a prețului fixat conform art. 538.

Articolul 543

Grefierul și agentul de urmărire vor ține liste de numele persoanelor ce au concurat și de sumele cu cari au concurat.

Articolul 544

Strigătele se vor repeta de trei ori; între fie care strigare va fi un interval de 5 minute cel puțin sau de 15 minute cel mult. Mențiune despre acesta se va face de către grefier. Lucrul se va adjudeca asupra celui care la cea din urmă strigare va fi dat prețul cel mai mare. Dacă nimeni nu a dat preț mai mare de cât acela care s'a pus de creditor, și cu care s'a deschis licitațiunea, bunul se va adjudeca asupra celui creditor. În lipsa de mai mulți concurenți, se va putea adjudeca imobilul asupra celui ce va fi oferit un preț.

Articolul 545

Adjudecatorul va sub-scrie de prețul cu care s'a adjudecat lucrul asupra'i, și nu 'și va mai putea retracta obligațiunea sa din momentul cînd s'a pronunțat de judecător cuventul "adjudecat".

Articolul 546

Tribunalul va încheia îndată proces-verbal despre tote, și va anunța pe părțile prezente ca peste opt zile să vină erasi la tribunal. Acest termen se va afixa și la usa judecătoriei.

Articolul 547

În timpul acestor opt zile, ori ce altă persoană capabilă va putea să supraliciteze, adică să dea un preț cu a deca parte cel puțin mai mare peste prețul cu care s'a adjudecat bunul. Nu se va primi supralicitarea fără depunerea adaosului de a deca parte.

Articolul 548

Supra-licitatorul va declara adaosul de preț, prin o cerere scrisă și subscrisă adresată tribunalului.

Articolul 549

Din ziua a opta după adjudecare, tribunalul va pune din nou imobilul în licitare începîndu-se de la prețul dat de supra-licitator. Lucrul se va adjudeca definitiv asupra celui care la acesta a doua licitare va da prețul cel mai mare. Se vor observa dispozițiunile art. 539.

Articolul 550

Dacă în decursul acelor opt zile nu s'a ivit nici o propunere de supra-licitare, și dacă la noua înfățișare din ziua a opta, nu va da nimeni un preț mai mare, lucrul va rămîne pe seama primului adjudecator.

Secțiunea X

Despre consemnarea prețului adjudecării și vendarea obiectului adjudecat

Articolul 551

Adjudecatorul este obligat să depună la casa de consemnațiuni, jumătate prețul, două săptămîni după adjudecare și cea-laltă două săptămîni în următoarele cel mai tardiu.

Articolul 552

Dacă adjudecatorul este creditor, în rang util și necontestat, creanța să se va putea depune drept bani. Acesta creanța se va primi de la casa de consemnațiuni, după o specială notificare a tribunalului.

Articolul 553

Dacă la expirarea termenelor sus citate, adjudecatorul nu va aduce recipisa de depunerea prețului la casa de consemnațiuni, tribunalul, sau de la sine sau după cererea uneia din părțile interesate, va pune lucrul din nou în licitațiune în socotela adjudecatorului.

Articolul 554

Asta noua licitare se va încunoscînta debitorului urmărit, în persoană sau la domiciliu și se va publica conform art. 507 și 508. Termenul adjudecării nu poate fi mai scurt de 20 zile, nici mai lung de 60 zile din ziua publicațiunilor.

Articolul 555

În aceasta noua publicațiune se va cuprinde, pe lîngă cele arătate la art. 502 și 504, numele adjudecatorului care nu a depus prețul și prețul adjudecării sale. Acesta preț va servi ca punct de plecare la noua adjudecare.

Articolul 556

Dacă în ziua însemnată pentru adjudecare nimeni nu va da un preț mai mare peste vechiul adjudecator, și dacă acesta va depune în acea zi prețul adjudecării sale, împreună cu cheltuielile ce au cauzat noua adjudecare, el va fi menținut în calitate de adjudecator.

Articolul 557

Dacă din contra, el nu va depune acest pretu, lucrul se va adjudeca pe sema aceluia care va da un pretu fie și mai micu; iar fostul adjudecator va fi indatorat a plati diferența pînă la prețul adjudecării sale precum și cheltuelile ocașionate cu noua adjudecare.

Secțiunea XI

Despre actele de adjudecare și recursul în contra lor

Articolul 558

Îndată după terminarea adjudecării, depunerea prețului plata cheltuielilor și răspunderea tacșelor, tribunalul va da adjudecatorului o ordonanță de adjudecarea imobilului, în care se vor coprinde tote lucrările seversite.

Articolul 559

În termen de patru-deci de la data ordonanței de adjudecare, debitorul, urmărit, creditorii sau orice alta persona interesată, va avea drept să facă recurs în casatiune în contra actului de adjudecare.

Articolul 560

Acest recurs se va judeca de urgenta; el va fi suspensiv de executare.

Articolul 561

În cursul acestor patru-deci de zile, prețul adjudecării se va păstra la casa de conșemnațiuni și imobilul nu se va da în posesiunea adjudecatorului, urmând a fi conservat conform regulor coprinse la art. 517 pînă la 522.

Articolul 562

Actul de adjudecatiune sa va putea casa numai în casurile urmatoare:

1. Cînd nu s'a făcut publicațiunile prescise.
2. Cînd nu s'a observat termenii adjudecării.
3. Cînd s'a violat vr'o formă pronunțată sub pedepsa de nulitate.
4. Dacă nu s'a făcut amanarile în casurile cînd trebuia a se face conform art. 528 și 531.
5. Pentru causa de necompetenta sau escsul de putere.

Articolul 563

Dacă actul de adjudecare se caseda, curtea de Casatiune va obliga pe același tribunal care a făcut urmărirea ca sa proceda la o noua adjudecare cu observarea formelor legiuite, și sumele conșemnate se vor restitui adjudecatorului.

Articolul 564

Cînd cele patru-deci de zile au expirat fără să se facă cerere în Casatiune, sau cînd cererea acesta s'a respins, ordonanța de adjudecare se va executa și prețul adjudecării se va distribui între creditorii. Spre constatarea neformarii recursului, partea interesată va presinta tribunalului o cidula, de la primul grefier al curții de Casatiune, doveditoare despre acesta.

Secțiunea XII

Despre efectele adjudecatiunei

Articolul 565

Adjudecatiunea transmite adjudecatorului drepturile ce avea și urmăritul asupra lucrului vendut. Cu tote acestea, adjudecatorul nu va putea fi turburat în proprietatea sa prin nici o cerere de resolutiunea venderii, fondată în lipsa de plată a prețului instrainarilor anteriore, afară numai dacă aceasta cerere nu se va fi notificat tribunalului cînd s'a făcut vendarea înaintea adjudecatiunei. Dacă cererea acesta se va fi notificat înaintea adjudecatiunei, ea se va judeca conform art. 525 și următorii.

Articolul 566

În privinta contractelor de închiriere sau arenduire asupra lucrului adjudecat, se va urma conform dispositiunilor Codului Civil. Era în privinta plăților făcute cu anticipatiune de către chiriaș sau arendaș se va urma conform art. 516.

Articolul 567

Ordonanța de adjudecatiune are puterea unui titlu executor, observându-se însă dispositiunile art. 564. În privinta transmisiunei dreptului de proprietate asupra persoanei adjudecatorului, acesta ordonanța are efect retroactiv din momentul chiar al adjudecatiunei.

Articolul 568

Odată ce actul adjudecatiunei s'a dat noului proprietar, imobile sînt libere de ori-ce privilegie sau ipotece conșimțite de debitorul urmărit, sau de autorii sei.

Titlul V

Ordinea creditorilor și distribuției prețului imobilelor

Secțiunea I

Deschiderea ordinii și înfățișarea titlurilor

Articolul 569

De la cel anteiu act de urmărire asupra unui imobil, și pînă în momentul adjudecării, ori ce creditor va avea un drept de privilegiu sau ipoteca, asupra imobilului urmărit, va fi dator să se arate la tribunal, în persona sau prin procurator, și să înfățișeze titlurile creanței sale.

Articolul 570

Grefierul va fi dator asemenea, de la sine, și prin îngrijirea președintelui, a cauta în registrul ipotecelor și ai forma o lista specială despre toate inscripțiunile de privilegiu sau ipotece ce pot exista asupra imobilului urmărit.

Articolul 571

Dacă urmărirea se face înaintea unui alt tribunal de cat acel al situațiunii imobilului, tribunalul de urmărire va cere acesta lista, prin o comisiune rogatoria, de la tribunalul situațiunii imobilului.

Articolul 572

Grefierul va înscri pe marginea acestei liste ori-ce cereri sau reclamațiuni s'ar face, precum și suma fie-carei creanțe.

Articolul 573

Un judecător comisar, însărcinat de președinte, va forma tabloul ordinii creditorilor adică al rîndului după care ei au a se plăti, în conformitate cu titlurile lor de preferință. Acest tablou se va forma prin septemani dupe cea d'anteiu publicațiune a urmăririi.

Articolul 574

Pentru ordinea după care are să se face plățile, acest tablou va coprinde:

- 1) Diferitele cheltuieli ale urmăririi și remunerările agenților următori.
- 2) Creanțele fie-căruia creditor privilegiat sau ipotecar, după rangul privilegiului sau ipotecei sale.
- 3) Creanțele simple sau chirografari.

Articolul 575

Ori-care din creditori, sau din persoanele interesate, va avea dreptul să ia conștința sau copie după acest tablou al ordinii pînă în momentul adjudecării.

Articolul 576

Contestatiunea asupra puncturilor coprinse în tablou se va face mai anteiu înaintea judecătorului-comisar. Acesta va cauta a împacă pe părți. Dca nu va putea, va trimite contestatiunea înaintea tribunalului, spre a se judica conform celor prescrise la art. 525 și următori.

Articolul 577

Dacă din o contestare nefondată se va duce intarzierea în plata unei creanțe, reclamantul, care a cadut în cererea sa, va fi supus la plata de daune către creditorul a căruia plata s'a intarziat.

Secțiunea II

Închiderea ordinii și plata creanțelor

Articolul 578

După depunerea prețului adjudecării, și expirarea celor 40 zile pentru recurs la casatiune, sau după respingerea recursului, judecătorul-comisar va încheia tabloul și va regula efectuarea plăților.

Articolul 579

Spre acest sfîrșit, el va regula suma totală a cheltuielilor sau tacselor ce au a se opri cu preferință. Va însemna plata, ce se cuvine fie-căruia creditor, sau parte din asta plata, dacă prețul nu va acoperi toate creanțele.

Articolul 580

În cas de contestatiune, judecătorul comisar va însemna numai partea creanțelor ce sînt necontestate și au să se plătescă înaintea celor contestate. Partea celor-l-alte creanțe se va conserva și se va împărți numai după ce s'a dat asupra contestatiunii o otarire definitivă.

Articolul 581

Dobenzile creanțelor ce au a se plăti integral nu vor mai fi în sarcina debitorului din momentul depunerii prețului adjudecării în casa de conștință. Creditorii au drept numai la dobenda ce plătesc casa de depuneri și conștință, era pentru restul dobandei 'l vor reclama de la cei-ce au contestat, conform art. 577.

Articolul 582

Dacă după plata tuturilor cheltuielilor și creanțelor a mai ramas o parte din prețul adjudecatiunei, acea parte se va da debitorului urmărit.

Articolul 583

După închiderea tabloului de ordina judecătorul-comisar și grefierul vor îngriji a se șterge din registrul înscripțiunilor privilegiile sau ipotecile ce existau asupra imobilelor adjudecate.

Articolul 584

Titlurile creanțelor ce s'au plătit integral se vor depune la grefa, spre a se da debitorului urmărit. Dacă o creanța se va plăti numai în parte, judecătorul-comisar va însemna pe dinsa partea ca se plătește, și titlurile se înapoiesc tot creditorului.

Articolul 585

Tribunalul primind ordinea creanțelor așa pre cum definitiv sînt înscrise în tablou, va încheia proces-verbal despre creanțele ce au a se plăti îndată, și va da fie-carei părți un mandat de plată cuvenită din prețul adjudecării, asupra casei de depuneri și consemnațiuni. Va mai trimite către acesta casa și un extract după tabloul ordinei.

Articolul 586

Acesta casa va plăti fie-căreia părți, după mandatul seu. Fie-care parte va sub-scrie de primirea platei, atît pe mandatul de plată, cat și pe marginea extractului din tablou. Îndată ce toate plățile sau efectuate, sau fondul s'a absorbit, casa de consemnațiuni va înapoia tribunalului extractul de tablou care coprinde chitanțele de efectuarea platei. Grefierul va aseda acest extract în dosarul adjudecatiunei.

Articolul 587

Odată ce ordinea s'a închis, prin încheierea procesului-verbal al tribunalului și trimiterea extractului de tablou la casa de consemnațiuni, nici un creditor nu se mai poate primi a produce titluri de creanțe sau a contesta creanțe înscrise în tabloul ordinei. Se va putea însă primi contestațiuni asupra erorilor de calcul ce s'au putut comite în tabloul ordinei.

Articolul 588

Odată plata efectuată, creditorul plătit rămâne aparat în contra ori-căror contestațiuni s'ar mai putea ivi.

Secțiunea III

Despre regularea unor creanțe speciale

Articolul 589

Creanțele condiționale se vor înscrie în tablou și se vor aseda la rîndul lor ca cum ar fi creanțe simple.

Articolul 590

Dacă condițiunea va fi resolutorie nu se va putea libera creditorului suma cuvenită, de cat dacă acel creditor va da cauțiune sau o ipoteca, către aceia cari ar trebui să se folosească de acea suma, în cas de împlinirea condițiunei.

Articolul 591

Cînd condițiunea va fi suspensivă, suma cuvenită creditorului condițional, se va da creditorilor ce vin după densul, dacă însă aceștia vor da acelui creditor condițional o cauțiune sau ipoteca, către aceia cari ar trebui să se folosească de acea suma, în cas de împlinirea condițiunei.

Articolul 592

Dacă în casurile prevedute prin cele douë articole precedenti, creditorii nu vor, ori nu pot a da o cauțiune ori ipoteca, suma va rămânea depusa în casa de consemnațiuni pînă la împlinirea condițiunei resolutorie sau suspensivă.

Articolul 593

Dacă creanța este cu termen, se va înscrie la rîndul ei și se va plăti îndată, de și termenul nu e ajuns. Dacă însă acea creanța e fără dobînda, plata prin anticipatiune nu se va face de cat scontandu-se dobînda cuvenită pînă la împlinirea termenului. Nevoind creditorul a face scontul, partea sa va conserva la casa de consemnațiuni spre a i se libera la termen.

Titlul VI

Despre predarea silită a mobilelor și imobilelor

Articolul 594

Dacă partea condamnată ar restitui nisce lucruri mobile, nu voesce a le da în termenul prescrist de judecată, nici a doua și după somatiunea ce i se va face prin un agent judecătoresc, va fi supusă la predarea acestor obiecte către proprietarul lor, prin puterea și autoritatea publică.

Articolul 595

Se vor observa pentru predarea silită a acestor obiecte formalitățile prescrise pentru urmărirea mobilelor de la art. 411 pînă la art. 430 afară de cele ce se regulează de aceste articole în privința custodelui sau punerea pecetilor.

Articolul 596

În josul procesului-verbal ce agentul judecătoresc va încheia pentru luarea obiectului din mână debitorului, el va face un alt proces verbal, care va constata că ele s'au predat proprietarului. Acesta va subscrie acest din urma proces-verbal, care se va depune la grefa tribunalului respectiv.

Articolul 597

Dacă partea condamnată ar eși dintr'un imobil sau a lăsa posesiunea unui imobil, sau a-l preda proprietarului, nu voesce a lăsa imobilul în termenul însemnat de judecată, nici opt zile după somația ce i se va face, va fi gonită cu puterea și autoritatea publică, și imobilul se va preda proprietarului său.

Articolul 598

Spre acest sfîrșit, acela care ar avea titlul esecutoriu de punere în posesiune, se va adresa la tribunalul locului unde este asediat imobilul, și tribunalul va însărcina pe un agent de urmărire ca singur sau însoțit de un judecător, să meargă în fața locului spre a executa predarea imobilului. Agentul va putea lua cu sine și agenți polițieniști după trebuință.

Articolul 599

Agentul va soma pe parte a eși îndată din imobil, și nevoind va încheia proces-verbal de opunerea sa. Dacă partea lipsește de acasă, sau nu voesce a deschide ușile, agentul judecătoresc se va însoți de toate casurile, de un comisar de poliție ori ajutor al său, acolo unde sînt; sau de primarul, ajutorul său, ori judecătorul de plasa, acolo unde nu sînt comisari de poliție.

Articolul 600

Dacă mobilele persoanei condamnate nu sînt urmărite pentru datorii, agentul va proceda la scoterea mobilelor pe strada sau pe calea publică. Și dacă partea condamnată lipsește d'a casa, și nu e de nimeni reprezentată, se va pune unu custode la aceste mobile, cu plată de la proprietarul lor.

Articolul 601

În cas de rezistență ori de violență din partea condamnatului, agentul va forma proces-verbal, subscris de toți cei prezenți, și va proceda îndată la arestarea lui, spre a se judeca după regulile Codicelui penal.

Articolul 602

Se va face un proces-verbal despre toate operațiunile din fața locului, precum și despre predarea imobilului în posesiunea proprietarului său. O copie de pe acest proces-verbal se va lăsa atît la partea isgonită din imobil, cît și la proprietarul pus în posesie. El se va subscrie de toate persoanele ce au luat parte la executare, precum și de părți. Dacă acestea nu vor voi sau nu vor putea să subscrie se va face mențiune în procesul-verbal. Originalul acestui proces-verbal se va depune la grefa tribunalului prin care s'a acordat executarea.

Articolul 603

Toate cheltuielile de executare prevădută în acest titlu, vor fi în sarcina depozitatului.

Cartea VI

Proceduri diverse

Titlul I

Despre oferte de plată și consemnațiuni

Articolul 604

Cînd debitorul va voi să plătească ceea ce e dator și creditorul nu va voi să primească plata, debitorul e în drept a face oferte reale și a consemna ceea ce e dator.

Articolul 605

Spre acest sfîrșit, el va face creditorului, prin mijlocirea unui agent de lîngă tribunalul domiciliului acestuia, o somațiune ca să primească valoarea datorită. În această somațiune se va arata ziua, ora și locul cînd suma oferită are să fie depusă.

Articolul 606

Dacă creditorul refuza primirea sumei, agentul judecătoresc va încheia proces-verbal de răspunsul său; și va menționa dacă creditorul a subscris, ori n'a putut, sau n'a voit a subscrie. Debitorul, în acest cas, va putea intenta tribunalului, sau pentru ca să se întarească, sau pentru ca să se anuleze aceste aferte și consemnațiuni, se va forma prin osebită petițiune, după regulile stabilite pentru cererea principală.

Articolul 607

Cererea ce s'ar putea intenta tribunalului, sau pentru ca să se intareasca, sau pentru ca să se anuleze aceste oferte și consemnațiuni, se va forma prin osebită petitiune, după regulile stabilite pentru cererea principala.

Articolul 608

Judecata, care va recunosc ca bine s'au făcut ofertele, va ordonă în cas cînd consemnarea nu s'ar fi făcut, ca dacă creditorul nu voesce a primi suma sau lucrul oferit, să se consemneze, și ori ce dobinda va inceta de la diua realizarei acestei consemnari.

Articolul 609

Se vor aplica cele-alte dispositiuni ale Codicelui Civil, relative la ofertele de plată și la consemnațiuni.

Titlul II

Despre dreptul proprietarilor asupra mobilelor, efectelor și fructelor, chiriașilor și arendașilor și despre sequestrul asigurator

Articolul 610

Proprietarii, principalii locatari sau arendasi, vor putea, pentru arendile sau chiriile peplatite și datorite, sa secuestreze, printr'o simpla petitiune data către judecătoria locală, lucrurile și fructele cari se vor afla în casa, moșie sau pamentul închiriat ori arendat. Ei vor putea sa secuestreze și mobilele cari se aflau în casa sau pe moșia lor, dar care s'au transportat în alt loc fără consimțimentul proprietarului; și proprietarul conserva privilegiul seu pe aceste mobile, întru catu timp le a revendicat, conform art. 1730 din Codul Civil.

Articolul 611

Lucrurile sub-locatarilor și sub-arendașilor, cari se vor afla în locurile ocupate de densii, și fructele pamentului ce li s'a sub-arendat, se vor putea secuestra pentru plata chiriei sau arende ce datoresce chiriașul sau arendașul principal. Li se vor tine însă în sema chiriile sau arendile ce ei au plătit, de buna credința pentru termenii trecuți nu însă și plățile ce vor fi făcut cu anticipare.

Articolul 612

Aceste secuestrari se vor face printr un agent al tribunalului unde este asedat imobilul, cu aceleași forme cu cari se făcut și urmăriile pentru vinderea silită a mobilelor.

Articolul 613

Ori ce alt creditor, a cărui creanta este constatată printr'o polița, bilet la ordinu, sau zăpis netagaduit, și este esigibila, va putea, de o dată cu intentarea acțiunii spre a ajunge la plata creanței sale, sa pună un sequestru asigurator pe mobilele debitorului seu.

Articolul 614

Acest sequestru se va pune cu autorizarea tribunalului debitorului, și sub îndatorire pentru creditor creditorul a da cauțiune de daune interese.

Articolul 615

Tribunalul va putea asemenea sa autorise a se secuestra în manile ori cărui detentor lucrurile miscatoare a căror proprietate se revendica prin osebită acțiune.

Articolul 616

El va putea asemenea sa autorisesse a se secuestra în manile debitorului, efectele sale mobile, pentru creanțele prevedute la art. 613, chiar cînd nu sînt esigibile în casurile urmatoare:

- 1) Cînd debitorul a micșorat, prin fapta sa, asigurările ce dedese, sau nu a dat asigurările promise;
- 2) Cînd e pericol ca debitorul sa fuga sau sa'și ascundă, ori sa'și risipesca averea sa.

Articolul 617

Dacă debitorul va da, în tote casurile garanție de ajuns, judecătoria va putea aridica sequestrul de asigurare.

Articolul 618

Sequestrul de asigurare se va pune prin agenții de urmărire, după acelesi forme ca și cele cerute pentru urmărirea mobilelor, nu numai pe mobile ce se poate urmări.

Articolul 619

În tote casurile prevedute prin acest titlu, tribunalul va putea, după trebuințe, și în casurile urgente, sa transmitta autorității locale ordin în scris ca, chiar înaintea mergerei agentului, să se opresca debitorul a scote sau a da de o parte vre-un lucru din cele a căror secuestrare se cere.

Articolul 620

În tote casurile prevedute prin acest titlu, vinderea silită a mobilelor nu se va putea face de cat după ce creditorul va fi dobendit un titlu esecutor.

Titlul III

Dispositiuni relative la absenți

Articolul 621

În cazul prevădut de art. 98 a Codicului Civil, se va prezenta petitiunea de către partea interesată către președintele tribunalului. Asupra acestei petițiuni și a actelor ce vor alătură, președintele va însărcina pe unul din judecători să facă raport. Tribunalul va ține, după ce va asculta citirea acestui raport și concluziunile procurorului.

Articolul 622

Aceleași formalități se vor urma și când va fi vorba de declararea de absință de la Cartea I, Titlul 4, Cap. 2 al Codului Civil.

Articolul 623

Tribunalul, după cererea părții celei mai diligente, va însărcina pe unul sau mai mulți curatori, după trebuință, pentru administrarea intereselor celor presupuși absenți.

Titlul IV

Despre autorizarea femeii maritate de către tribunal

Articolul 624

În cazurile când femeia maritată va trebui a fi autorizată de justiție, ea va face mai întâi o somațiune bărbatului său, prin un agent, al tribunalului, și dacă bărbatul tot va refuza autorizarea sa, femeia va face cerere către președintele tribunalului, care va cita pe bărbat în camera de consiliu, spre a arăta motivele refuzului său.

Articolul 625

După ce se va asculta bărbatul, sau dacă el nu va veni la ziua însemnată, tribunalul va ține, asupra cererii femeii, după ce mai întâi va asculta concluziunile ministerului public.

Articolul 626

Dacă bărbatul va fi presupus sau declarat absințat, și femeia va voi a dobândi autorizarea justiției, ea va adresa cererea la președinte, care va numi un judecător raportor, și tribunalul va ține asupra raportului său ascultând și concluziunile ministerului public.

Articolul 627

Femeia unui interzis se va autoriza conform art. precedente; ea va alătură pe lângă petitiunea sa copie legalizată a hotărârii de interdicțiune.

Titlul V

Despre separațiunea patrimoniilor dintre bărbați și femei

Articolul 628

Cererea de separațiunea patrimoniilor nu se va putea forma decât după autorizarea ce președintele tribunalului va da asupra unei petițiuni ce i se prezintă spre acest scop. Președintele mai înainte de a da autorizarea, va putea face părții observațiunile ce va crede de cuviință.

Articolul 629

Îndată ce cererea pentru separațiunea patrimoniilor se va forma, grefierul va fi dator a lipi în sala audiențelor un extract de pe cerere. Acel extract va cuprinde:

- 1) Data cererii;
- 2) Numele, prenumele, profesiunea și locuința soților;
- 3) Cantitatea și aretarea averii dotale, după petitiune și conform fiilor dotale.

Articolul 630

Acest extract se va afișa și în sala audiențelor, tribunalului de comerț local, și se va publica cu cheltuielile femeii în unul din jurnalele localității, sau dacă acea localitate n-are jurnal, în unul din ale localității vecine.

Articolul 631

Afară de actele curat conservatoare, tribunalul nu va putea pronunța otărirea asupra cererii de separațiune, decât o luna cel puțin după afixarea și publicarea acelei cereri.

Articolul 632

După otărirea asupra separațiunii bunurilor dintre soți, se va scote un extract, care se va afixa în timp de un an în sala audiențelor tribunalului care a pronunțat-o și la tribunalul comercial, precum și în sala primăriei comunei unde bărbatul își are domiciliul. Femeia nu va putea să înceapă executarea otării, decât din ziua de când s-a împlinit formalitățile sus menționate, fără însă să aibă trebuința a accepta expirarea termenului de un an cât ține publicarea.

Articolul 633

După expirarea termenului de trei luni al publicărilor, creditorii bărbatului nu vor mai putea interveni spre a ataca otarirea asupra separatiunii patrimoniilor.

Articolul 634

Separatiunea de patrimonie între bărbat și femeie poate înceta, și regimul creat prin contractul de căsătorie poate fi erasi restabilit, prin consimțimentul ambilor soți.

Articolul 635

Spre acest sfârșit, bărbatul și femeia vor da o petitiune la tribunalul care a pronunțat separatiunea patrimoniilor, și vor cere unirea patrimoniilor lor.

Articolul 636

Părțile se vor prezenta în persona la tribunal, și declararea verbală a voinței lor, se va constata în procesul verbal al audienței. Tribunalul va pronunța apoi otarirea pentru unirea patrimoniilor. Acesta otarire se va publică în extras conform cu art. 630, ca și aceea pentru separatiunea patrimoniilor.

Articolul 637

Unirea patrimoniilor nu va vetama întru nimic drepturile dobândite de cei de al treilea, în timpul separatiunii patrimoniilor, conform art. 1265, 1266 și 1267 din Codicele civil.

Titlul VI

Despre deliberările consiliului de familie

Articolul 638

În toate cazurile când se cere deliberarea consiliului de familie, dacă otarirea nu este data în unanimitate, fie-care membru 'și va arata părerea sa în procesul-verbal. Tutorul, curatorul, sau ori care din membrii consiliului de familie, au dreptul a ataca acesta otarire la tribunal, care se va pronunța de urgenta.

Articolul 639

Când otarirea consiliului de familie trebuie să fie supusă aprobării tribunalului, tutorul, sau un altul însărcinat în locu'i va prezenta o copie după densa președintelui tribunalului, care o va comunică procurorului și va numi un judecător ca să facă raport.

Articolul 640

Dacă în timp de 15 zile de la data sa, acesta otarire nu s'a prezentat tribunalului, ori-care din membrii consiliului de familie are drept a cere aprobarea cuvenită.

Articolul 641

Ori-care din membri consiliului de familie are drept a interveni la tribunal, și a se opune prin motivele ce se vor espune înscris, a nu se aproba otarirea consiliului.

Articolul 642

Otaririle tribunalului, ce se vor încheia asupra deliberărilor consiliului de familie, vor fi supuse la apel.

Titlul VII

Despre interdicțiune

Articolul 643

În petitiunea care se va da pentru punerea sub interdicțiune a unei persoane, se va enunța imbecilitatea, smintela, nebunia sau furia; se vor alătură actele justificative și se vor însemna martorii ce vor fi a se asculta.

Articolul 644

Președintele va comunică petitiunea și toate actele, procurorului, și va numi un judecător pentru a face raport pentru o di otarita. El va cere părerea consiliului de familie și opiniunea medicilor competenți conform art. 442 din codicele civil.

Articolul 645

Copie după petitiune, după părerea consiliului de familie și aceea a medicilor, se va da în cunoștința pîrîtului mai înainte de a se procede la interogatoriul său.

Articolul 646

Dacă interogatoriul și actele propuse nu sînt indetultore, și dacă faptele se pot justifica prin martori, tribunalul va ordonă și ascultarea de martori în forma ordinară. Martorii se vor asculta sau în prezenta pîrîtului, sau afară de prezenta sa, după împrejurări; în acest din urma casu, consiliul pîrîtului îl va putea reprezenta.

Articolul 647

Se vor urma toate celelalte reguli prescrise în codicele civilă la capitolul "despre interdicțiune."

Titlul VIII

Despre cesiunea bunurilor

Articolul 648

Datornicii cari vor fi în pozițiune de a reclama cesiunea judiciară acordată de art. 1126 al Codicelui civil, vor fi ținuți a depune la grefa tribunalului, unde acesta cerere va fi făcută, bilanțul lor, registrele lor, dacă au, și titlurile lor active.

Articolul 649

Cererea debitorului se va adresa la tribunalul domiciliului seu.

Articolul 650

Acesta cerere va fi comunicată ministerului public. Ea nu va suspenda efectul nici unei urmăriri, afară numai dacă judecătorii, chemând și pe părți, vor ordona ca să se suspende acesta executiune, provisoriu.

Articolul 651

Debitorul admis la beneficiul de cesiune va fi dator să declare în persona chemându-se creditorii, în audiența publică a tribunalului, ca voesce a ceda bunurile sale. Tribunalul va încheia proces-verbal după acesta declarație. Dacă debitorului va fi închis, el va fi adus înaintea judecatu, spre a face acesta declarațiune.

Articolul 652

Otarirea care va admite cesiunea bunurilor da putere creditorilor a vinde bunurile mobile sau imobile ale debitorului, și se va procede la acesta vindare în formele prescrise pentru moscenitorii sub-beneficiu de inventar.

Articolul 653

Nu pot fi admiși la beneficiu de cesiune: stelionarii, bancruții fraudulosii, persoanele condamnate pentru furt sau înșelăciune (escrocherie); nici comptabilii, tutorii, administratorii sau depositarii.

Titlul IX

Proceduri relative la deschiderea unei succesiuni

Secțiunea I

Despre punerea pecetilor după morte

Articolul 654

În tote casurile când legea ordonă punerea de peceti după morte a unei persoane, aceste peceti se vor pune de către unul din judecătorii tribunalului de județ. Președintele tribunalului, va putea însă delega acesta misiune judecătorului de plasa local.

Articolul 655

Pecetea ce se va pune va fi aceea a tribunalului sau a judecătoriei de plasa.

Articolul 656

Punerea pecetilor poate fi cerută:

- 1) De toți acei cari pretind drepturi în succesiune sau în comunitate;
- 2) De toți creditorii cari au un titlu esecutor asupra bunurilor ce trebuiesc puse sub peceti;
- 3) În cas de absenta a moscenitorilor, ori a unuia din ei, de persoanele cari sedeau în casa cu defunctul, de rudele sau amicii lui.

Articolul 657

Pecetele se vor putea pune, chiar din oficiu, după declarațiunea procurorului ori primarului local către tribunal, când e vorba de minori ce nu au încă tutori, ori de mosceniri vacante, sau când defunctul a fost depositar public spre a se pecetlui lucrurile publice depuse de dînsul. În comunele rurale, pentru casurile prevedute de acest articol, primarul comunei va putea încheia și pecetlui lucrurile defunctului, mai înainte chiar d'a veni ordinea tribunalului și de a sosi judecătorul ce are să pună pecetele sale vestind însă îndată pe tribunal despre acesta.

Articolul 658

Dacă pecetele nu vor fi puse înaintea ingropării, judecătorul va constata printr'un proces-verbal minutul când a fost chemat să le pună, și cauzele cari au intîrziat punerea pecetilor.

Articolul 659

Judecătorul însărcinat cu punerea pecetilor, va încheia la fața locului un proces-verbal, care va coprinde:

- I. Anul, luna, ziua și ora;
- II. Motivul punerii pecetilor;
- III. Numele, pronumele, profesiunea, domiciliul persoanei ce a cerut punerea pecetilor, sau domiciliul ales de dînsa în aceea comuna, dacă locuesce în altă parte;

IV. Dacă nimeni n'a facutu asemenea cereri, procesul-verbal va spune ca peceteile sînt puse de oficiu, după declararea procurorului ori a primarului;

V. Aretările și disele persoanelor, care au fost fața la punerea pecetilor;

VI. Aretarea locurilor, birourilor, lăzilor, dulapurilor pe cari s'au pus pecetele;

VII. O descriere pe scurt a obiectelor cari nu sînt puse sub pecetii.

Articolul 660

Judecătorul, după trebuinta, va putea aseda și un custode pentru paza lucrurilor de sub pecetii.

Articolul 661

Tote cheile de la ladile, dulapurile și locurile închise cu pecetii, se vor lua de judecătorului care au pus peceteile, și se vor depune la tribunal. Mențiune despre luarea acestor chei se va face în procesul verbal.

Articolul 662

Dacă la punerea pecetilor se va găsi un testament sau alte hârtii pecetluite, judecătorul va constata forma esteriora, pecetia și subscrierea de va fi, va parafa pliculu, atît elu cat și părțile presente, dacă sciu sau pot subscrie, și va areta dioa și ora cînd pachetul va fi de densul prezentat președintelui tribunalului judetian. Tote acestea se vor menționa în procesul lui verbal care va fi scris de părți, sau se va face mențiune de refusul ori neputință de a subscrie.

Articolul 663

Obiectele mobile, care nu se pot pune sub pecetii, se voru incredinta unui custode; cutodele se va plati, și lucrurile se voru întreține cu cheltuiala moscenirei.

Articolul 664

Cînd testamentul ce va fi depus la tribunal, președintele tribunalului, după ce va chiema pe persoanele ce au figurat ca părți interesate la punerea pecetilor, îl va deschide, va constata starea sa materială, și'l va conserva în tribunal, constatind tote acestea printr'un proces-verbal.

Articolul 665

Dacă la punerea pecetilor, porțile și ușile se afla închise, sau se ivesce alt obstacol prin care se împiedica punerea pecetilor, judecătorul le va deschide, ajutandu-se la trebuinta și cu agenții administrațiunei locali.

Secțiunea II

Despre opozițiunea la punerea pecetilor

Articolul 666

Opozițiunile la punerea pecetilor pot fi făcute sau prin o declarațiune în procesul verbal, sau prin o petitiune data președintelui tribunalului care a ordonat pecetluirea.

Articolul 667

Judecătoria, apretuind, va judeca de urgenta, și va menține sau va suspenda operațiunea punerei pecetilor.

Secțiunea III

Despre ridicarea pecetilor și inventariu

Articolul 668

Peceteile nu vor putea fi redicate și inventariulu făcut, de cat trei dile după îngropare, de vor fi puse înainte, și trei dile după punere, de vor fi puse de la îngrogare, afară numai de casuri urgente.

Articolul 669

Dacă moscenitorii sau câți-va din ei, sînt minori neemancipați, nu se vor ridica peceteile, mai înainte d'a li se numi tutor, sau de a fi emancipati.

Articolul 670

Toți acei cari sînt în drept de a cere punerea pecetilor, poate cere redicarea lor, afară numai de aceia cari au cerut punerea pecetilor în virtutea art. 656, alin. 3.

Articolul 671

Redicarea pecetilor se va face în urma unui ordin a tribunalului. Tot de odată tribunalul va anunta, pentru ca sa asiste la ridicarea pecetilor, pe soțul ce va fi în viața, pe moscenitorii cunoscuți, sau presupusi, pe esecutorul testamentar, de va fi, pe legatarii ce se vor cunosce, pe persoanele ce au făcut opozițiune la punerea pecetilor, sau pe ministerulu public, dacă moscenirea e vacanta. Tote aceste persoane se pot presinta insi-le sau prin mandatari. În dioa însemnată, se va procede la ridicarea pecetilor fața cu părțile chemate, sau în lipsa lor se va forma un proces-verbal după ridicarea pecetilor.

Articolul 672

Acest proces-verbal va cuprinde: 1) data; 2) numele, profesiunea, locuinta celor ce au cerut ridicarea pecetilor, dacă a fost asemenea cerere; 3) ordinul tribunalului pentru ridicarea pecetilor; 4) numele, prenumele, profesia persoanelor chemate și cari au asistat; 5) disele și observările lor; 6) aretarea stării în care s'au găsit pecetile.

Articolul 673

Pecetile vor fi ridicate una după alta pe cat se va face și inventariul.

Articolul 674

Inventariul, se va face față cu persoanele ce asista la scoterea pecetilor.

Articolul 675

Acest inventariu va fi o descriere fidela a tuturilor obiectelor aflate sub peceti. Ei vor cuprinde pe larg cele menționate în procesul-verbal de ridicarea pecetilor, descrierea cu amenuntul a obiectelor aflate, aretarea calitatii și a cantitatii lor, pre cat se va putea.

Articolul 676

Tote pretentiunile câte se vor ivi în timpul formării inventariului se vor trece în procesul-verbal, spre a se aprea și jude

Secțiunea IV

Despre vendarea mobilelor unei mosceniri

Articolul 677

Când vendarea mobilelor unei mosceniri se va face în virtutea art. 736 alin. 1, din Cod civil, acesta vendare se va executa, conform regulilor prescrise pentru vendarea silită a mobilelor prin art. 437, 438, 439, 440, 443, 444, 445.

Articolul 678

Partea interesată se va adresa la președintele tribunalului local, alegind și unu domiciliu în acel loc, dacă locuesce în altă parte.

Articolul 679

Se va procede la facerea inventariului obiectelor de vendut, după ce se va chema atât cel ce a făcut cererea, cat și alte persoane interesate cunoscute.

Articolul 680

Vendarea publică se va face la locul însemnat de tribunal, conform art. 430.

Secțiunea V

Despre vendarea bunurilor imobile ale minorilor

Articolul 681

Vendarea imobililor minorilor nu va putea fi ordonată de cat după un avis, al rudelor aretatori de natura bunurilor și de valoarea lor aproximativă. Acest avis nu va fi necesariu, dacă bunurile vor fi tot de odată și ale majorilor, și dacă vendarea este cerută de dinsii. Se va urma atunci conform cu regulile din secțiunea urmatoare.

Articolul 682

Când tribunalul va întări acest avis, va declara, tot în otarirea sa, ca vindarea se va face în fiinta tutorului, înaintea tribunalului; sau dacă vindarea nu se poate face înaintea tribunalului, el va orindui pe un judecător, sau pe sub prefectul respectiv cu judecătorul de plasa, spre a o seversii la față locului, conform art. 403 din Codicele civile.

Articolul 683

Incheerea care va ordonă vindarea va insemna și prețul cu care are a se începe și condițiunile ei.

Articolul 684

Asta prețuire va fi regulată sau după avisul rudelor, sau după titlurile proprietății, sau după contractele autentice sau iscălite cu data certa, și, de nu sînt contracte, după rolul contribuției fonciare. Cu toate acestea, tribunalul va putea, după împrejurări, se proceda la estimarea totală sau parțială a imobilelor. Estimarea acesta se face după importanța și natura bunurilor, prin unul sau trei experti, numiți de tribunal, spre acest sfârșit.

Articolul 685

Dacă estimarea a fost ordonată expertul sau expertii, după ce vor jura, sau înaintea președintelui tribunalului sau înaintea judecătorului numit de densul, vor face raportul lor, care va arata în scurt bazele estimării fără de a intra în amenunte de descriere a bunurilor de vendare. Acest raport se va depune la grefa tribunalului, și se va da copie după densul la cei ce o vor cere.

Articolul 686

Se va forma apoi un act de publicațiune, care va cuprinde:

- 1) Arătarea otaririi care autoriseda vendarea;
- 2) Numele, pronumele minorului și al tutorului seu;
- 3) Arătarea imobililor ce se vend, și un extract din condițiunile venderii, coprinse mai pe larg în otarirea venderii;
- 4) Prețul cu care are să se incepa licitațiunea;
- 5) Dioa, locul și ora cînd are să se facă vendarea.

Articolul 687

Acest act se va afige, în timp de 30 zile cel puțin, atît la usa tribunalului sau la locul unde are să se facă vendarea, cat și la usa primăriei unde se afla asedat imobilul. - Tot de o dată, un extract se va publică într'un jurnal al localității, sau în lipsa, în unul din ale localității vecine.

Articolul 688

Dacă în dioa însemnată pentru adjudecatiune nu ese un preț nici măcar egal cu prețul însemnat de tribunal și publicat, tribunalul va putea, după împrejurări, sau sa aprobe prețul esit, sau sa amâne vendarea pentru alt termen, care se va publică tot cu modul prevedut în art. precedent.

Articolul 689

Sînt declarate comune acestui titlu articolele 537, 538, 542, 543, 544, alin. 1, 545, 546, 551, 552, 553, 556, 557.

Articolul 690

În cele opt zile cari vor urma după adjudecatiune, ori cine va putea sa supralicitede cu o a deca parte mai mult peste prețul esit, conformându-se și cu cele coprinse la art. 548, 549.

Secțiunea VI **Despre împărțiri și licitațiuni**

Articolul 691

Împărțirea de succesiuni între mai multe persoane se va face prin tribunal, dacă ele nu o pot face prin buna înțelegere.

Articolul 692

În casurile prevedute de art. 733 și 747 din Codicele civil, împărțirea se va face după cererea părții celei mai deligente.

Articolul 693

Numirea de tutori speciali pentru minori cari, într'o impartela au interese contrarii, se va face de către tribunal, după avisul consiliului de familie.

Articolul 694

Asupra raportului judecătorului numit pentru operațiunile impartelei, conform art. 733 din Codicele civil, tribunalul va otari a se face impartela în natura, și de va fi trebuinta, va otari vindarea unora sau mai multor imobile. Acesta vindere se va face prin licitațiune, sau înaintea judecătorului sau înaintea tribunalului unde se afla asedat imobilul, cu expertisa sau fără expertisa, după împrejurări.

Articolul 695

Dacă tribunalul va hotărî a se face expertisa, el va putea numi unul sau trei experti, cari după ce vor jura vor face la fața locului raportul lor după bazele estimarii, fără să între în amenunte de descrierea a obiectelor de împărțit.

Articolul 696

Vendarea obiectelor se va face conform cu cele ce s'a dis pentru vendarea bunurilor imobile ale minorilor.

Articolul 697

Dacă în diua însemnată pentru adjudecatiune prețul esit nu va fi egal cu prețul pus de tribunal, se va proceda cum s'a dis în art. 688.

Articolul 698

În cele opt zile după adjudecatiune, ori cine va putea sa supraliciteze cu o a deca parte mai mult peste prețul adjudecatiunii, conform cu cele dise la art. 690.

Articolul 699

Cînd situațiunea imobilului va cere mai multe expertise deosebite, și se va constata ca fie-care imobil nu se poate împărți, vinderea prin licitațiune nu se mai face, dacă din apropierea raporturilor, resulta ca totalitatea imobilelor poate a se impartii în natură.

Articolul 700

Dacă cererea este, ca imobilul sau imobilele să se împartă în mai multe părți, în natura, expertii după ce vor face estimarea, vor insemna cum trebuie să se compună fie-care lot sau parte a se da. Raportul expertilor, fiind

aprobat de tribunal, loturile sau părțile vor fi trase la sortji, fața cu părțile, înaintea tribunalului sau a unui judecător-comisar numit de tribunal.

Articolul 701

În cele-alte cazuri se va urma conform cu art. 737 pînă la 750 din Codicele civil.

Secțiunea VII Despre beneficiul de inventariu

Articolul 702

Dacă moscenitorul beneficiar voiesce înainte d'a se declara moscenitor, ca, conform cu Codicele civile, să se autorizeze a vinde miscatore ale moscenirei, el va prezenta spre acest sfîrșit, o petitiune la președintele tribunalului locului, unde s'a deschis moscenirea. Vinderea se va face înaintea unui agent judecătoresc, conform art. 432, 437, 438, 439, 440, 442, 443, 444 și 445.

Articolul 703

Dacă cererea este de a se vinde imobile de ale succesiunii, moștenitorul beneficiar va prezenta președintelui, tribunalului locului unde e deschisă succesiunea, o petitiune în care se arată necesitatea acestei venderi și imobilele de vendut. Președintele tribunalului va comunica cererea ministerului public, și va hotărî de trebuie a se face vendarea, și de trebuie sau nu, a se face apretuirea de experti.

Articolul 704

Se va procede la vindere după formalitățile prescise, pentru vinderea imobilelor unui minor.

Articolul 705

Moscenitorul beneficiar se va socoti moscenitor pur și simplu, dacă a vendut imobile fără a se conformă regulilor prescise mai sus.

Articolul 706

Acțiunile ce moscenitorul beneficiar are a intenta în contra moscenirei le va intenta în contra celor-alți moscenitori, dacă sînt; în cazul contrariu, el le va intenta în contra unui curator ce se va numi după formele cum se numescu curatorii la moscenirile vacante.

Articolul 707

Moscenitorul beneficiar va fi obligat a da socotela despre administrarea sa, și va fi responsabil de actele gestiunei sale.

Titlul X Despre convențiunile matrimoniale

Articolul 708

Tote convențiunile matrimoniale, sau contractele de căsătorie și foile dotali, se vor trece din cuvent în cuvent într'un registru special ce se va tine la grefa fie-căruia tribunal de județ.

Articolul 709

Contractul de căsătorie, se va sub-scrie atît de bărbat cat și de femeie, precum și de părinții lor, și de cei ce constitue dota, dacă dota esista.

Articolul 710

Mai nainte de celebrarea căsătoriei, ambii soți, împreună cu cei ce au constituit dota, se vor prezenta, în persona sau prin procuratori speciali, înaintea tribunalului, domiciliului bărbatului cu petitiune sub-scrisă de dînsii, spre a cere transcriptiunea contractului în registrul tribunalului.

Articolul 711

Președintele va opri originalul contractului, și dacă dota consta numai în miscatore, el va da ordin greferului, ca, în termende trei zile de la primirea petitiunei, să facă transcriptiunea.

Articolul 712

Dacă dota coprinde imobile, se va face cercetare prin tribunalul locului unde ele sînt asedate, despre posesiunea inzeistratorului, și ipotecele sau alte drepturi reale ce pot fi puse asupra lor. Mențiune despre acesta cercetare se va face în procesul verbal, înscris pe marginea ori în josul registrului de transcriptiune.

Articolul 713

Dacă din tote aceste cercetări va resulta intardiere, și căsătoria va trebui să fie celebrată, îndată președintele tribunalului va da bărbatului un extract legalizat, după contractul seu de căsătorie, care va servi de dovada pentru asedarea definitivă a conventiunelor matrimoniale.

Articolul 714

Procesul-verbal după încheierea transcripției se va trece în josul contractului de căsătorie, și în registrul transcripției.

Articolul 715

Luarea înapoi a contractului legalizat se va face de bărbat, în prezenta inzebrătorului, de va fi, cari amendoi vor subscri în registrul de primire.

Articolul 716

Schimbările ce s'ar face la convențiunile matrimoniale mai nainte de celebrarea căsătoriei, sînt supuse la aceleași formalități ca și convențiunile matrimoniale. Ele vor trebui a fi trecute în josul contractului de căsătorie, conform art. 1230 din Codicele civil.

Articolul 717

Cînd dota se restituie în casurile prevedute de art. 1271 din Codicele civil, restituirea se va trece în registrul transcripției pe marginea foei unde este trecut contractul de căsătorie, după cererea părții interesate.

Articolul 718

Locuitorii asedati în comunele rurale vor inregistra contractele ce vor face la a lor căsătorie, sau la tribunalul local sau la judecătoria de plasa al domiciliului bărbatului la care se va tine asemenea un registru special pentru transcrierea contractelor de căsătorie.

Articolul 719

Transcrierea la judecătoria de plasa se va face după formele cerute la tribunalele de județ. Un extract după aceste registre, se va trimite, la fie-care sese luni, la tribunalul local, care îl va trece în registru special de transcripțiuni.

Articolul 720

Bărbatul al cărui contract de căsătorie este format în streinatate, va fi dator, trei luni după întorcerea sa în tera, sa transcrie acest contract în registrul tribunalului domiciliului seu.

Titlul XI

Despre transcripțiunea actelor de strămutarea proprietății și despre inscripțiunea privilegiilor și ipotecelor

Articolul 721

Se vor tine la fie-care tribunal de județ un registru de transcripțiunea actelor de mutatiunea sau strămutarea proprietăților, și un alt registru de inscripțiunea privilegiilor și ipotecelor.

Articolul 722

Se va transcrie în registru de transcripțiune alu tribunalului unde este asedat imobilul:

- 1) Tote actele de înstreinare a proprietăților imobile, sau a drepturilor reale ce se pot ipoteca;
- 2) Tote actele prin care se renunța la aceste drepturi;
- 3) Tote actele prin care se constituie o antichresa, o servitute, un drept de uzufruct, de usu sau de abitațiune;
- 4) Tote actele prin care se renunța la aceste drepturi;

Articolul 723

Pînă la transcripțiune, drepturile resultand din actele menționate la art. precedente nu ne pot opune celor de al treilea, căci au drepturi asupra imobilului.

Articolul 724

Contractele de arende sau închiriere, pe un timp mai lung de trei ani nu se pot opune celor de al treilea, de cat atunci cînd ele se trecu prin extract în registrul de transcripțiune.

Articolul 725

Inscripțiunea privilegiilor și ipotecelor, se va face în registrul tribunalului unde se afla situat imobilul conform regulilor prevedute prin Codicele civil.

Articolul 726

Spre a se ordonă inscripțiunea actului de privilegiu sau ipoteka, se va face cercetare în registrul de inscripțiuni și transcripțiuni, de un judecător-comisar asistat de grefier, spre a se vedea dacă esista diferite alte sarcini sau drepturi asupra acelu imobil. Se va prezenta tot d'o dată și titlurile, dacă esista, despre proprietatea obiectului supus la privilegiu sau ipoteka. Mențiune despre aceste cercetări și aceste titluri, sau despre constatarea linistitei posesiuni, se va face în actul de inscripțiunea ipotecei sau privilegiului.

Articolul 727

Pe actul original, pe lîngă certificarea datei și numerului de ordine cerută de art. 1782 din Codicele civil, se transcrie și actul de inscripțiune asa cum s'a trecut în registrul de inscripțiune.

Articolul 728

Acele formalități de înscripțiune se vor urma, când în virtutea art. 1814 din Codicele civil, o ipoteca se va muta de pe un imobil pe altul. Mențiune despre acesta mutare se va face pe marginea primei înscripțiuni.

Cartea VII

Titlul I

Dispozițiuni generale

I. Despre termeni.

Articolul 729

Termenile (sorocele) cuprinse în procedura se înțeleg pe zile libere, adică nu se socotesc nici ziua de când s'a început, nici ziua când implinesce termenul.

Articolul 730

Termenii însemnați cu zile lunile sau săptămânile, se implinesc în ziua lunii sau a săptămânii, corespunzătoare cu ziua punctului de plecare. Termenul care, plecând de la 29, 30 sau 31 ale lunii, se implinesc într-o luna care nu are ziua corespunzătoare, se va socoti împlinită în ziua cea din urmă a lunii.

Articolul 731

Ori ce termen care se va împlini într-o duminică, zi de vacanță sau altă zi de sărbătoare legală, se va prelunge pentru ziua dinaintea zilei de lucru următoare.

Articolul 732

Termenii regulați de legiuitori nu se poate scurta nici prelunge de judecători, de cât în cazurile când legea le da această facultate.

Articolul 733

Espirarea unui termen acordat de lege pentru exercitiul unui drept, atrage cu sine căderea dreptului.

Articolul 734

Cu toate acestea, termenul se va suspenda prin moartea părții. El nu își va începe cursul, în contra moștenitorilor săi, de cât de la expirarea termenului pentru a face inventariu și a delibera.

II. Despre nulități.

Articolul 735

Se va declara nul sub condițiunile prescrise la vale, ori ce act de procedura făcut cu încălcarea acestei legi:

- 1) Dacă actul este făcut de un magistrat sau ofițer judecătoresc necompetent;
- 2) Dacă încălcarea formelor a cauzat părții care o invocă o vătămare, pe care nu o poate repara de cât anulând actul;
- 3) Dacă nulitatea actului este formal pronunțată de lege.

Articolul 736

Nulitatea se va pronunța numai după cererea părții în favoarea căreia legea a admis-o sau care va avea un interes a o opune. Ministerul public va putea de la sine invoca o nulitate, în toate cazurile când este obligat de lege a lua concluziuni, precum și în materii de ordine publică.

Articolul 737

O procedura nu se va anula de cât de la actul care a dat naștere la această nulitate.

Titlul II

Dispozițiuni transitorii

Articolul 738

Acest codice de procedura, se va aplica de o dată cu punerea în lucrare a Codicelui civil.

Articolul 739

Procese care, la promulgarea acestei legi se vor afla judecându-se în drit, la tribunalele de pește Milcov, sau la curtea de Casațiune, după legea din 1847, se vor reîncepe la tribunalele de județe competente pentru a se judeca din nou după acest codice.

Articolul 740

Toate legile, decretele, regulamentele, instrucțiunile sau deslegările ministeriale, relative la procedura, sînt și reman desființate de la aplicarea acestei legi, afară de dispozițiunile de procedura cuprinse în Codul comercial.

Articolul 741

Dispozițiunile legii curții de Casațiune, contrarii dispozițiunilor acestui codice, reman abrogate.

Articolul 742

Tote prodesele și actele judecatorești, câte se vor afla pendinte la curți și tribunale, în momentul aplicării acestei legi se vor regula și judeca după formele prescrise de acesta procedura.

Articolul 743

Procese pendinte la consistorii sau la mitropolie ori episcopii în momentul punerii în lucrare a acestui codice și codicelui civil, vor trece, cele de la consistorii la tribunalele de antea instanța, și cele de la mitropolie sau episcopii la curțile apelative respective.

Articolul 744

Publicatiunile făcute pentru vendarea silită a imobilelor, conform legiurilor vechi, nu se vor mai inuoi ci adjudecatiunea numai la termenul publicat, se va urma conform acestei proceduri.

Articolul 745

Regulile privitoare la facerea și esecutarea otarniciilor se vor determina printr'un regulament de administrațiune publică: pînă atunci vor remanea în fiinta regulile speciale astadi în vigore.

Articolul 746

Se vor regula, sub forma regulamentelor de administrațiune publică:

- a) Formulare pentru actele de procedura cele mai usuale;
- b) Diferitele tarife de plati și cheltuieli judecatorești pentru expertisa, martori, copie de acte, citatiuni, somațiuni, esecutiuni silit, urmăriri și licitațiuni, transcripțiuni de mutatiune, inscripțiuni de ipotece și altele.

Acesta codica de procedura civilă s'a votat de Adunarea Electiva a Romanei în ședința din 21 Iunie anul 1865 și s'a adoptat cu majoritate de noua-deci voturi, fiind și un-spre-dece abtineri de la vot.

Președinte,

A. Florescu.

SIGILIUL ADUNAREI ELECTIVE

Secretar.

C. I. Iliescu.

SENATUL ROMÂNIEI.

Senatul a adoptat acesta codica de procedura civilă în ședința sa din 28 Iunie anul 1865.

Vice-președinte,

Docan.

SIGILIUL SENATULUI

Secretar,

C. Al. Costescu.

Facem cunoscut și ordonăm cele de față investite cu sigiliul Statului și trecute în Monitorul Oficial și Buletinul Legilor, să fie adresate curților, tribunalelor și autorităților administrative, ca să le înscrie în registrele lor, să le observe și să facă a le observa; și Ministrul nostru Secretar de Stat la Departamentul Justiției, Cultelor și Instrucțiunii Publice, este însărcinat a priveghia publicarea lor.

Dat în Bucuresci la 9 Septembre 1865.

ALECSANDRU IOAN I.

Ministru Secretar de Stat

la Departamentul Justiției,

Cultelor și Instrucțiunilor Publice.

D. Cariagdi
